

Yleisötapautumavalvonnan ohjeiden ja toimintamallien kehittäminen

Juha-Pekka Koski

2020 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Yleisötapatumavalvonnan ohjeiden ja toimintamallien kehittäminen

Juha-Pekka Koski
Turvallisuus- ja riskienhallinta
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2020

Juha-Pekka Koski

Yleisötapahavallvonnall ohjeiden ja toimintamallien kehittäminen

Vuosi

2020

Sivumäärä

105

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen yleisötapahavallvonnall ohjeiden, prosessien ja toimintamallien kehittäminen. Opinnäytetyön kehittämis-tehtäviä oli yhteensä kolme. Ensimmäisenä kehitystehtävänä toteutettiin Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahavallvonnall -nimisen ohjeen päivitys. Toinen kehitystehtävä oli yleisöta-pahavallvonnall pelastussuunnitelman mallipohjan päivitys. Kolmantena kehitystehtävänä oli opera-tiivisen puolen suorittamien yleisötapahavallvonnall tarkastusten toimintamallien kehittäminen. Opinnäytetyö toteutettiin päiväkirjamuotoisena sisältäen kymmenen viikkoa raportointia. Ra-portoinnin tarkoituksena oli kasvattaa tietoperustaa sekä tarkastella omaa ammatillista kehit-tymistä pelastusviranomaisena.

Tietoperusta tälle opinnäytetyölle on rakennettu lainsäädännön, kirjallisuuden, sähköisten julkaisujen, erilaisten kurssien, ohjeiden sekä Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen sisäisten materiaalien avulla. Tietoperusta opinnäytetyössä painottuu lainsäädäntöön sekä pelastus-alan- ja yleisötapahavallvonnall turvallisuuden julkaisuihin. Lisäksi opinnäytetyössä on laajalti hyö-dynnetty projektinhallintaa käsitteleviä julkaisuja.

Opinnäytetyön tuloksena toteutettiin muun muassa Henkilökapasiteetin määrittäminen ulko-tapahavallvonnall -niminen ohje. Lisäksi päivitettiin yleisötapahavallvonnall pelastussuunnitelman mal-lipohja, joka on suunnattu yleisötapahavallvonnall järjestäjän käytettäväksi. Kolmantena kehitys-tehtävänä aloitettiin operatiivisen puolen yleisötapahavallvonnall tarkastusten toimintamallien kehit-täminen.

Opinnäytetyön kymmenen raportointiviikon aikana saavutettiin merkittävää ammatillista ke-hittymistä. Kehittyminen painottui yleisötapahavallvonnall osa-alueeseen sekä muuhun ammatilliseen kehittymiseen. Raportoinnin avulla seurattiin kehittymisen astetta viikko vii-kolta. Viikoittain viikon tapahtumat koostettiin yhteenvedoiksi, joissa keskeiset viikon asiasi-sällöt on käsitelty.

Asiasanat: palotarkastus, pelastuslaitos, yleisötapahavallvonnall turvallisuus

Juha-Pekka Koski

Developing Public Event Safety Guidelines and Operating Models

Year	2020	Pages	105
------	------	-------	-----

The purpose of this thesis was to develop public event safety guidelines, processes and operating models of the Helsinki City Rescue Department. This thesis comprises three development tasks. The first development task was to update the guide, which can be used to calculate outdoor events' people capacity. The second development task was to update the public event rescue plan template. The third development task was to develop the existing model by which the operational side carries out public events' fire inspections. This thesis is written in diary format, which includes ten weeks of reporting. The purpose of the reporting was to increase knowledge and estimate the author's professional development as a fire inspector.

The theoretical section of this thesis covers legislation, literature, electronic publications, various courses, instructions and internal materials of the Helsinki City Rescue Department. The theoretical framework focuses on legislations, publications of fire safety and public event safety. In addition, publications of project management were widely used.

The result of the thesis was an instructional guide, which can be used to calculate outdoor events' people capacity. In addition, the template for the public event rescue plan was updated. The event organizer can use this rescue plan template. The third task, which was to develop the model for carrying out fire inspections in public events, was also started.

During the ten reporting weeks of this thesis, significant professional development was achieved. Development took place in the subject of public event supervising as well as other professional development. The professional development was estimated on a weekly basis. Weekly events were compiled into weekly summaries.

Keywords: event safety, fire inspection, rescue department

Sisällys

1	Johdanto.....	6
1.1	Helsingin kaupungin pelastuslaitos	7
1.2	Käsitteet.....	8
2	Nykytilanne.....	10
2.1	Työtehtävien kuvaus	10
2.2	Tehtävien vaatima osaaminen.....	13
2.3	Sidosryhmät	16
2.4	Vuorovaikutustaidot	17
2.5	Kehittäminen	18
2.6	Opinnäytetyön tavoitteet	19
3	Päiväkirjaraportointi.....	22
3.1	Viikon yksi tavoitteet ja ohjelma	22
3.2	Viikon kaksi tavoitteet ja ohjelma.....	32
3.3	Viikon kolme tavoitteet ja ohjelma	40
3.4	Viikon neljä tavoitteet ja ohjelma	51
3.5	Viikon viisi tavoitteet ja ohjelma	56
3.6	Viikon kuusi tavoitteet ja ohjelma	61
3.7	Viikon seitsemän tavoitteet ja ohjelma.....	64
3.8	Viikon kahdeksan tavoitteet ja ohjelma	71
3.9	Viikon yhdeksän tavoitteet ja ohjelma.....	75
3.10	Viikon kymmenen tavoitteet ja ohjelma.....	82
4	Yhteenveto ja pohdinta	87
	Lähteet.....	90
	Liitteet	96

1 Johdanto

Helsingin kaupungissa järjestetään ympäri vuoden yleisötilaisuuksia, joiden yhtäaikaisten henkilöiden määrä vaihtelee muutamasta kymmenestä kymmeneen tuhansiin henkilöihin. Helsingin kaupungin pelastuslaitos valvoo alueellaan tapahtumajärjestäjän omatoimista varautumista ottaen huomioon tapahtuman henkilömäärän, erityispiirteet, tapahtumapaikan, tapahtuman luonteen, tapahtumakohtaiset vaarat ja riskit sekä onnettomuustilanteen aikaiset toimintamahdollisuudet. Lisäksi Helsingin kaupungin pelastuslaitos valvoo yleisötilaisuuksissa vaarallisten kemikaalien käyttöä erikoistehosteina sekä vaarallisten kemikaalien tilapäistä vähäistä käsittelyä. (Valvontasuunnitelma 2020.)

Pelastuslaitos muun muassa arvioi tapahtumajärjestäjien laatimat pelastussuunnitelmat sekä antaa ohjausta ja neuvontaa pelastussuunnitelman laadinnassa. Pelastuslaitos antaa myös ohjausta ja neuvontaa tapahtuman turvallisuusjärjestelyihin liittyvistä seikoista. Suurten tapahtumien osalta neuvontaa pyritään tekemään jo tapahtuman suunnitteluvaiheessa. Varsinaisia yleisötapahtumien palotarkastuksia suoritetaan riskiperusteisesti. Näistä tarkastuksista pelastusyksiköt suorittavat osan. Tarvittaessa tarkastuksille osallistuvat myös ensihoidon ja pelastustoiminnan edustajat. Suurissa ja poikkeavissa yleisötapahtumissa suoritetaan myös tapahtuma-aikaista valvontaa. Tilapäismajoituksia valvontaan asiakirjavalvonnalla. Tarvittaessa majoituskohteisiin suoritetaan ylimääräinen palotarkastus. (Valvontasuunnitelma 2020.)

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kehittää Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen yleisötapahtumavalvonnan toimintamalleja, prosesseja sekä ohjeistuksia. Nykyisten toimintamallien ja ohjeistuksien kehittämiseksi pyritään saumattomampaan valvontaan. Luotuja aineistoja voidaan hyödyntää jokapäiväisessä työssä sekä valvonnan suunnittelussa ja toteutuksessa yleisötapahtumavalvonnan osalta. Opinnäytetyö toteutettiin kevään 2020 aikana. Tämä opinnäytetyö on toteutettu päiväkirjamuotoisena. Raportointimenetelmänä on käytetty päiväkirjamerkintöjä. Päiväkirjaraportointia tehtiin kymmenen työviikon ajalta aikavälillä 10.02-17.04.2020. Opinnäytetyön tekeminen aloitettiin 27.01.2020 ja päätettiin 26.04.2020.

Opinnäytetyön aihe määräytyi Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen omien tarpeiden ja tulevien kehitystehtävien mukaan. Yleisötapahtumiin kohdistuvaan valvontaan kaivattiin lisää sujuvuutta. Tämän vuoksi toimintamalleja ja erilaisia ohjeistuksia lähdettiin kehittämään. Toimintamallien kehittämiseksi pyrittiin sujuvoittamaan valvontatoimintaa yleisötapahtumiin liittyvässä valvonnassa.

1.1 Helsingin kaupungin pelastuslaitos

Helsingin kaupungin Pelastuslaitoksen tehtävänä on parantaa ja ylläpitää pääkaupungin asukkaiden ja vierailijoiden turvallisuutta. Pelastuslaitoksen tehtävä on arvioida kaupungin onnettomuusriskejä ja pyrkiä ehkäisemään onnettomuuksia ennalta, sekä varautua erilaisiin onnettomuuksiin ja hätätilanteisiin. Helsingin kaupungin Pelastuslaitos pyrkii minimoimaan toteutuneiden onnettomuuksien vaikutukset pelastustoiminnan ja ensihoidon palveluilla. Pelastuslaitoksen toiminta perustuu pelastuslakiin, valmiuslakiin, terveydenhuollonlakiin sekä asetukseen ensihoitopalveluista. (Pelastuslaitoksen esittely 2020.)

Helsingin kaupungin pelastuslaitos perustettiin vuonna 1861 ja se on yksi vanhimmista julkisista organisaatioista Suomessa. Pelastuslaitoksen organisaatio koostuu niin palotarkastajista, palomiehistä, sairaankuljettajista sekä muista eri alojen asiantuntijoista, joiden tehtävänä on huolehtia toiminnan jatkuvuudesta ja varmuudesta. Helsingin kaupungin pelastuslaitos työllistää tällä hetkellä noin 700 eri alojen asiantuntijaa. (Pelastuslaitoksen esittely 2020.)

Pelastuslaitos on osa Helsingin kaupungin organisaatiota ja se on yksi maamme 22 alueellisesta pelastuslaitoksesta. Pelastuslaitoksen palvelutuotannosta vastaa pelastustoimen osasto, joka jakautuu kolmeen palvelualueeseen. Tekninen osasto vastaa teknisistä tukipalveluista, hankinnoista ja väestösuojien vuokraamisesta. Hallinto- ja kehittämisosasto vastaa palveluiden suunnittelusta, joka muodostuu ensihoidon, varautumisen, osaamisenhallinnan, esikunnan, pelastustoimen, henkilöstöhallinnon ja pelastuskoulun sekä toiminnanohjauksen ja viestinnän toiminnoista. Kuviossa yksi on esitetty Helsingin kaupungin Pelastuslaitoksen organisaatiokaavio. (Pelastuslaitoksen esittely 2020.)

Kuvio 1: Helsingin kaupungin Pelastuslaitoksen organisaatiokaavio (Pelastuslaitoksen esittely 2020)

1.2 Käsitteet

Tähän kappaleeseen on koottu tämän opinnäytetyön keskeisimmät käsitteet. Käsitteet on esitelty tässä kappaleessa, jotta lukija ymmärtää opinnäytetyössä käytettävien käsitteiden konkreettisen merkityksen. Näihin käsitteisiin ei ole lisätty kaikkia opinnäytetyössä käytettäviä käsitteitä. Niiltä osin, kun käsite puuttuu luettelosta, on käsite avattu opinnäytetyön tekstissä.

Määräaikainen valvonta: Helsingin kaupungin pelastuslaitos suorittaa määräaikaista valvontaa kohteisiin, jotka kuuluvat valvottaviin kohdeluokkiin. Kohdeluokat on jaettu kuuteen pääryhmään, jotka ovat ympärivuorokautisessa käytössä olevat rakennukset, opetusrakennukset ja päiväkodit, kokoontumis- ja liiketilat, teollisuus- ja varastorakennukset, maatalousrakennukset ja muut rakennukset. Yksityiskohtaiset kohdeluokitukset on kuvattu Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen vuoden 2020 valvontasuunnitelmassa. Määräaikaisten palotarkastusten piirissä olevia kohteita on 4392 kappaletta. Valvontasuunnitelman mukaisesti 1100 kohdetta valvotaan vuoden 2020 aikana. (Valvontasuunnitelma 2020.)

Asiakirjavalvonta: Asiakirjavalvonnalla tarkoitetaan valvontaa, joka toteutetaan asiakirjojen perusteella. Esimerkiksi määräaikaisen palotarkastuksen jälkivalvonta voidaan suorittaa asiakirjavalvontana, mikäli puutteiden korjaus voidaan luotettavasti todeta dokumentein, kuvin tai muiden kohteen edustajan toimittamien selvitysten perusteella. Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen valvontasuunnitelman mukaisesti asiakirjavalvontaa suoritetaan myös esimerkiksi tapahtumien ja tilapäismajoitusten valvonnassa sekä pelastustoimen laitteisiin kohdistuvassa valvonnassa. (Valvontasuunnitelma 2020.)

Jälkitarkastus: Jälkitarkastus on esimerkiksi määräaikaisen palotarkastuksen toinen jälkivalvonnan muoto. Jälkitarkastus suoritetaan kohteessa paikan päällä. (Palotarkastus 2020.)

Ylimääräinen palotarkastus: Ylimääräisiä palotarkastuksia tehdään riskiperusteisen valinnan, toimintaympäristön muutoksen tai Helsingin kaupungin pelastuslaitokselle tulevien pyyntöjen perusteella. Ylimääräisiä palotarkastuksia suoritetaan muun muassa tapahtumien ja tilapäismajoitusten valvonnassa. (Valvontasuunnitelma 2020.)

Päivystävä palotarkastaja: Päivystäjä palotarkastaja antaa ohjeistusta ja neuvontaa yleiseen paloturvallisuuteen liittyvien kysymysten osalta. Tarvittaessa päivystävä palotarkastaja ohjaa yhteydenottopyynnöt pelastuslaitoksen eri asiantuntijoille. Päivystävä palotarkastaja antaa neuvontaa sekä sähköpostitse että puhelimitse. (Valvontasuunnitelma 2020.)

Tapahtumien ja tilapäismajoitusten valvonta: Helsingin kaupungin pelastuslaitos valvoo tapahtumajärjestäjän omatoimista varautumista huomioiden tapahtuman mahdolliset erityispiirteet, kuten tapahtumapaikan, henkilömäärän, tapahtuman luonteen, tapahtumakohtaiset vaarat ja riskit sekä onnettomuuden aikaiset toimintamahdollisuudet. Lisäksi tapahtumien

valvonta käsittää erikoistehosteiden käyttöön liittyvää valvontaa sekä vaarallisten kemikalien käyttöön liittyvää valvontaa. Pelastuslaitos arvioi tapahtumajärjestäjien laatimia pelastussuunnitelmia sekä antaa näihin liittyen neuvontaa. Varsinaisia tarkastuksia yleisötapahtumiin suoritetaan riskiperusteisesti. Näistä tarkastuksista pelastusyksiköt suorittavat osan. Tilapäismajoituksiin liittyvä valvonta suoritetaan asiakirjavalvonnalla sekä ylimääräisillä palotarkastuksilla. (Valvontasuunnitelma 2020.)

Yleisötapahtuma: Tapahtumalla tarkoitetaan kokoontumislaisissa (530/1999) 2 § määritettyjä yleisötilaisuuksia. Kokoontumislaisissa (530/1999) yleisötilaisuus määritellään seuraavalla tavalla: *”Yleisötilaisuudella tarkoitetaan tässä laissa yleisölle avoimia huvitilaisuuksia, kilpailuja, näytöksiä ja muita niihin rinnastettavia tilaisuuksia, joita ei ole pidettävä yleisinä kokouksina. Jos tilaisuuteen osallistuminen edellyttää kutsua tai määrätyn yhteisön jäsenyyttä, sovelletaan siihen tämän lain säännöksiä yleisötilaisuudesta, jollei tilaisuutta osanottajien lukumäärän, tilaisuuden laadun tai muiden erityisten syiden perusteella voida pitää luonteeltaan yksityisenä”*. (Kokoontumislaki 530/1999.)

Kohdeluokka: Määräaikaisen palotarkastuksen piiriin kuuluvat kohteet on jaettu omiin kohdeluokkiinsa. Kohdeluokat on jaettu kuuteen pääryhmään, jotka ovat ympärivuorokautisessa käytössä olevat rakennukset, opetusrakennukset ja päiväkodit, kokoontumis- ja liiketilat, teollisuus- ja varistorakennukset, maatalousrakennukset ja muut rakennukset. Jokaisessa ryhmässä on tarkempia yksittäisiä kohdeluokituksia. Yksittäiset kohdeluokat on esitelty tarkemmin Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen vuoden 2020 valvontasuunnitelmassa. (Valvontasuunnitelma 2020.)

Kriittisyysluokka: Jokaisella kohteella on oma kriittisyysluokkansa. Kriittisyysluokat on jaettu viiteen luokkaan 1-5. Kohteen kriittisyysluokkaan vaikuttaa muun muassa rakennuksen käyttötarkoitus sekä koko. (Valvontasuunnitelma 2020.)

Tarkastusväli: Määräaikaisen valvonnan tarkastusväli määräytyy kohteen kriittisyysluokan ja auditointiarvosanan mukaan. (Valvontasuunnitelma 2020.)

HIKLU: Helsingin, Itä-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitosten allekirjoittama sopimus yhteistoiminnasta. Pelastuslaitokset tekevät sopimukseen perustuvaa yhteistyötä muun muassa onnettomuuksien ehkäisyssä, onnettomuuksiin varautumisessa, pelastustoiminnassa, öljyntorjunnassa, toimintaa tukevissa tehtävissä ja ensihoidossa. (Uudenmaan alueen pelastuslaitokset allekirjoittivat yhteistoimintasopimuksen 2015.)

Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto: Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto on Suomen kaikkien 22 pelastuslaitoksen vapaaehtoinen yhteenliittymä. Kumppanuusverkoston tavoitteena on kehittää pelastuslaitosten palveluita ja toimintaa. Verkostossa toimii erilaisia pysyviä työryhmiä ja asiantuntijaverkostoja. (Pelastuslaitosten yhteistyö 2020.)

2 Nykytilanne

Olen aloittanut Helsingin kaupungin pelastuslaitoksella viransijaisena 14.1.2019. Ennen viransijaisuuttani toimin noin neljän kuukauden ajan harjoittelijana. Viransijaisuuteni alkaessa työkorini koostui lähes täysin määräaikaisesta valvonnasta. Tässä yhteydessä määräaikaisella valvonnalla tarkoitetaan määräaikaisia palotarkastuksia.

Maaliskuussa 2019 työkoriani muutettiin niin, että kolme neljäsosaa koostui yleisötapauhtuma-valvonnasta. Määräaikaiselle valvonnalle jäi tuolloin yksi neljäsosa. Kirjoitushetkellä helmikuussa 2020 työkoristani puolet koostuu määräaikaisesta valvonnasta ja puolet yleisötapauhtumavalvonnasta

2.1 Työtehtävien kuvaus

Tässä luvussa on esitetty työkorini sisältö. Käytännössä työkoristani puolet on osoitettu määräaikaiseen valvontaan ja puolet yleisötapauhtumiin ja tilapäismajoituksiin liittyvään valvontaan.

Määräaikainen valvonta

Määräaikaisella valvonnalla tarkoitetaan valvontaa kohteissa, jotka kuuluvat valvontasuunnitelman mukaisiin valvottaviin kohdeluokkiin. Kohdeluokat on jaettu kuuteen pääryhmään, jotka ovat: ympärivuorokautisessa käytössä olevat rakennukset, opetusrakennukset ja päiväkodit, kokoontumis- ja liiketilat, teollisuus- ja varastorakennukset, maatalousrakennukset ja muut rakennukset. Yksityiskohtaiset kohdeluokitukset on kuvattu Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen vuoden 2020 valvontasuunnitelmassa. (Valvontasuunnitelma 2020.)

Erilaisia yksittäisiä kohdeluokkia on yhteensä 72 kappaletta. Määräaikaisten palotarkastusten piirissä olevia kohteita Helsingissä on noin 4400 kappaletta. Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen valvontasuunnitelman mukaisesti noin yksi neljännes eli 1100 kappaletta valvotaan vuoden 2020 aikana. Kohteisiin, jotka kuuluvat edellä mainittuihin kohdeluokituksiin, kohdistetaan määräaikaista valvontaa määrävälein. Tarkastusväli riippuu kohteen kohdeluokituksista, kriittisyysluokasta sekä viimeisimmän omatoimisen varautumisen auditoinnin arvostuksesta. (Valvontasuunnitelma 2020.)

Määräaikaisten palotarkastusten tarkoituksena on tukea toiminnanharjoittajan omatoimista varautumista sekä valvoa pelastuslain (379/2011) noudattamista. Palotarkastukset suoritetaan omatoimisen varautumisen auditointimallin mukaisesti. Omatoimisen varautumisen auditointimallissa auditoidaan turvallisuusjohtamista, onnettomuusriskienhallintaa, turvallisuuteen liittyviä asiakirjoja, rakenteellista paloturvallisuutta, rakennuksen turvallisuustekniikkaa sekä turvallisuusviestintää ja kokonaisvaltaista turvallisuusosaamista. Auditoinnin arvoasteikko on

yhdestä viiteen, josta luku kolme kuvastaa lakisääteistä tasoa. Määräaikaiselle palotarkastukselle osallistuu hallintolain (434/2003) 11§:n mukainen asianosainen. Tällaisia ovat esimerkiksi rakennuksen omistaja, toiminnanharjoittaja, haltija tai edellä mainituille suoraan vastuussa oleva turvallisuusasioista vastaava henkilö. (Valvontasuunnitelma 2020.)

Palotarkastuksilla valvotaan, että rakennuksen omistaja, toiminnanharjoittaja tai esimerkiksi haltija noudattaa pelastuslain (379/2011) asettamia velvoitteita. Tähän kuuluvat muun muassa tulipalojen sekä muiden vaaratilanteiden ennaltaehkäisy; varautuminen henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojelemiseen; varautuminen tulipalojen sammuttamiseen ja muihin omatoimisiin pelastustoimenpiteisiin; toimenpiteet rakennuksesta poistumisen turvaamiseksi vaaratilanteissa sekä huolehtiminen pelastustoiminnan edellytyksistä. (Palotarkastus 2020.)

Puolet työkoristani koostuu edellä kuvastusta määräaikaisesta valvonnasta. Käytännön tasolla määräaikainen palotarkastus on yksittäisen tarkastajan näkökulmasta monivaiheinen toimenpide. Luonnollisesti yksittäisen tarkastuskohteen tarkastusta edeltää tarkastuksen varaus sekä kohteeseen tutustuminen ennakolta saatavien tietojen avulla. Tämän jälkeen sovittuna ajankohtana suoritetaan tarkastus omatoimisen varautumisen auditointimallin mukaisesti. Tarkastuksen ja auditoinnin jälkeen tarkastuksesta tehdään pöytäkirja, johon kirjataan tarkastuksella tehdyt havainnot. Pöytäkirja ja omatoimisen varautumisen auditointiraportti yhdessä valitusosoituksineen ja muutoksenhakuohjeineen lähetetään asianomaiselle. Mikäli tarkastuksella on havaittu puutteita, suoritetaan havaittujen puutteiden korjausten todentaminen joko asiakirjavalvonnalla tai paikan päällä suoritettavalla jälkitarkastuksella.

Tapahtumien ja tilapäismajoitusten valvonta

Yleisötapahtumien valvonta kohdistuu kokoontumislain (530/1999) 2§ määriteltyihin yleisötilaisuuksiin, joita ovat esimerkiksi: yleisölle avoimet huvitilaisuudet, kilpailut, näytökset tai muut näihin rinnastettavat tilaisuudet, joita ei pidetä yleisinä kokouksina. Kokoontumislain säännöksiä sovelletaan myös tilaisuuteen, johon osallistumiseen edellytetään kutsua tai yhteisön jäsenyyttä, jollei tilaisuutta voida pitää tilaisuuden luonteesta johtuen yksityisenä. (Tapahtumat ja tilapäismajoitukset 2020.)

Tapahtuman järjestäjän tulee huolehtia siitä, että tapahtuma on järjestetty turvallisesti eikä siitä aiheudu vaaraa ympäristölle tai omaisuudelle. Tapahtuman turvallisuusjärjestelyiden tulee perustua tapahtuman järjestäjän tekemään pelastussuunnitelmaan ja riskiarvioon. Pelastussuunnitelmasta pystytään varmistamaan, että tapahtuman järjestäjä on varautunut tarvittavalla tasolla onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn sekä toimintaan onnettomuustilanteessa. Yleisötapahtumasta on laadittava pelastussuunnitelma, mikäli tapahtumassa arvioidaan olevan samanaikaisesti vähintään 200 henkilöä tai tapahtumassa käytetään avotulta, ilotulitteita tai muun kaltaisia pyroteknisiä tuotteita taikka erikoistehosteina palo- ja räjähdysvaarallisia

kemikaaleja. Tapahtumasta on laadittava pelastussuunnitelma myös, jos tapahtumapaikan poistumisjärjestelyt poikkeavat tavanomaisesta tai tapahtuman luonne aiheuttaa erityistä vaaraa ihmisille. Pelastussuunnitelma tulee laatia myös muuhun kuin kokoontumislain (530/1999) mukaiseen yleisötapahtumaan mikäli tapahtumaan sisältyy merkittävä henkilö tai paloturvallisuusriski. Yleisötapahtuman pelastussuunnitelma tulee toimittaa pelastusviranomaiselle tiedoksi viimeistään 14 vuorokautta ennen aiottua tapahtumaa. Jos tapahtumaan kuitenkin liittyy erityisiä riskejä tai tapahtuman henkilömäärä on erittäin suuri, tulee tapahtuman järjestäjän olla yhteydessä pelastusviranomaiseen jo suunnitteluvaiheessa. (Tapahtumat ja tilapäismajoitukset 2020.)

Yleisötapahtumien valvontaan kuuluu paljon muutakin, kuin tapahtumajärjestäjien tekemien pelastussuunnitelmien arvioiminen. Pelastuslaitos muun muassa antaa ohjausta ja neuvontaa pelastussuunnitelman laadinnassa. Pelastuslaitos antaa myös ohjausta ja neuvontaa tapahtuman turvallisuusjärjestelyihin liittyvistä seikoista. Suurten tapahtumien osalta neuvontaa pyritään antamaan jo tapahtuman suunnitteluvaiheessa. Lisäksi tapahtumien valvonta käsittää erikoistehosteiden käyttöön liittyvää valvontaa sekä vaarallisten kemikaalien käyttöön liittyvää valvontaa. Varsinaisia yleisötapahtumien palotarkastuksia suoritetaan riskiperusteisesti. Suurissa ja poikkeavissa yleisötapahtumissa suoritetaan myös tapahtuma-aikaista valvontaa. Tilapäismajoituksia valvontaan asiakirjavalvonnalla. Tarvittaessa majoituskohteisiin suoritetaan ylimääräinen palotarkastus. (Valvontasuunnitelma 2020.)

Käytännössä yleisötapahtuman mahdollista tarkastusta edeltää pelastussuunnitelman arvioiminen sekä mahdollisten erilaisten ilmoitusten käsitteleminen. Tarkastuksen aikana varmistetaan, että tapahtuman turvallisuusjärjestelyt on toteutettu pelastussuunnitelmassa sekä sen liitteissä tai muissa asiakirjoissa kuvatulla tavalla. Suoritetusta tarkastuksesta laaditaan pöytäkirja, josta toinen kappale annetaan asianomaiselle valitusosoituksineen ja muutoksenhakuohteineen.

Kuten edellä mainittiin, yleisötapahtumien valvontaan liittyy myös tilapäismajoitusilmoitusten käsittelyä sekä näihin liittyviä tarkastuksia. Tilapäismajoituksella tarkoitetaan tilapäistä majoittumista kokoontumistilassa, jota ei ole voimassa olevan rakennusluvan mukaisesti hyväksytty yöpymis- tai majoituskäyttöön. Tilapäinen majoittuminen kokoontumistilassa on mahdollista, mikäli tilojen turvallisuusjärjestelyt täyttävät ohjeen nimeltä Tilapäismajoituksen turvallisuusjärjestelyt kokoontumistiloissa mukaiset vaatimukset sekä pelastusviranomainen on hyväksynyt tilat tilapäismajoituskäyttöön. Tilapäisestä majoituksesta on ilmoitettava pelastusviranomaiselle viimeistään 14 vuorokautta ennen tilapäisen majoituksen alkamista. (Tapahtumat ja tilapäismajoitukset 2020.)

Tilapäismajoituksiin liittyviä tarkastuksia suoritetaan kohteisiin, joihin ei aikaisemmin ole tehty tilapäismajoituksiin liittyvää ylimääräistä palotarkastusta. Tarkastus suoritetaan myös

kohteeseen, jos edellisestä tilapäismajoitukseen liittyvästä ylimääräisestä tarkastuksesta on kulunut yli kaksi vuotta. Tarkastus voidaan suorittaa myös, jos järjestelyt poikkeavat tavanomaisesta. Näin varmistetaan, että tilapäismajoitukseen käytettävät tilat ovat soveltuvia sekä turvallisuusjärjestelyt ovat riittävällä tasolla.

Käytännössä ennen kuin tilapäismajoitukseen liittyvää ylimääräistä palotarkastusta suoritetaan, edeltää tieto siitä, että suunnitteilla on tilapäinen majoittuminen esimerkiksi koulun tiloissa. Tieto järjestettävästä tilapäisestä majoittumisesta saadaan kohteen edustajalta tai esimerkiksi tapahtuman järjestäjältä. Tilojen soveltuvuus sekä tilapäiseen majoitukseen liittyvät turvallisuusjärjestelyt tarkastetaan ohjeen nimeltä Tilapäismajoituksen turvallisuusjärjestelyt kokoontumistiloissa mukaisesti. Tarkastuksen jälkeen tarkastuksesta kirjoitetaan pöytäkirja, joka toimitetaan asianomaiselle valitusosoituksineen ja muutoksenhakuohjeineen. Tämän jälkeen ilmoitus käsitellään ja hyväksytään mikäli tarkastuksen yhteydessä on todettu, että tilat soveltuvat tilapäiseen majoittumiseen ja turvallisuusjärjestelyt ovat edellä mainitun ohjeen mukaiset. Puolet työkoristani on varattu yleisötapahtumiin ja tilapäismajoituksiin liittyvään valvontaan.

2.2 Tehtävien vaatima osaaminen

Virkatehtävistä suoriutuminen edellyttää ennen kaikkea tarkkaa lain tuntemusta, tässä tapauksessa pelastuslain (379/2011) tuntemusta. Pelkän pelastuslain tunteminen ei kuitenkaan riitä virkatehtävissä suoriutumiseen. Lisäksi työstä suoriutuminen vaatii lukuisten ohjeistusten tuntemusta. Sanomattakin on selvää, että palotarkastajana toimiminen vaatii myös vankkaa turvallisuusalan ja riskienhallinnan osaamista.

Tehtävistä suoriutuminen luonnollisesti vaatii vahvaa paloturvallisuuteen liittyvää asiantuntemusta ja osaamista. Esimerkiksi pelastuslaissa (379/2011) ei ole määritelty tiettyjen tilojen paloturvallisuuteen liittyviä yksittäisiä seikkoja. Tästä johtuen viranomaisen tulee olla perehtynyt myös rakenteelliseen paloturvallisuuteen eli käytännössä pelastusviranomaisen tulee tuntea myös Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta (848/2017).

Palotarkastajan työstä suuri osa tapahtuu asiakasrajapinnassa. Asiakaspalvelutaidot ovat keskeisessä roolissa virkatehtävää suoritettaessa. Asiakaspalvelutaitojen merkitys korostuu etenkin siksi, että ulosannin on oltava selkeää, jämäkkää ja perusteltua. Tehtävistä suoriutuminen vaatii myös sitä, että tulee toimeen erilaisten ihmisten kanssa. Ennen kaikkea kyse on loppupeleissä yhteistyöstä asianomaisen kanssa. Viranomainen on velvollinen hallintolain (434/2003) mukaisesti antamaan myös neuvontaa toimivaltansa rajoissa asiakkailleen. Etenkin asiakkaalle annettavassa neuvonnassa asiakaspalvelutaidot korostuvat entisestään.

Palotarkastajan virkatehtävä on verrattavissa asiantuntijatason tehtävään. Asiantuntijatason työtehtävässä tarvitaan vuorovaikutustaitoja, joka pitää sisällään muun muassa selkeän ulosannon ja perustellut näkemykset. Asiantuntijatyössä on myös tärkeää oman työn organisointi sekä ajanhallinta. Organisointiin ja ajanhallintaan linkittyy vahvasti priorisointi. Asiantuntijan on kyettävä priorisoimaan tehtäviään tärkeys- ja kiireellisyysjärjestyksessä. Lisäksi palotarkastajan tulee myös hallita yhteistyöosaaminen muiden viranomaistahojen kanssa. Tästä esimerkkinä rakennusvalvontaviranomainen sekä poliisi.

Palotarkastajana toimiessani olen kohentanut erityisesti tiedollista osaamistani liittyen yleiseen paloturvallisuuteen, lakiin sekä asetuksiin. Lisäksi palotarkastajan tehtävät ovat kehittäneet työn organisointi- ja ajanhallintataitojani. Palotarkastajana työskenteleminen on kehittänyt kokonaisvaltaisesti turvallisuusalan osaamistani. Tehtävissä toimiminen vaatii kykyä työskennellä hyvin erilaisissa tilanteissa. Välillä tämä tarkoittaa omalta mukavuusalueelta poistumista. Niin kutsutulta mukavuusalueelta poistuminen on kehittänyt osaamistani haastavissakin asiakastilanteissa.

Oman osaamisen arviointi

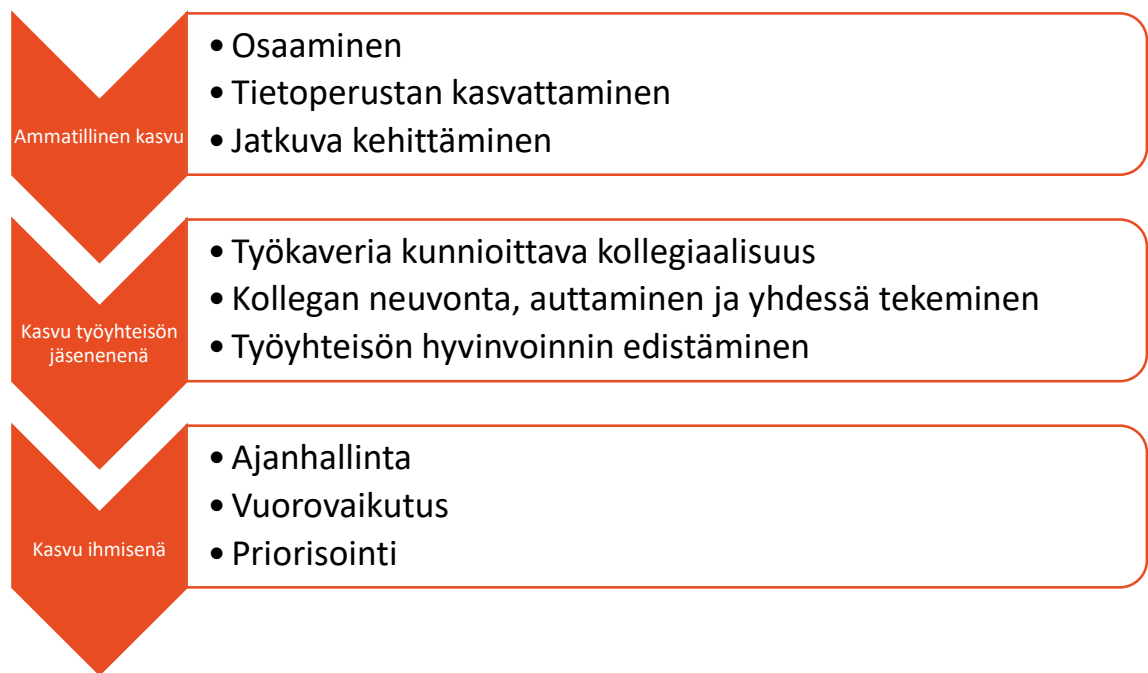
Arvioitaessa osaamista tasolla aloitteleva toimija, taitava suoriutuja ja kokenut asiantuntija, arvioin, että olen vahvasti tasolla taitava suoriutuja. Suoriudun annetuista tehtävistä aina vaatimusten mukaisella tasolla. Pyrin jatkuvasti työssäni ylittämään itseni sekä kehittymään jatkuvasti. Lähes joka päivä kohtaan työssäni vielä uusia asioita, jotka vaativat selvitystä jollain tasolla. Tämä kuitenkin lisää työn mielekkyyttä merkittävästi.

Mielestäni ymmärrykseni tehtävistä on syvällä tasolla. Hallitsen tehtävät hyvin. Kehitettävää riittää työkokemukseeni nähden kuitenkin vielä reilusti yleisötapautumavalvonnassa. Myös rakenteellisen paloturvallisuuden tietoperustassa riittää vielä kehitettävää, sillä rakenteellinen paloturvallisuus ei suoranaisesti liity omiin työtehtäviini, vaan Helsingin kaupungin pelastuslaitoksella on oma rakenteellisen paloturvallisuuden neuvontaryhmänsä. Tässä yhteydessä on kuitenkin hyvä tarkentaa, että rakenteellisen paloturvallisuuden perusasiat kuuluvat myös osaltaan jokaisen tarkastajan tietoperustaan.

Vahvimaksi osa-alueekseni katson tilapäismajoituksiin liittyvän osaamisen sekä määräaikaisten valvonnan. Erityisesti tilapäismajoituksiin liittyvä osaaminen on muita osa-alueita paremmalla tasolla ja kykenen neuvomaan kollegoitani tilapäismajoituksiin liittyvissä asioissa. Tämä johtuu osittain siitä, että viimeisen puolen vuoden aikana kyseisiä tarkastuksia ja ilmoitusten käsittelyitä on suoritettu erittäin paljon.

Kehittyminen

Koen, että kehitettävää riittää edelleen. Kuviossa kaksi on kuvattu kolme osa-aluetta, jotka koen tärkeiksi ammatillisessa kehittämisessä. Kaikilla kolmella osa-alueella riittää vielä kehitettävää, toisilla enemmän, kuin toisilla alueilla. Koen, että ammatillinen osaamiseni on hyvällä tasolla. Kasvu työyhteisön jäsenenä on jatkuva prosessi, jossa olen tällä hetkellä hyvässä vaiheessa. Kasvu ihmisenä kuvaa osa-aluetta, joka antaa taitoja työtehtävistä riippumatta. Nykyinen virkatehtäväni on kasvattanut henkilökohtaisia taitojani merkittävästi.

Kuvio 2: Ammatillisen kehittymisen kaavio

Osaamiseni näkyy yksinkertaisesti esimerkiksi niin, että kykenen neuvomaan kollegoitani työtehtävissä tarvittaessa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, ettenkö minä itse tarvitse ajoittain neuvontaa tai konsultaatioapua. Tietoperustan kasvattaminen on jatkuva prosessi ja vaatii jatkuvaa kehitystä sekä itsensä ylittämistä. Tämä näkyy siten, että lähes päivittäin tulee vastaan tilanteita, jotka vaativat selvitystyötä jollain tasolla. Työyhteisön hyvinvoinnin edistäminen näkyy toisten kannustamisena ja kunnioittavana kollegiaalisuutena. Pysin jatkuvasti kehittämään myös muita kolmannen osa-alueen asioita.

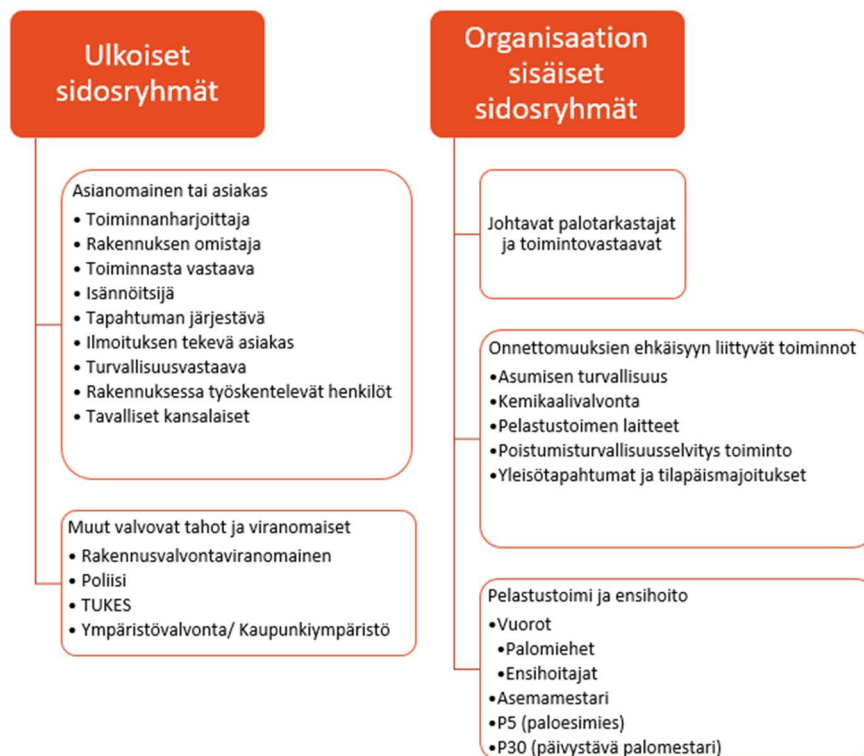
Kuten edellä on todettu, oppimista riittää vielä yleisötapahtumiin liittyvän valvonnan saralla. Erityisesti suurten yli 10 000 henkilön tapahtumissa. Oppiminen on pitkä prosessi ja ajan tasalla pysyminen vaatii jatkuvaa kehitystä.

2.3 Sidosryhmät

Kuviossa kolme on kuvattu keskeiset sidosryhmät jokapäiväisessä työssä. Keskeisimpänä sidosryhmänä ulkoisiin sidosryhmiin kuuluvista ovat asiakkaat ja asianomaiset. Palotarkastajan tehtävissä asiakkaalla tai asianomaisella on hyvin keskeinen rooli. Palotarkastajana jokapäiväistä työtä tehdään yhdessä asiakkaiden kanssa. Tästä hyvänä esimerkkinä ovat esimerkiksi määräaikaissa valvonnassa mukana olevat asianomaiset kuten rakennuksen omistaja, isännöitsijä, toiminnanharjoittaja ja huolto-yhtiö. Luonnollisesti palotarkastajan tavoittaa myös sähköpostitse ja puhelimitse. Yleisiin paloturvallisuuteen liittyviin kysymyksiin vastaa päivystävä palotarkastaja. Asiakaskontakti voi syntyä luonnollisesti myös tätä kautta.

Pelastusviranomainen tekee tiivistä yhteistyötä myös muiden viranomaisten kanssa. Keskeisiä jokapäiväisen työn kannalta ovat rakennusvalvontaviranomainen sekä poliisi. Rakennusvalvontaviranomaiseen pelastusviranomaisen on yhteydessä esimerkiksi silloin, kun rakennuksen rakennusluvan mukainen käyttötarkoitus ei vastaa siellä harjoitettavaa toimintaa. Yleisötapaturmavalvonnassa yhteistyötä tehdään esimerkiksi poliisin kanssa.

Organisaation sisäisistä sidosryhmistä omalla kohdallani tärkeimpiä ovat lähiesihenkilö, toimintovastaavat sekä läheiset kollegat. Jokapäiväisen työn onnistumiseksi yhteistyön näiden edellä mainittujen tahojen kanssa tulee olla saumatonta. Tiimityöskentely korostuu vahvasti etenkin yleisötapaturmiin ja tilapäismajoituksiin liittyvässä valvonnassa.

Kuvio 3: Ulkoiset ja sisäiset sidosryhmät

2.4 Vuorovaikutustaidot

Palotarkastajan työstä suuri osa tapahtuu niin kutsutussa asiakasrajapinnassa. Kyseessä on virkatehtävä, jossa vuorovaikutustaidot ovat erittäin tärkeitä. Viranomaisen ulosannin tulee olla jämäkkää, perusteltua, selkeää sekä ennen kaikkea ymmärrettävää.

Jämäkkyys sekä perustelutaidot korostuvat etenkin havaittaessa puutteita, jotka vaativat korjaavia toimenpiteitä. Pelastusviranomaisen tulee perustella havaituista puutteista annetut korjausmääräykset pelastuslailla (379/2011). Asianomaiselle tulee kertoa perustellusti pelastuslakiin viitaten, miksi kulloinkin kyseessä oleva asia tulee korjata. Ilman argumentointitaitoja, asianomainen ei välttämättä kaikilta osin ymmärrä tai tiedosta korjauksen tarvetta. Palotarkastajan työssä tärkeää on kyetä muistamaan, että asianomainen ei välttämättä ole paloturvallisuuden asiantuntija.

Ymmärrettävyyden osa-alue korostuu myös jokapäiväisessä työssä ja tarkastustoiminnassa. Alalla on paljon käsitteitä, jotka saattavat kuulostaa asiakkaalle tai asianomaiselle täysin samalta. Hyvä esimerkki tästä on paloilmoin- ja palovarointijärjestelmä. Asianomainen sekoittaa helposti tämän kaltaiset hyvin samalta kuulostavat käsitteet. Palotarkastajana tulee kiinnittää huomiota siihen, että myös asiakas ymmärtää, mistä laitteesta milloinkin puhutaan. Asiakas, joka ei ole päivittäin tekemisissä kyseisten järjestelmien tai laitteiden kanssa saattaa puhua asioista väärällä käsitteellä ymmärtämättä, että pelastusviranomaisen näkökulmasta katsottuna kyseessä on eri laite.

Viranomaisella, tässä tapauksessa palotarkastajalla, tulee olla kyky asettua tavallisen asiakkaan tasolle. Ei ole tarkoituksenmukaista käyttää vaikeita ja hienoja käsitteitä tarpeettomasti. Tämä käytännössä tarkoittaa sitä, että palotarkastajan on kyettävä tunnistamaan, puhutaanko asiasta palokonsultin, vai ravintolan toiminnanharjoittajan kanssa. Käsitteitä käytettäessä viranomaisella tulee olla kyky ja tietotaito kertoa erilaisten järjestelmien eroista. Tästä hyvänä esimerkkinä toimii edellä kuvattu paloilmoin- ja palovarointijärjestelmä-esimerkki. On hyvinkin yleistä, että asianomainen ei välttämättä tunnista keskeisten käsitteiden eroa. Palotarkastajan tulee ymmärtää, että asiakas ei välttämättä ole paloturvallisuuden asiantuntija. Tämän huomioon ottaminen on erittäin tärkeää esimerkiksi jokapäiväisessä tarkastustoiminnassa.

Jyväskylän yliopisto (2020) jakaa vuorovaikutustaidot seuraaviin osa-alueisiin: kuuntelemisen ja havainnoinnin taidot, argumentointitaidot, taito osoittaa tukea, taito ottaa ja pitää puheenvuoroja, taito jatkaa toisen puheenvuorosta sekä taito ylläpitää keskustelua. Kuviossa neljä on esitetty palotarkastajan tarvittavat vuorovaikutustaidot muokaten Jyväskylän yliopiston luetteloa vuorovaikutustaidoista.

Kuuntelemisen ja havainnoinnin taito

- Miksi jokin asia tällä hetkellä on kutn on (asianomaisen kuuleminen)
- Ennen korjausmääräyksen antamista asianomaisella on oikeus tulla kuulluksi

Perustelu-/argumentointitaidot

- Korjausmääräyksen perustelu pelastuslakiin (379/2011)

Selkeys/ taito ottaa ja pitää puheenvuoroja

- Yksinkertaista viestintää asiakkaan suuntaan
- Yhden asian käsittely kerrallaan
- Taito jatkaa toisen puheenvuorosta
- Taito ylläpitää keskustelua

Jämäkkyys

- Selkeä kanta

Ymmärrettävyys

- Käsitteiden oikeanlainen käyttö ja tarvittaessa käsitteiden avaus "selkokielellä"
- Kyky asettua asiakkaan tasolle

Kuvio 4: Vuorovaikutustaidot (mukaillen, vuorovaikutustaidot 2020)

Erilaiset vuorovaikutustilanteet työyhteisön sisällä

Edellisessä kappaleessa on kuvattu palotarkastajan tarvittavia vuorovaikutustaitoja viestittäessä tai keskusteltaessa asiakkaan tai asianomaisen suuntaan. Vuorovaikutustaidot ovat luonnollisesti tärkeitä myös työyhteisön sisällä. Vaikka kyseessä on hyvin itsenäinen työ, on kyse loppupeleissä yhdessä tekemisestä. Yhdessä tekeminen korostuu etenkin yleistapahtumiin ja tilapäismajoituksiin liittyvässä valvonnassa.

Työyhteisön sisällä etenkin kuuntelemisen ja havainnoinnin taidot korostuvat merkittävästi. Työntekijällä tehtävästä riippumatta tulee olla kyky kuunnella kollegan mielipidettä asiaan kuin asiaan liittyen. Kollegoiden mielipiteiden kuunteleminen voi jossain tapauksissa johtaa myös uudenlaiseen parempaan lopputulokseen tai ratkaisuun. Mielipiteitä ja kattavia perusteita kuuntelemalla oppii ajoittain myös paljon uutta.

Tiimityöskentelyssä korostuu myös taito ottaa ja pitää puheenvuoroja. Tämä taito korostuu etenkin suurissa ryhmissä. Esimerkiksi palaverin kannalta ei ole tarkoituksenmukaista, jos vain yksi ihminen on äänessä. Ei myöskään ole tarkoituksenmukaista, että muut palaveriin osallistuvat eivät saa suunvuoroa.

2.5 Kehittäminen

Viranomaistyössä jatkuva kehitys on tarpeen. Viranomaisena minun on pysyttävä ajan hermolla sekä huolehdittava siitä, että tietoni ovat ajantasaisia. Tietojen ajan tasalla pitämistä voidaan tukea esimerkiksi säännöllisin koulutuksin. Helsingin kaupungin pelastuslaitoksella

järjestetään koulutuksia ja tiimipalavereita säännöllisin väliajoin. Tällainen toiminta tukee jokapäiväistä työtä.

Palotarkastajana olen myös kehittänyt ajanhallintataitojani merkittävästi. Työ on hyvin itsenäistä, jolloin yksittäisen tarkastajan vastuulle jää oman ajankäytön hallinta. Tämä luo osaltaan joustavuutta tehtävään työhön. Käytännössä pystyn suunnittelemaan osan työstäni hyvin joustavasti.

Minulle on luontaista, että pyrin ylittämään itseni kehittyäkseni palotarkastajana. Uudet haasteet lisäävät työmotivaatiota merkittävästi. Mielenkiinto pysyy jatkuvasti yllä. Lisäksi olen aina ollut erittäin kiinnostunut yleisötapah-
tumatarkastuksesta.

Uusien toimintamallien luominen sekä vanhojen kehittämisen tulee olla jatkuvaa. Oman ammatillisen kehittymisen lisäksi tässä opinnäytetyössä tullaan myös kehittämään vanhaa toimintamallia liittyen operatiivisen puolen suorittamiin yleisötapah-
tumatarkastuksiin. Operatiivinen henkilöstö suorittaa osan yleisötapah-
tumatarkastuksesta liittyvästä valvonnasta tarkastajien ollessa estyneitä. Käytännössä tässä yhteydessä tarkoitetaan tarkastusta, joka tapahtuu virka-ajan ulkopuolella tai esimerkiksi viikonloppuna. Toimintamallien kehittämisellä pyritään saamaan aikaan toimiva malli, jonka avulla kyettäisiin entistä saumattomampaan valvontatoimintaan. Lisäksi opinnäytetyön raportoinnin aikana eli kalenteriviikoilla 7-16, tullaan kehittämään erilaisia ohjeistuksia, jotka tulevat olemaan sekä pelastuslaitoksen, että asiakkaiden käytössä tulevaisuudessa. Kyseiset ohjeet liittyvät yleisötapah-
tumatarkastukseen. Yhtenä esimerkkinä Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapah-
tumatarkastuksessa -niminen ohje.

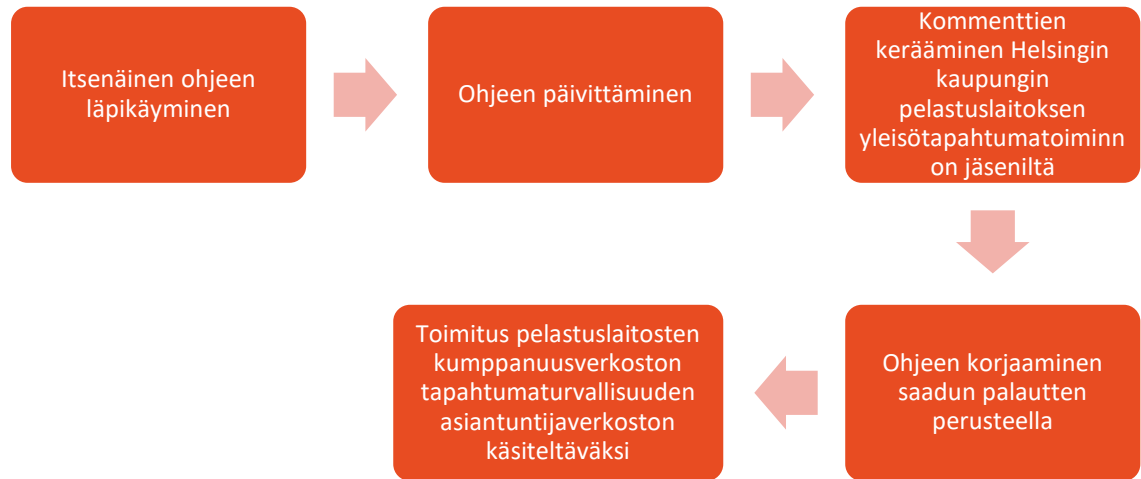
2.6 Opinnäytetyön tavoitteet

Oman kehittymisen ja tietoperustan kasvattamisen lisäksi tässä opinnäytetyössä kehittämis-
hankkeena toimii yleisötapah-
tumatarkastuksen ohjeistusten kehittäminen, yleisötapah-
tumatarkastuksen pelastussuunnitelman mallipohjan kehittäminen ja päivittäminen sekä toimintamallien kehittä-
mistehtävä. Oma ammattitaidon kehittäminen palotarkastajana tapahtuu käytännössä jatku-
van tietoperustan kasvattamisen, käytännön kokemuksen ja tulevien koulutusten avulla. Tie-
toperustan kasvattaminen tapahtuu kirjallisuuden sekä erilaisten muiden julkaisujen avulla.

Oman ammattitaidon kehittymisen lisäksi opinnäytetyössä tehdään edellä kuvattuja kehitys-
projekteja. Ensimmäisenä kehitysprojektina aloitetaan Henkilökapasiteetin määrittäminen ul-
kotapah-
tumatarkastuksen ohjeen päivittäminen. Toisena kehitysprojektina toimii yleisötapah-
tumatarkastuksen pelastussuunnitelman mallipohjan päivittäminen. Kolmantena kehitysprojektina toimii
yleisötapah-
tumatarkastuksen toimintamallien kehittäminen.

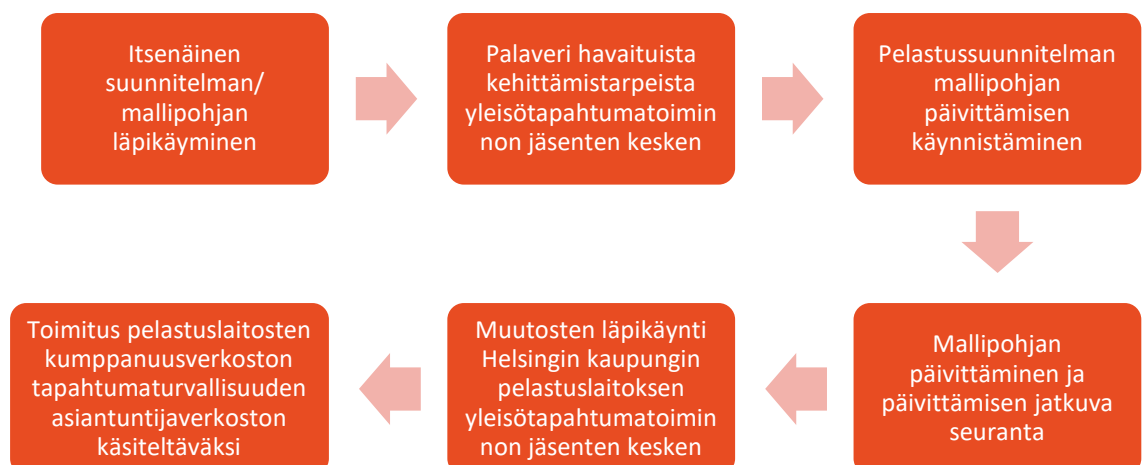
Ohjeen nimeltä Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapah-
tumatarkastuksessa osalta alustava projekti-
kaavio on kuvattu kuviossa viisi. Tämä ohje päivitetään yhdessä toimintovastaavan kanssa.

Ohje menee päivityksen jälkeen pelastuslaitosten kumppanuusverkoston tapahtumaturvallisuuden asiantuntijaverkoston hyväksyttäväksi.

Kuvio 5: Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa -nimisen ohjeen päivityksen alustava projektikaavio

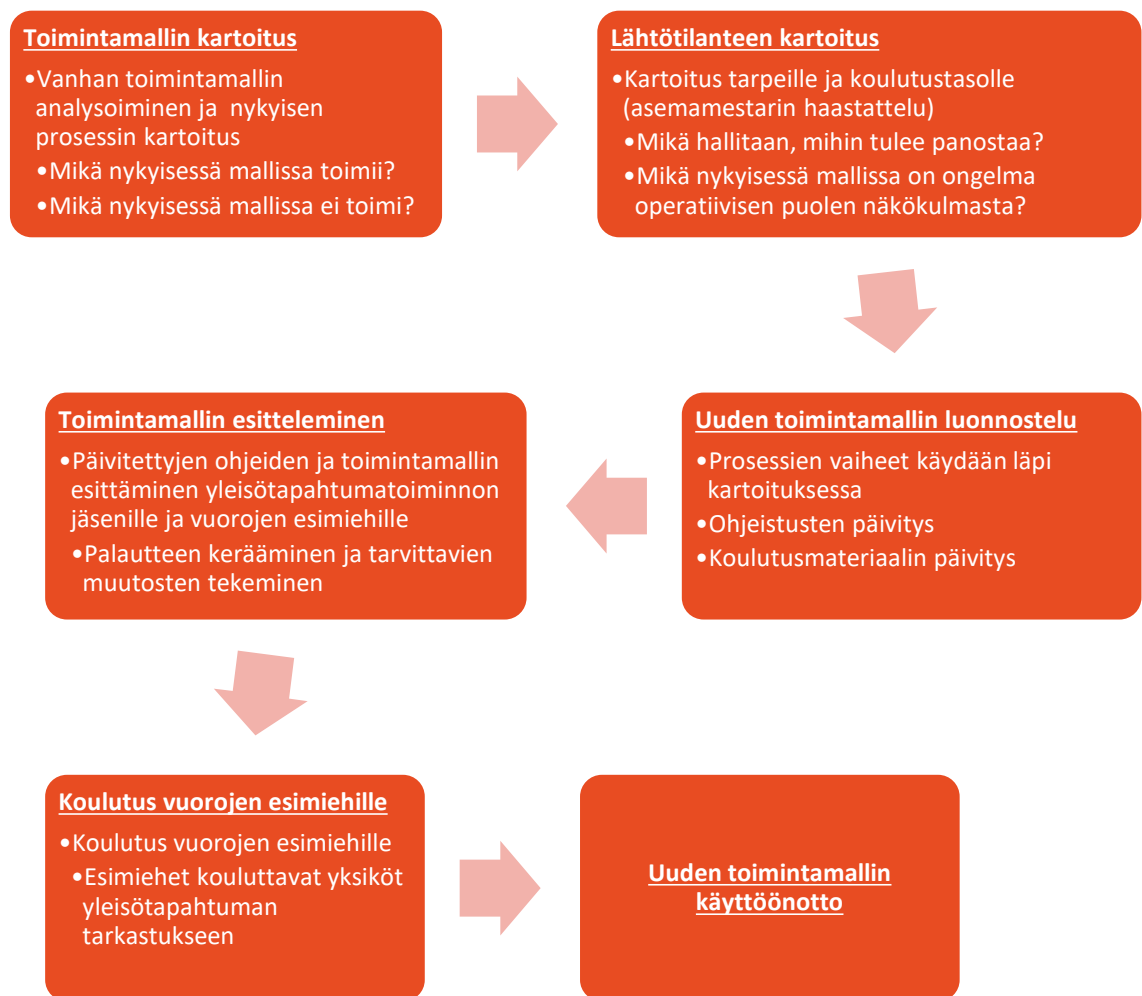
Kuviossa kuusi on kuvattu yleisötapahtuman pelastussuunnitelman mallipohjan päivittämisen alustava projektikaavio. Yleisötapahtuman pelastussuunnitelman mallipohja päivitetään yhdessä kahden muun yleisötapahtumatoiminnossa työskentelevän palotarkastajan kanssa. Myös yleisötapahtuman pelastussuunnitelman mallipohja menee päivityksen jälkeen pelastuslaitosten kumppanuusverkoston tapahtumaturvallisuuden asiantuntijaverkoston hyväksyttäväksi.

Kuvio 6: Yleisötapahtuman pelastussuunnitelman mallipohjan päivityksen alustava projektikaavio

Tällä hetkellä yleisötapahotuman pelastussuunnitelman mallipohja on osittain työläs täyttää ajateltaessa esimerkiksi pienien tapahtuman (200-2000 henkilöä yhtäaikaaisesti) järjestäjää. Lisäksi mallipohjassa toistetaan joitain asioita useampaan otteeseen. Pohjassa on myös vanhentuneita tietoja ja ohjeita, jotka päivitetään ajan tasalle. Lopputuloksena on tarkoitus saada ajantasainen, helppokäyttöinen ja ennen kaikkea selkeä mallipohja.

Kolmannen kehittämisprojektin nimeltä yleisötapahotumavalvonnan toimintamallien kehittäminen tavoitteena on luoda saumattomampi malli operatiivisen puolen suorittamille yleisötapahotumatarkastuksille. Tällä hetkellä operatiivinen puoli suorittaa vain vähän tarkastuksia. Uuden toimintamallin kehittämisellä pyritään luonnollisesti myös siihen, että tarkastuksia pysyttäisiin osoittamaan enemmän operatiiviselle puolelle. Yleisötapahotumavalvonta on osittain hieman sesonkiluontoista. Kesällä yleisötapahotumia Helsingin alueella järjestetään huomattavasti enemmän kuin talvella. Talvisin sisätapahtumat ovat yleisempiä ja kesällä puolestaan tapahtumat painottuvat ulkotiloihin. Tavoitteena on saada uusi toimintamalli käyttöön ennen kesää. Kuviossa seitsemän on kuvattu alustava projektikaavio toimintamallin kehittämiselle.

Kuvio 7: Yleisötapahotumavalvonnan toimintamallien kehittämisen alustava projektikaavio

Opinnäytetyön kehittämistehtävien lisäksi pelastuslaitos odottaa saavansa oheismateriaalia perehdytykseen liittyen. Helsingin kaupungin pelastuslaitos odottaa tältä opinnäytetyöltä myös hyötyä muun muassa ajankäyttöön liittyvissä asioissa. Tämän opinnäytetyön avulla pystytään tarkemmin analysoimaan mihin yksittäisen tarkastajan työaikaa kuluu.

3 Päiväkirjaraportointi

3.1 Viikon yksi tavoitteet ja ohjelma

Ensimmäisen raportointiviikon ohjelma painottuu hyvin vahvasti yleisötapatumapostin päivystykseen. Yleisötapatumapostin päivystys kestää aina koko viikon. Päivystysvuoro vaihtuu aina viikoittain yleisötapatumatoiminnon sisällä. Yleisötapatumapostin päivystäjä vastaa yleisiin kysymyksiin, jotka liittyvät yleisötapatumien järjestämiseen sekä yleisötapatumien turvallisuuteen ja sen suunnitteluun. Lisäksi yleisötapatumapostin päivystäjä arvioi yleisötapatumien pelastussuunnitelmia sellaisten tapahtumapaikkojen osalta, joita ei yleisötapatumatoiminnon sisällä ole nimetty tietylle tarkastajalle.

Tämän viikon toisena tavoitteena on aloittaa Henkilökapasiteetin määrittäminen yleisötapatumissa -nimisen ohjeen päivitys. Kyseistä ohjetta päivitetään yhdessä yleisötapatumatoiminnon toimintovastaavan kanssa. Lisäksi tämän viikon aikana tavoitteena on listata kehusehdotuksia koskien Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen yleisötapatumien pelastussuunnitelman mallipohjan päivittämistä. Mallipohjan päivituksen osalta on sovittu palaveri kalenteriviikolle kahdeksan (toinen raportointiviikko).

Tällä viikolla järjestetään myös kvartaalikoulutus tarkastajille, turvallisuuskouluttajille ja palomestareille. Luonnollisesti osallistun tähän koulutukseen. Koulutus järjestetään 12.2. ja se kestää koko päivän.

Tämän viikon kirjallisuus painottuu yleisötapatumiin. Kirjallisuuslähteeksi tietoperustan kasvattamiseksi olen valinnut Sport Grounds Safety Authorityn vuonna 2018 julkaiseman kirjan nimeltä Guide to Safety at Sports Grounds. Lisäksi tutustun Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tapahtumaturvallisuuden oppaisiin. Tarkoituksena on laajentaa tietoperustaa tapahtuman konkreettisen turvallisuuden ymmärtämiseksi kirjallisuuden sekä oppaiden avulla. Sport Grounds Safety Authorityn julkaisua tullaan laajalti hyödyntämään Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa -nimisen ohjeen päivityksessä.

Maanantai 10.2.2020

Viime viikon aikana suoritin kolme määräaikaista palotarkastusta. Kohteista kaksi oli tavallisia toimistorakennuksia ja kolmantena kohteena minulla oli ruokaravintola. Tämän päivän tavoitteena oli kirjoittaa nämä viime viikon loppupuolella suoritettujen määräaikaisten palotarkastusten kolme pöytäkirjaa valmiiksi.

Työpäivä alkoi sähköpostin läpikäymisellä. Oman postin luettuani siirryin viime viikolla suoritettujen määräaikaisten palotarkastusten pöytäkirjojen kirjoittamiseen. Sain aamupäivän aikana kaikki kolme pöytäkirjaa kirjoitettua.

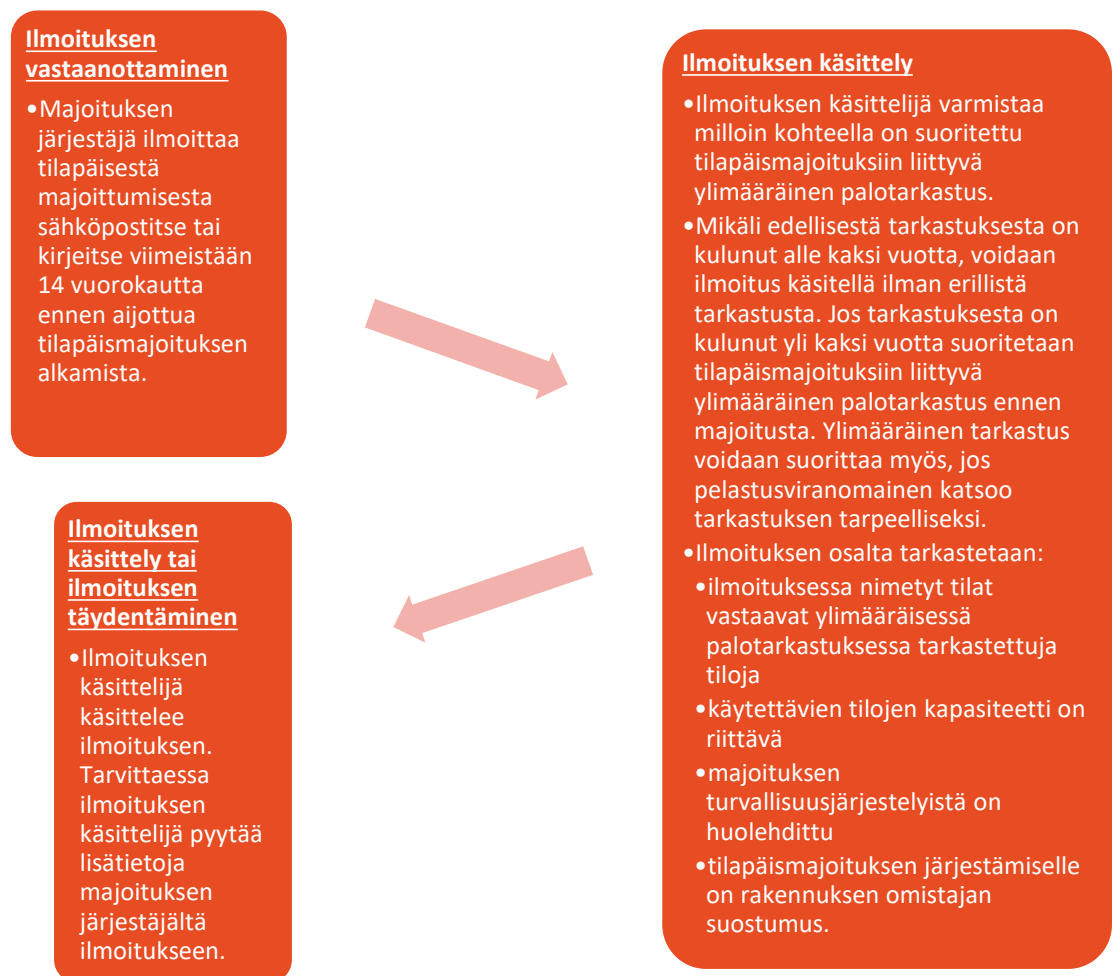
Iltapäivästä aloin purkaa yleisötapah-
tumatapostin sähköpostilaatikkoon. Yleisötapah-
tumatapostin päivystäjä vastaa yleisötapah-
tuman turvallisuutta ja paloturvallisuutta koskeviin kysymyksiin
sekä antaa esimerkiksi neuvontaa tapahtuman järjestäjälle yleisötapah-
tuman pelastussuunnitelman laadinnassa. Yleisötapah-
tumatapostin päivystäjä myös muun muassa arvioi yleisötapah-
tumien pelastussuunnitelmia niiden tapahtumapaikkojen osalta, joita ei ole jaettu entuudestaan tietyille tarkastajalle. Yleisötapah-
tumatapostin päivystäjä käsittelee myös erilaisia ilmoituksia sitä mukaa kun niitä yleisötapah-
tumatapostin sähköpostilaatikkoon saapuu.

Valtioneuvoston asetuksessa pelastustoimesta (407/2011) 3 § määrittää, että yleisötapah-
tuman pelastussuunnitelma on laadittava tapahtumaan, jossa arvioidaan olevan läsnä saman-
aikaisesti vähintään 200 henkilöä; tai jossa käytetään avotulta tai muita pyroteknisiä tuotteita
tai erikoistehosteita; tai jossa poistumisjärjestelyt poikkeavat tavanomaisesta; tai jossa
tapahtuman luonne aiheuttaa erityistä vaaraa ihmisille. Pelastuslain (379/2011) 16 § mukai-
sesti edellä mainittujen tapahtumien pelastussuunnitelmat on toimitettava tiedoksi alueen
pelastusviranomaiselle 14 vuorokautta ennen tilaisuuden alkamista.

Tiistai 11.2.2020

Aamupäivä alkoi yleisötapah-
tumatapostin päivystyksellä. Käytännössä katsoin läpi saapuneet
postit sekä otin itselleni käsittelyyn saapuneet tilapäismajoitusilmoitukset. Tilapäismajoitukseksi katsotaan esimerkiksi alle viikon mittaisten yleisötilaisuuksien tilapäinen majoitus
sekä erilaiset yökoulut. (Ohje tilapäismajoituksen turvallisuusjärjestelyistä kokoontumistiloissa 2015.)

Tilapäismajoitusilmoituksen käsittelyn prosessi on kuvattu kuviossa kahdeksan. Pääpiirteittäin prosessi on kolmivaiheinen. Ilmoituksen vastaanoton jälkeen ilmoitus ja sen liitteet tarkastetaan, jonka jälkeen ilmoitus käsitellään. Tarvittaessa käsittelijä pyytää lisätietoja ilmoitukseen tai sopii tarkastuksen kohteelle.

Kuvio 8: Tilapäismajoitusilmoituksen käsittely

Tilapäismajoitusilmoitusten käsittelemisen jälkeen otin työn alle Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa -nimisen ohjeen läpikäymisen. Tutustuin kyseiseen ohjeeseen ensimmäistä kertaa. Iltapäivällä yhdessä toisen tarkastajan kanssa aloimme päivittää kyseistä ohjetta. Kyseistä ohjetta sovelletaan vain väliaikaisiin ulkotapahtumiin. Ohjetta ei sovelleta kiinteisiin tapahtumapaikkoihin tai tapahtumiin ja paikkoihin, jotka vaativat rakennusvalvontaviranomaisen luvan.

Ulkotapahtuman henkilökapasiteetin määrittäminen on hyvin moniulotteista. Kapasiteetin määrittämisessä tulee ottaa huomioon tapahtumapaikan ominaisuudet, tapahtumaan liittyvät riskit, poistumisjärjestelyt, hyväksyttävä poistumisaika, henkilöstön osaaminen ja tapahtuma-alueen pinta-ala. Toisin sanoen, henkilökapasiteetin määrittäminen perustuu tapahtuman järjestäjän laatiman kokonaisvaltaiseen riskiarvioon. (Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa 2020.)

Hyväksyttävä poistumisaika määritetään riskiarvion perusteella. Koko tapahtuma-alue tulee olla evakuoitavissa kahdeksassa minuutissa. Jos poistumisaika ylittää kahdeksan minuuttia esimerkiksi tapahtuma-alueen suuresta koosta johtuen, arvioidaan tilanne tapauskohtaisesti. Lisäksi on huomioitava, että poistumisaika tapahtuma-alueen sisällä voi vaihdella alueittain riippuen kunkin alueen riskiarvioista. (Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa 2020.)

Tapahtuma-alueen sisäiset alueet luokitellaan kolmeen ryhmään, jotka ovat matalan-, normaalin- ja korkean riskin alueet. Matalan riskin alueita ovat esimerkiksi alueet, joissa tulipalon syttymisen riski on erittäin vähäinen ja sen leviäminen on hyvin epätodennäköistä. Matalan riskin alueella tulipalon syttyessä lämpö tai savu ei aiheuta merkittävää vaaraa ja muiden merkittävien riskien olemassaolo on vähäinen. Matalan riskin alueet tulee olla evakuoitavissa maksimissaan kahdeksassa minuutissa. (Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa 2020.)

Normaalin riskin alueita tapahtuma-alueella ovat esimerkiksi alueet, joissa tulipalon syttymisen riski on vähäinen ja sen leviäminen on epätodennäköistä. Mahdollinen tulipalo voidaan helposti havaita ja sen leviäminen voidaan rajata. Normaalin riskin alueilla poistumisaika on kahdesta ja puolesta minuutista kahdeksaan minuuttiin. Normaalin riskin alueilla poistumisaika on kuitenkin pääsääntöisesti maksimissaan kuusi minuuttia. (Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa 2020.)

Korkean riskin alueita ovat esimerkiksi sellaiset alueet, joilla käytetään vaarallisia kemikaleja, räjähteitä tai joilla on muuta tulenkäsittelyä. Alue voidaan luokitella korkean riskin alueeksi myös, jos alueen ulkopuolella tapahtuva onnettomuus aiheuttaisi merkittävää vaaraa alueella oleville henkilöille. Korkean riskin alueilla poistumisaika on maksimissaan kaksi ja puoli minuuttia. (Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa 2020.)

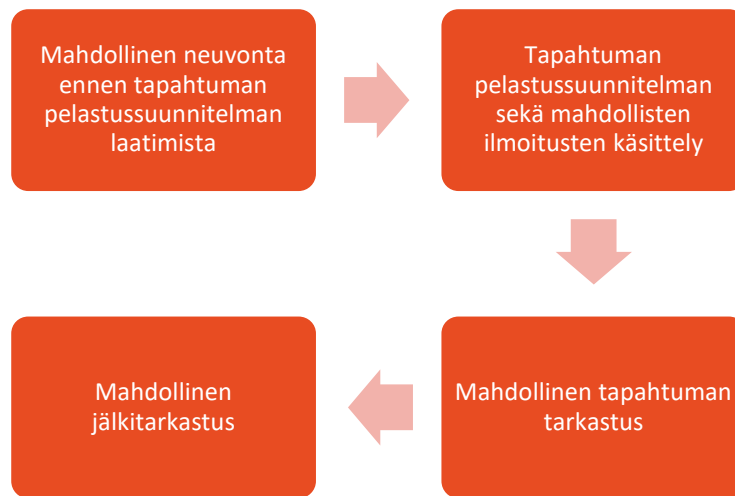
Tehtävään ohjeeseen edellä kuvatut matalan-, normaalin- ja korkean riskin alueet tulevat kirjasta nimeltä *Guide to Safety at Sports Grounds*. Kyseessä on kirjan kuudes painos, joka on julkaistu vuonna 2018. Kirjan on julkaissut Sport Ground Safety Authority (SGSA). (Sport Ground Safety Authority 2020.)

Keskiviikko 12.2.2020

Koko keskiviikkopäivä oli varattu kvartaalikoulutukselle. Kvartaalikoulutuksissa käsitellään pelastuslaitoksen ajankohtaisia asioita sekä järjestetään erilaisia koulutuksia. Aiheina kvartaalikoulutuksessa tällä kertaa oli operatiivisen pelastustoiminnan edellytykset, vapaapalokunnat sekä palofysiikka. Koulutusten tarkoituksena on pitää tietoperustaa ajan tasalla.

Torstai 13.2.2020

Päivä alkoi jälleen sähköpostin käsittelyllä. Keskityin pääasiassa yleisötapahetmapostin päivystykseen, sillä keskiviikkona koko päivä oli kulunut kvartaalikoulutuksen parissa. Tapahtumapostin päivystyksen jälkeen aloin jälleen käsitellä tilapäismajoitusilmoituksia. Tilapäismajoitusilmoitusten käsittelemisen jälkeen tarkastin nimeltä mainitsemattoman tapahtuman pelastussuunnitelman. Yleisötapahetman pelastussuunnitelman tarkastus on yleensä monivaiheinen prosessi, joka koostuu neuvonnasta sekä mahdollisesta valvonnasta. Kaaviossa yhdeksän on kuvattu esimerkkinä pienen tapahtumaan kohdistuva neuvonta ja valvontatyön prosessi.

Kuvio 9: Pienen yleisötapahetman neuvonta ja valvontaprosessi

On tärkeää huomata, että yleisötapahetman pelastussuunnitelman tarkastaminen ja kommentointi on pelastusviranomaisen antamaa neuvontaa. Valvonnaksi prosessi muuttuu vasta mahdollisen tarkastuksen yhteydessä. Tarkastuksia yleisötapahetmiin suoritetaan riskiperusteisesti.

Ilmapäivän aikana jatkoimme toisen tarkastajan kanssa Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa -nimisen ohjeen päivitystä. Tällä kertaa keskityimme tapahtuma-alueen poistumisreittien vähimmäisleveyden laskemiseen sekä tapahtuma-alueen pinta-alan huomioon ottamiseen alueen henkilökapasiteettiä laskettaessa.

Tapahtuma-alueen poistumisjärjestelyt vaikuttavat luonnollisesti alueen kapasiteettiin. Poistumisjärjestelyitä arvioitaessa huomioidaan poistumisreittien leveys, etäisyys sekä sijoittuminen. Tapahtuma-alueella voi olla useampia alueita, joille on määritelty omat henkilömääränsä sekä poistumisaikansa. Poistumisjärjestelyitä arvioitaessa sekä koko tapahtuman, että näiden sisäisten alueiden osalta erikseen.

Poistumisreittien vähimmäisleveys on aina vähintään 1,2 metriä (1200mm). Kultakin tapahtuma-alueelta on oltava vähintään kaksi poistumisreittiä. Tapahtuman poistumisreitit tulee merkitä riittävän suurin poistumisopastein.

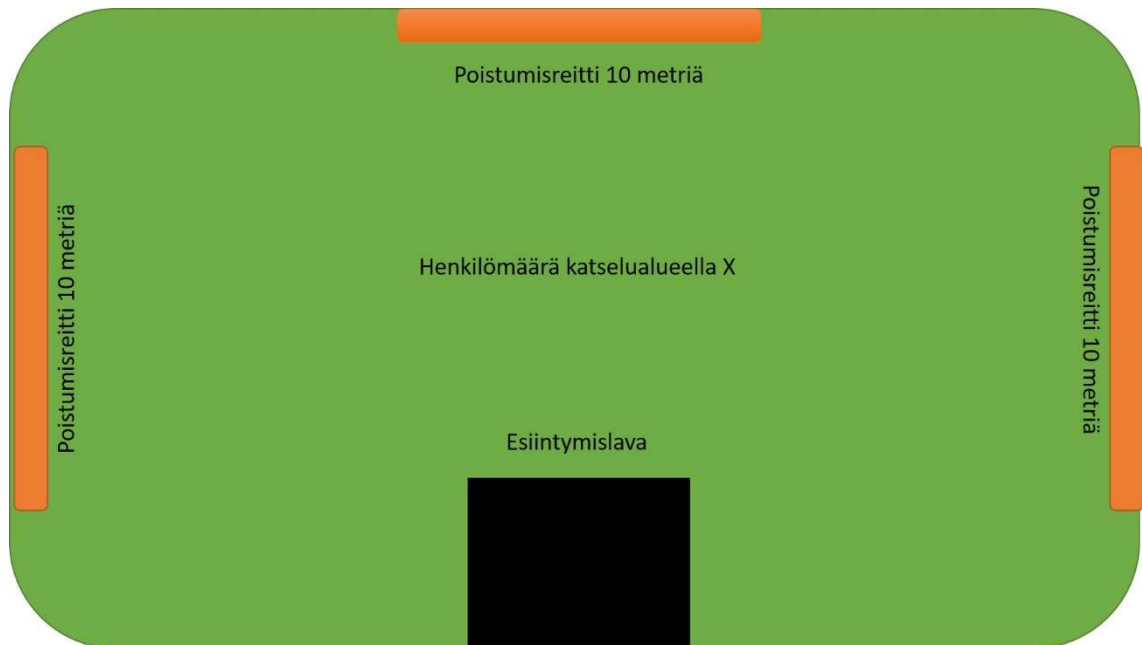
Sport Ground Safety Authority (2018, 133) mukaisesti tasaisella alueella 1,2 metrin poistumisreitistä kulkee minuutissa 98 henkilöä. Epätasaisella alustalla 1,2 metrin poistumisreitistä kulkee 79 henkilöä. Mikäli katselualueella on esimerkiksi 5000 henkilöä ja sallittu poistumisaika riskiarvion perusteella on 2,5 minuuttia (johtuen esimerkiksi esiintymislavalla käytettävistä pyroteknisistä tehosteista) sekä tapahtuma-alue on tasainen, voidaan poistumisreittien leveys laskea kaavalla $5000 \text{ hlö} / 98 \text{ hlö} * 1,2 \text{ m} / 2,5 \text{ min} = 24,5 \text{ metriä}$. Saatu alueen poistumisreittien vähimmäisleveys on siis edellä kuvatus esimerkin mukaisesti 24,5 metriä. Poistumisreittejä on kolme kappaletta. Tällöin kunkin poistumisreititin ”poistumisreitti x” leveys on oltava noin 8,17 metriä, jos poistumisreitit ovat saman levyisiä. Tässä esimerkissä ei ole otettu huomioon alueen pinta-alaa eikä kuva ole mittakaavassa. Poistumisreittien leveys on tässä esimerkissä laskettu vain alueen riskiarvion ja henkilömäärän perusteella. Kuviossa 10 on havainnollistettu tilanne.

Kuvio 10: Esimerkki katselualueen poistumisreittien leveyden laskennasta

Kaavaa voidaan käyttää myös toisin päin. Esimerkiksi jos katselualueen poistumisreittien leveys on 30 metriä, riskiarvion mukainen poistumisaika on 2,5 minuuttia sekä katselualueen pinta on tasainen, on laskukaava $30 \text{ m} / 1,2 \text{ m} * 98 \text{ hlö} * 2,5 \text{ min} = 6125 \text{ henkilöä}$. Kyseisen katselualueen maksimihenkilömäärä on siis 6125 henkilöä edellä kuvatuilla poistumisjärjestel-

lyillä. Tässä esimerkissä ei ole otettu huomioon alueen pinta-alaa eikä kuva ole mittakaavassa. Henkilömäärä on laskettu tässä esimerkissä vain poistumisreittien leveyteen ja alueen riskiarvioon perustuen. Kuviossa numero 11 on havainnollistettu tämä erimerkkitalanne.

Kuvio 11: Henkilökapasiteetin määrittäminen poistumisreittien leveyden avulla

Perjantai 13.2.2020

Perjantapäivä oli varattuna yleisötapahumapoistin päivystykselle sekä muulle toimistotyölle. Kaiken kaikkiaan päivä oli hyvin hiljainen ja sisälsi paljon sähköpostin käsittelyä liittyen muun muassa asiakirjajälkivalvontaan.

Iltapäivästä keskityimme toisen tarkastajan kanssa jälleen Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa -nimisen ohjeen päivittämiseen. Saimme ohjeen varsinaisen tekstiosion viitteitä vaille valmiiksi iltapäivän aikana. Aloin työstää myös mallikuvia kyseiseen ohjeeseen havainnollistamisen helpottamiseksi. En kuitenkaan saanut ensimmäistäkään kuvaa valmiiksi Kaisaniemen kentästä, kunnes oli jo aika lopettaa työpäivä. Piirtäminen Power Point ohjelmistolla osoittautui hieman haastavaksi ja aikaa vieväksi, koska en ole kyseistä ohjelmaa juuri aikaisemmin käyttänyt piirtämiseen. Kuvien piirtämiseen palataan todennäköisesti jälleen ensi viikon aikana.

Raportointiviikon 1 yhteenveto

Tämän viikon aikana oppiminen painottui vahvasti yleisötapahumien henkilökapasiteetin määrittämiseen. Saimme ohjeen tekstiosion viitteitä vaille valmiiksi. Tulevien viikkojen aikana lisäämme ohjeeseen vielä viitteet sekä esimerkkikuvan.

Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta (848/2017) 34 § uloskäytävän mitat määrittellen laskukaava uloskäytävien leveyden laskemiselle rakennuksessa, kun tilojen henkilömäärä on suurempi kuin 120 henkilöä. Ympäristöministeriön asetuksessa rakennusten paloturvallisuudesta (848/2017) 34 § kerrotaan seuraavaa: *”Henkilömäärän ylittäessä 120 uloskäytävien yhteenlaskettu vähimmäisleveys lasketaan lisäämällä 1 200 millimetriin 400 millimetriä kutakin seuraavaa 60 henkilöä kohden”*. Aikaisemmin olen laskenut ja tarkastanut ulkotapahtuman poistumisreittien leveydet kyseisen laskentakaavan avulla. Tämä soveltuukin mielestäni hyvin pieniin tapahtumiin, joissa tapahtuma-alue on eristetty aidalla. Tällä viikolla opin kuitenkin käyttämään päivittämämme ohjeen nimeltä Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa mukaista laskentatapaa. Tapahtumajärjestäjä voi esimerkiksi tapahtuman pelastussuunnitelmassa kertoa, kumpaa laskentatapaa ulkotapahtumassa kulloinkin käytetään. Päivitettyä ohjetta ei toistaiseksi ole vielä julkaistu.

Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumassa ohjeen yhteenveto

Ulkotapahtuman henkilömäärän määrittämiseen voidaan käyttää ohjetta nimeltä Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa. On tärkeää huomata, että kyseistä ohjetta sovelletaan vain ulkotapahtumiin. Seuraavissa kappaleissa on lyhyt yhteenveto kyseisestä ohjeesta.

Koko tapahtuma-alueen poistumisaika on pääsääntöisesti kahdeksan minuuttia. Tapahtuman sisäisten alueiden poistumisajat vaihtelevat riskiluokittain. Riskiluokkia on kolme ja ne ovat matalan riskin alue, normaalin riskin alue sekä korkean riskin alue. Matalan riskin alueella poistumisaika on maksimissaan kahdeksassa minuuttia. Normaalin riskien alueilla poistumisaika on pääsääntöisesti kuusi minuuttia. Korkean riskin alueella poistumisaika on kaksi ja puoli minuuttia.

Kun tapahtuman sisäiset alueet on jaettu omiin riskiluokkiinsa, voidaan henkilömäärää kullakin alueella lähteä alustavasti laskemaan joko pinta-alan tai poistumisreittien leveyden avulla. Periaatteessa kummasta tahansa voidaan aloittaa, mutta molemmat on otettava huomioon lopullisessa laskennassa. Suositeltavaa käytännön kannalta on aloittaa henkilömäärän laskeminen pinta-alan perusteella. Tämän jälkeen voidaan laskea, saadaanko tarvittava poistumisreittien leveys alueella toteutettua. Pinta-ala per henkilö vaihtelee alueen käyttötarkoituksen mukaisesti. Vaadittu pinta-ala per henkilö on määritetty päivittämämme ohjeeseen hyödyntäen SFS-EN 13200-1:2019 standardia, Ympäristöministeriön asetusta rakennuksen käyttöturvallisuudesta (1007/2017), Ympäristöministeriön asetusta rakennusten paloturvallisuudesta (848/2017) sekä Ympäristöministeriön asetusta rakennusten paloturvallisuudesta (848/2017) perustelumuistiota. Esimerkiksi esiintymislavan edustalla tai muilla vastaavilla tiiviiksi rajatuilla katselualueilla henkilömäärä per neliömetri saa maksimissaan olla 3,5 henki-

lää. Muilla katselualueilla, jossa ei ole rakenteita tai kalusteita, henkilömäärä on kaksi henkilöä per neliömetri. Katselualueilla, joissa on rakenteita tai kalusteita, henkilömäärä per neliömetri on yksi.

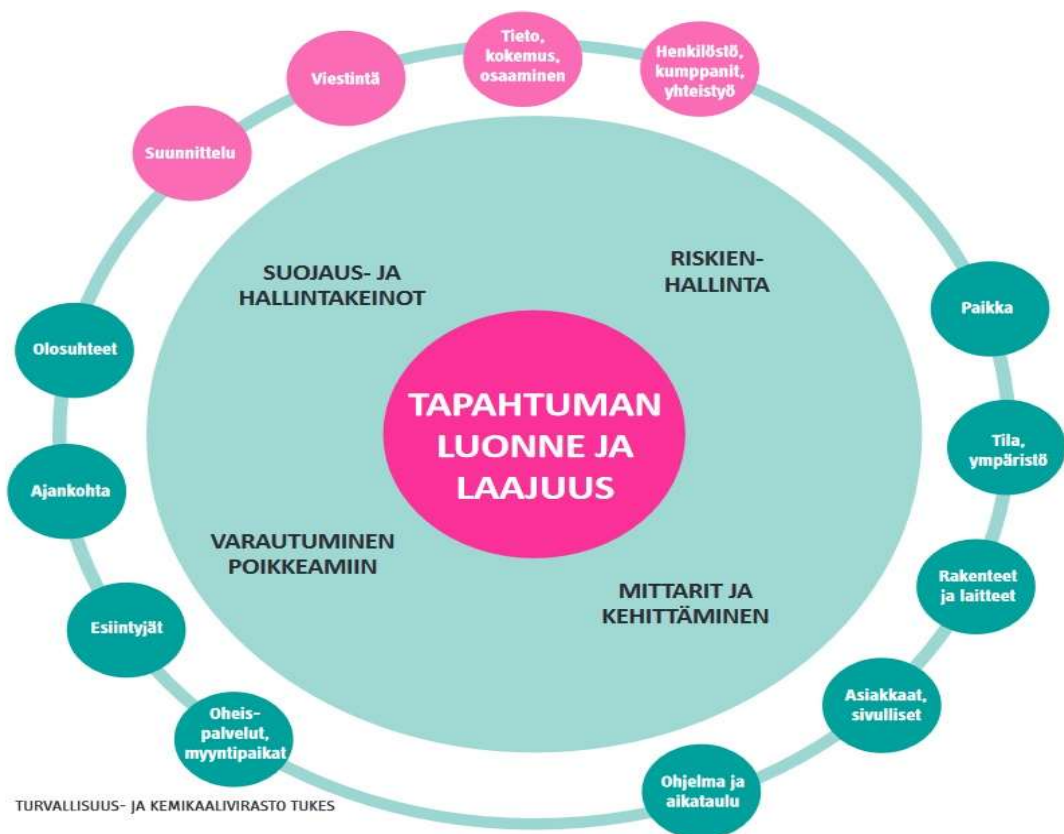
Kun pinta-alan avulla on määritetty henkilömäärät, voidaan siirtyä poistumisreittien leveyden laskentaan. Tässä laskennassa tulee kiinnittää erityistä huomiota kunkin alueen riskiluokkaan ja vaadittavaan poistumisaikaan. Poistumisaika vaihtelee riskiluokittain. Tämän opinnäytetyön kuvioissa 10 ja 11 on annettu esimerkit poistumisreittien leveyden laskentaan esiintymislavan edustalla, jossa poistumisaika on maksimissaan 2,5 minuuttia. (Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa 2020.)

Edellä kuvatulla tavalla saadaan määritettyä ulkotapahtuman henkilömäärä alueittain tapahtuma-alueella. Tapahtuman suunnittelussa on kuitenkin otettava huomioon myös muut tapahtuman turvallisuuteen liittyvät järjestelyt. Laadittua ohjetta tulee käyttää vain henkilökapasiteetin määrittämiseen.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tapahtumaturvallisuusopas

Tällä viikolla tutustuin myös Turvallisuus- ja kemikaaliviraston julkaisemiin oppaisiin liittyen tapahtumaturvallisuuteen. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston julkaisemassa tapahtumaturvallisuusoppaassa on esitelty tapahtumaturvallisuuden suunnittelun tietomalli. Mallissa on kuvattu asiat, jotka tulee ottaa huomioon tapahtuman turvallisuussuunnittelussa. Kuten alla olevasta kuvioista 12 nähdään, on tapahtuman turvallisuussuunnittelu monialainen ja vaiheinen prosessi. (Tapahtumaturvallisuusopas 2020.)

Tapahtuman järjestäjän on syytä aloittaa yhteistyö viranomaisten kanssa hyvissä ajoin. Tapahtumien turvallisuutta viranomaisista valvovat muun muassa poliisi, pelastuslaitos, Tukes, rakennusvalvonta, sairaanhoitopiiri, AVI sekä kunnan ympäristöterveys- ja ympäristönsuojeluviranomaiset. (Tapahtumaturvallisuusopas 2020.)

Kuvio 12: Tapahtumaturvallisuuden suunnittelun tietomalli (Tapahtumaturvallisuusopas 2020)

Palotarkastuksen pöytäkirja

Tällä viikolla tutustuin myös Ari Päivärinnan tekemään opinnäytetyöhön nimeltä Palotarkastuspöytäkirja hyvän hallinnon näkökulmasta. Ari päivärinnan opinnäytetyössä käsitellään palotarkastuspöytäkirjan sisältöä. Kyseisen opinnäytetyön pohjalta tein vertausta itse kirjoittamiini pöytäkirjoihin.

Ari Päivärinta (2018, 7) viittaa opinnäytetyössään Pelastuslain (379/2011) kohtaan 80 §. Pelastuslain (379/2011) 80 § mukaan palotarkastuksesta on laadittava pöytäkirja. Pöytäkirjassa on riittävällä tasolla yksilöitävä tarkastuskohde, tarkastuksen kulku, tarkastajan tekemät keskeiset havainnot, tarkastettavan kohteen edustajan esittämä selvitys sekä johtopäätökset ja niiden perustelut.

Ari Päivärinta (2018, 42) viittaa opinnäytetyössään myös Hallintolain (434/2003) pykälään 39. Hallintolain (434/2003, 39 §) mukaan viranomaisen suorittamasta tarkastuksesta on laadittava viipymättä kirjallinen tarkastuskertomus, josta tulee käydä ilmi tarkastuksen kulku sekä tarkastuksen keskeiset havainnot. Ari Päivärinnan mukaan hallituksen eduskunnalle antaman esityksen (72/2002 vp, 94) mukaisesti tarkastuksen kulun osalta on kerrottava pöytäkirjassa tar-

kastuksen kohde, tarkastuksen asianosaiset, tarkastuksen ajankohta ja tarkastuksen suorittaja. Keskeisillä havainnoilla puolestaan tarkoitetaan havaintoja, joilla voidaan katsoa olevan merkitystä asian ratkaisemisessa.

Omat pöytäkirjani noudattavat hyvää hallintotapaa ja ovat pelastuslain (379/2011, 80 §) sekä hallintolain (434/2003, 39 §) mukaisia. Kaikki näissä laeissa määritellyt tiedot löytyvät pöytäkirjoiltani. Huomiota jatkossa voisin kuitenkin kiinnittää tarkastuksen kulun kuvaamiseen yksityiskohtaisemmin. Ongelmana tässä on kuitenkin se, että omasta mielestäni liian tarkka tarkastuksen kulun kertominen ei ole pöytäkirjaa selkeyttävä tekijä.

3.2 Viikon kaksi tavoitteet ja ohjelma

Tämän viikon tavoitteena on suorittaa yksi tilapäismajoitustarkastus, kaksi määräaikaista palotarkastusta, osallistua yleisötapahuman pelastussuunnitelman mallipohjan päivittämiseen sekä käydä johtavan palotarkastajan kanssa onnistumiskeskustelu. Viikko alkaa tilapäismajoitustarkastuksella heti maanantaina. Tiistaille on sovittu määräaikainen palotarkastus. Keski- viikkona työpäivä on varattu toimistotyölle sekä onnistumiskeskustelulle. Torstaina on jälleen määräaikainen palotarkastus. Perjantaina keskityn yleisötapahuman pelastussuunnitelman mallipohjan päivittämiseen työpajan lisäksi.

Toisella raportointiviikolla jatketaan myös Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumassa -nimisen ohjeen päivitystä. Kyseisen ohjeen tekstiosio saatiin viitteitä vaille valmiiksi viime viikolla. Vielä lisäämme ohjeeseen esimerkkipohjakuja sekä tarkistamme lisättyjen viitteiden paikkansapitävyyden.

Tällä viikolla tietoperustan kasvattaminen pohjautuu muun muassa Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen sisäisten ohjeiden lukemiseen sekä poistumisturvallisuuskohteisiin tutustumiseen. Lisäksi tutustun tarkemmin Ympäristöministeriön asetukseen rakennuksen käyttöturvallisuudesta (1007/2017), jotta nykyiseen yleisötapahuman pelastussuunnitelman mallipohjaan saadaan päivitettyä ohjeistukset katsomoiden osalta ajan tasalle tulevaisuudessa.

Maanantai 17.2.2020

Maanantai aamupäivä meni erilaisten toimistotöiden hoitamiseen, kuten esimerkiksi sähköpostin käsittelyyn sekä tilapäismajoitustarkastukseen tutustumiseen. Tehtävänäni oli perehdyttää toista tarkastajaa tilapäismajoituksiin liittyviin ylimääräisiin palotarkastuksiin. Tutustuimme toisen palotarkastajan kanssa pelastuslaitosten kumppanuusverkoston ohjeeseen nimeltä Ohje tilapäismajoituksen turvallisuusjärjestelyistä kokoontumistiloissa. Lisäksi tutustuimme iltapäivän tilapäismajoitustarkastuksen kohteeseen Arska-palvelun avulla.

Ilmapäivällä suoritimme varsinaisen ylimääräisen palotarkastuksen kohteeseen, jossa tilapäismajoitus on tarkoitus tulevaisuudessa järjestää. Tarkastuksen yhteydessä havaittiin, että yhden poistumisreitin oven lukitusta oli muutettu niin, että poistumisreittiä ei pystytty avaimeksi käyttämään. Poistumisreitin oven lukitus määrättiin korjattavaksi perustuen Pelastuslain (379/2011) kolmannen luvun pykäliin yhdeksän ja kymmenen. Kokoontumistilojen poistumisreitille johtavien ovien on oltava hätätilanteessa avaimetta avattavissa. Poistumisreitillä ei voida käyttää lukkoja, jotka on mahdollista takalukita siten, että poistumisreittiä ei pystytty käyttämään. Lisäksi tarkastuksella havaittiin, että kohteen paloilmittimella oli irtikytkentä. Irtikytkennän syy määrättiin selvitettäväksi ja mahdollinen vika korjattavaksi perustuen pelastuslain (379/2011) kolmannen luvun pykälään numero 12. Pelastuslain (379/2011, 12 §) mukaan palonilmaisu-, hälytys ja muut onnettomuuden vaaraa ilmaisevat laitteet on pidettävä toimintakunnossa.

Kohteissa, joissa järjestetään tilapäismajoituksia, suoritetaan tilapäismajoituksiin liittyvä ylimääräinen palotarkastus pääsääntöisesti kahden vuoden välein. Tilapäismajoituksilla tarkoitetaan tilapäistä majoittumista sellaisissa tiloissa, joita ei ole hyväksytty voimassa olevassa rakennusluvassa yöpymis- tai majoituskäyttöön. Tilapäismajoituksiksi katsotaan esimerkiksi viikon mittaisten yleisötilaisuuksien tilapäinen majoitus. (Tapahtumat ja tilapäismajoitukset 2020; Ohje tilapäismajoituksen turvallisuusjärjestelyistä kokoontumistiloissa 2015.)

Tilapäismajoituksiin liittyvällä ylimääräisellä palotarkastuksella tarkastetaan, että tilapäiseen majoittumiseen käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyt täyttävät Ohje tilapäismajoituksen turvallisuusjärjestelyistä kokoontumistiloissa -nimisen ohjeen vaatimukset. Edellä mainittu ohje on laadittu pelastuslaitoksen kumppanuusverkoston ja Kuntaliiton toimesta. Kyseinen ohje perustuu pelastuslakiin (379/2011), Valtioneuvoston asetukseen pelastustoimesta (407/2011), Maankäyttö- ja rakennuslakiin (132/1999) sekä Suomen rakentamismääräyskoelman osaan E1 Rakennusten paloturvallisuus (2011). Ohje on laadittu ennen Ympäristöministeriön asetusta rakennusten paloturvallisuudesta (848/2017) voimaantuloa.

Tilapäismajoitustarkastuksen yhteydessä käytännötasolla tarkastetaan, että kohteelle on laadittu pelastussuunnitelma, jossa on huomioitu tilapäinen käyttötavan muutos, tässä tapauksessa tilapäinen majoittuminen. Pelastussuunnitelmassa on oltava selostus tilapäismajoitukseen liittyvien riskien johtopäätelmistä, rakennuksen turvallisuusjärjestelyistä, ohjeistukset onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä ohjeet muista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä. (Ohje tilapäismajoituksen turvallisuusjärjestelyistä kokoontumistiloissa 2015.)

Varsinaisten tilapäismajoitukseen käytettävien huoneiden osalta tarkastetaan, että tilat ovat soveltuvia tilapäiseen majoittumiseen. Soveltumattomia tiloja ovat esimerkiksi teknisten töiden luokat. Majoitustilojen tulee lähtökohtaisesti sijaita maantasokerroksessa. Ylemmissä

kerroksissa majoittuminen on mahdollista, jos majoittujien toimintakyvyssä ei ole puutteita ja poistumisjärjestelyt ovat riittävät ylempien kerrosten osalta. Luokkahuoneissa yhtä henkilöä kohden on varattava kolme neliometriä vapaata pinta-alaa. Juhlasaleissa vastaava luku on kuusi per henkilö. Majoitustilojen oviin tulee olla kiinnitetty opastaulut, josta käy ilmi suurin sallittu majoittujamäärä, ohjeet palo-, onnettomuus- ja sairaskohtaustilanteisiin sekä kohteen tarkka osoite ja valvojien yhteystiedot. Käytännössä opastaulut kiinnitetään esimerkiksi luokkatilojen oviin vasta varsinaisena majoituspäivänä. Lisäksi majoitustiloissa on oltava savuun reagoivat palovaroittimet. (Ohje tilapäismajoituksen turvallisuusjärjestelyistä kokoontumistiloissa 2015.)

Tilapäismajoitukseen käytettävien tilojen poistumisjärjestelyt on oltava toteutettu myös pelastuslaitoksen kumppanuusverkoston ohjeen mukaisesti. Tilapäismajoitukseen käytettävältä poistumisalueelta tulee olla mahdollisuus poistua kahta toisistaan riippumatonta reittiä. Tilapäiseen majoittumiseen ei esimerkiksi voida käyttää tiloja, jotka sijaitsevat pussinperäkäytävillä tai niiden varrella. Käytännössä tällä tarkoitetaan tilaa, josta poistuminen useammalle uloskäytävälle kulkee saman reitin kautta. Jos niin kutsutta pussinperähuonetta käytetään tilapäiseen majoittumiseen, tulee varatie järjestää kyseisen ohjeen mukaisesti. (Ohje tilapäismajoituksen turvallisuusjärjestelyistä kokoontumistiloissa 2015.)

Tilapäismajoitukseen käytettävältä alueelta on lisäksi löydettävä tarvittava alkusammutuskalusto. Alkusammutuskalustoa on oltava riittävä määrä, etäisyys enintään 30 metriä. Lisäksi tilapäismajoituksissa on oltava omat valvojansa. Alle 30 henkilön tilapäismajoituksessa yksi valvoja riittää. Alle 100 henkilöiden tilapäismajoituksessa tulee olla vähintään kaksi valvojaa. Yli 100 hengen majoituksessa valvojien määrä arvioidaan tapauskohtaisesti. (Ohje tilapäismajoituksen turvallisuusjärjestelyistä kokoontumistiloissa 2015.)

Tiistai 18.2.2020

Tälle päivälle oli varattuna määräaikainen palotarkastus. Palotarkastuskohteenani oli kohde, johon on laadittu poistumisturvallisuusselvitys. Käytännössä tutustuin koko aamupäivän Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen sisäisiin ohjeisiin, jotka liittyvät poistumisturvallisuusselvitys kohteisiin.

Pelastuslain (379/2011) 18 § mukaan muun muassa sairaaloissa, vanhainkodeissa, suljetuissa rangaistuslaitoksissa sekä palvelu- ja tukiasumisen kohteissa, joissa asuvien toimintakyky on rajoittunut, toiminnanharjoittajan on huolehdittava laadituin suunnitelmin ja selvityksin sekä näiden perusteella suoritettavin toimenpitein siitä, että asukkaat ja hoidettavat henkilöt voivat poistua rakennuksesta tulipalon tai muun vaaratilanteen tapahtuessa. Rakennuksesta poistuminen tapahtuu joko avustettuna tai itsenäisesti.

Pelastuslain (379/2011) 19 § mukaan toiminnanharjoittajan on laadittava poistumisturvallisuusselvitys, jossa kerrotaan muun muassa tilan poistumisjärjestelyt, miten henkilöiden toimintakyky on rajoittunut ja miten muut mahdolliset poistumisjärjestelyihin vaikuttavat tekijät on otettu huomioon. Toiminnanharjoittajan on laadittava poistumisturvallisuusselvitys ennen toiminnan aloittamista.

Ilmapäivällä suoritin varsinaisen määräaikaisen palotarkastuksen edellä mainittuun kohteeseen. Palotarkastuksen yhteydessä kävi ilmi, että kohteen toiminnanharjoittaja ei ole päivittänyt poistumisturvallisuusselvitystä kolmen vuoden välein. Tästä syystä poistumisturvallisuusselvitys määrättiin päivitettäväksi.

Keskiviikko 19.2.2020

Tänään jatkoimme jälleen Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa -nimisen ohjeen päivitystä. Lisäsimme viitteet tekstiosioihin. Lisäksi kirjoitimme vielä muutaman esimerkin varsinaiseen tekstiosioon. Tämän jälkeen jatkoimme esimerkkikuvan piirtämistä.

Viitteiden lisäämiseen sekä esimerkkien kirjoittamiseen kului aamupäivä. Ilmapäivä kului lähes kokonaan esimerkkikuvan piirtämiseen. Jatkoimme edelleen kuvan piirtämistä Power Point työkalulla. Piirtäminen osoittautui aikaa vieväksi. Esimerkkikuvan on tarkoitus käytännössä havainnollistaa henkilökapasiteetin määrittämisessä huomioon otettavat asiat. Esimerkkikuvassa on pyritty tuomaan esimerkkejä lähes kaikenlaisista skenaarioista henkilökapasiteetin määrittämisen laskennassa. Työpäivän päätteeksi kirjoitin vielä pöytäkirjan eilen suoritetusta määräaikaisesta palotarkastuksesta.

Onnistumiskeskustelu peruuntui valitettavasti tältä päivältä. Onnistumiskeskustelu tullaan todennäköisesti käymään lähipäivinä. Vielä uutta aikaa onnistumiskeskustelulle ei ole varattu.

Torstai 20.2.2020

Tänään ohjelmassa oli jälleen määräaikainen palotarkastus. Kohteena oli valvontasuunnitelman kohdeluokan 600B toimisto- ja työpaikkatilat (2000 m² tai enemmän) kohde. Kokonaisuudessaan valvontakohde koostui pienestä ruokakaupasta, toimistotiloista sekä muista kokoon-tumistiloista. Valvontasuunnitelman mukainen kohdeluokka määräytyy rakennuksessa eniten harjoitettavan toiminnan mukaisesti. Käytännössä esimerkiksi tästä rakennuksesta arviolta 3/4 on toimistotiloja, tällöin rakennuksen kohdeluokka on 600B. Rakennuksessa ei ollut erillisiä valvontakohteita. Aamupäivällä tutustuin kohteeseen muun muassa isännöitsijän toimittaman pelastussuunnitelman sekä Arska-palvelun avulla. Ilmapäivän aikana suoritin varsinaisen määräaikaisen palotarkastuksen.

Määräaikaiset palotarkastukset suoritetaan omatoimisen varautumisen auditointimallin mukaisesti. Omatoimisen varautumisen auditointia suoritettaessa arvioidaan tarkastettavaa kohdetta seuraavilta osa-alueilta: turvallisuusjohtaminen (osio-A), onnettomuusriskienhallinta (osio-B), turvallisuuteen liittyvät asiakirjat (osio-C), rakenteellista paloturvallisuutta (osio-D), turvallisuustekniikkaa (osio-E), turvallisuusviestintä ja -osaaminen (osio-F). (Omatoimisen varautumisen auditointi 2012.)

Määräaikaisessa palotarkastuksessa havaittiin puutteita muun muassa palo-osastoinnissa, paloilmotuksen kohdekortissa sekä paikantamiskaavioissa ja takan nuohouksessa. Huomioni kiinnittyi hyvin vahvasti palo-osastointiin. Esimerkiksi kohteen koisessa kerroksessa useita palo-ovia oli teljetty auki. Palo-ovien ovipumppujen nivelet oli myös irrotettu. Palo-ovia ei voida teljetä auki. Jos palo-ovia halutaan pitää auki, on ne varustettava laittein, jotka sulkevat oven tulipalon tapahtuessa. Lisäksi palo-oven on oltava itsestään sulkeutuva ja salpautuva. Palo-ovet määrättiin korjattavaksi Pelastuslain (379/2011) 9 § perusteella.

Rakennus jaetaan palo-osastoihin vahinkojen pienentämiseksi ja turvallisen poistumisen mahdollistamiseksi tulipalotilanteessa. Esimerkiksi uloskäytävät, porraskäytävät, toimistohuoneet sekä hissikuilut ovat omia palo-osastojaan. Palo-osastoinnin tarkoituksena on estää palon ja savun leviäminen palo-osastosta toiseen tietyn ajan sisällä esimerkiksi 30-120 minuutin aikana. Palo-oven saranapuolella on kilpi, jossa on merkintä palo-oven osastoivuudesta. Palo-oven tulee aina olla itsestään sulkeutuva ja salpautuva. (Huolehdi rakennuksen paloturvallisuudesta 2020.)

Lisäksi tarkastuksen yhteydessä havaittiin, että paloilmotuksen päivitettyä kohdekorttia ei ole toimitettu pelastuslaitokselle. Paloilmotuksen paikantamiskaaviot eivät kaikilta osin olleet myöskään ajantasaisia. Molemmat puutteet määrättiin korjattavaksi Pelastuslain (379/2011) 12 § perusteella.

Määräaikaisen palotarkastuksen yhteydessä uutena asiana minulle tuli tulisijojen nuohous. En aikaisemmin ole törmännyt omilla tarkastuksillani tulisijoihin, tästä johtuen en ole tulisijoihin liittyviä asioita käsitellyt. Tarkastuksen yhteydessä kävi kuitenkin ilmi, että kohteen isännöitsijällä ei ollut varmuutta tulisijan hormin nuohouksesta tai sen viimeisimmästä ajankohdasta. Tämän vuoksi tulisijan ja savuhormin viimeisimmän nuohouksen pöytäkirja määrättiin toimitettavaksi allekirjoittaneelle Pelastuslain (379/2011) 13 a ja b § perusteella.

Pelastuslaki (379/2011 13 a ja b §) mukaan rakennuksen omistajan, haltijan ja toiminnanharjoittajan on huolehdittava, että tulisijat ja savuhormit ovat sellaisessa kunnossa, että niitä voidaan käyttää turvallisesti. Tulisijat ja savuhormit on myös nuohottava säännöllisesti. Nuohouksen määräväli riippuu käyttöasteesta ja käytettävästä polttoaineesta. Vapaa-ajan asunnoissa tulisijat on nuohottava kolmen vuoden välein. Vakituiseen asumiseen käytettävissä tiloissa nuohous on suoritettava vuoden välein.

Perjantai 21.2.2020

Perjantapäivä alkoi yleisötapahumatoiminnon palaverilla, johon osallistuin. Palaverin aiheena oli yleisötapahuman pelastussuunnitelman mallipohjan päivittäminen. Kyseistä mallipohjaa on päivitetty viimeksi vuonna 2017. Päävastuu päivittämisestä kohdistui minulle. Päivätyksessä avaustavat myös kaksi muuta yleisötapahumatoiminnon palotarkastajaa.

Yleisötapahuman pelastussuunnitelman mallipohja on suunnattu tapahumajärjestäjille. Pohja on tehty, jotta tapahuman järjestäjän olisi helpompi laatia järjestettävälle tapahumalle pelastussuunnitelma. Kävimme palaverissa läpi nykyisen mallipohjan haasteita, korjaustarpeita ja muita toiveita. Suurimpana haasteena näimme sen, että nykyisestä pohjasta on tullut liian laaja. Tulimme siihen tulokseen, että mallipohjan laajuudesta johtuen tapahumajärjestäjät ajattelevat mallipohjan olevan täytettävä kaavake, johon tulee täyttää tarvittavat tiedot. Tästä johtuen ohjetekstejä ei muun muassa poisteta suunnitelmasta. Kyse voi olla myös siitä, että tapahumaan liittymättömiä ohjetekstejä ei jostain syystä uskalleta poistaa suunnitelmasta. Lisäksi tapaturmien ja muiden riskien toimintaohjeet jäävät yleensä muokkaamatta. Kun tapahuman järjestäjä ei muokkaa pelastussuunnitelman mallipohjaa tapahumakohtaiseksi, tulee pelastusviranomaisen näkökulmasta pelastussuunnitelman arvioinnista erittäin haastavaa. Tämä johtaa tilanteeseen, jossa järjestäjää pyydetään korjaamaan suunnitelmaa ja toimittamaan se uudelleenarvioitavaksi. Joissain tapauksissa yksittäistä suunnitelmaa arvioidaan useita kertoja johtuen siitä, että suunnitelmaa ei ole muokattu tapahumakohtaiseksi.

Havaitsimme myös, että nykyinen pelastussuunnitelman mallipohja antaa osittain väärää ja vanhentunutta tietoa. Esimerkiksi katsomoita koskevat ohjeistukset ovat vanhentuneita. Mallipohjassa viitataan katsomoiden osalta Suomen rakentamismääräyskokoelman osaan F2 rakennuksen käyttöturvallisuus (2001). Nykyään voimassa on Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta (1007/2017). Samalla huomasimme, että suunnitelmasta löytyy myös viittauksia Suomen rakentamismääräyskokoelman osaan E1 Rakennusten paloturvallisuus, määräykset ja ohjeet. Suomen rakentamismääräyskokoelman osa E1 on myös kumottu. Nykyään voimassa on Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta (848/2017). (Kumotut rakentamismääräykset 2019.)

Mallipohjaan tullaan muokkaamaan myös poistumisreittien valaistuksen ja opasteiden ohjeistusten osalta. Lisäksi mallipohjaa tullaan muokkaamaan pelastustoimen laitteiden ohjeistusten osalta.

Mallipohjaa lähdetään työstämään tulevien viikkojen aikana. Tarkoituksena on tiivistää nykyistä mallipohjaa sekä päivittää sitä edellä kuvatulla tavalla. Luonnos uudesta mallipohjasta valmistuu maaliskuun loppuun mennessä.

Raportointiviikon kaksi yhteenveto

Tällä viikolla tutustuin tarkemmin poistumisturvallisuusselvityskohteisiin liittyviin ohjeistuksiin. Lisäksi opin uutta liittyen esimerkiksi tulisijojen ja savuhormien nuohoukseen. Tutustuin myös Ympäristöministeriön asetukseen rakennusten käyttöturvallisuudesta (1007/2017). Kyseisen asetuksen pohjalta laadin yleisötapauhtuman pelastussuunnitelman mallipohjaan alla olevan infopakettin koskien katsomoita.

- 1) *Katsomo rakennetaan Ympäristöministeriön asetuksen rakennuksen käyttöturvallisuudesta (1007/2017) mukaisesti.*
- 2) *Kaide rakennetaan, kun putoamiskorkeus ylittää 0,5 metriä tai putoamisen tai harhaan astumisen vaara on olemassa. Suojakaide rakennetaan yli 0,7 metrin tasoeroissa, joihin lapsilla on pääsy.*
- 3) *Kiinteäistuimisen istuinalueen penkkirivin jatkeeksi ei sijoiteta irtoistuimia.*
- 4) *Istuimet kiinnitetään alustaan, mikäli istuinalueen lattia on kalteva tai istuinrivien lattioiden välillä on tasoeroja. Irtoistuimia saa käyttää lattiapinnaltaan vaakasuorassa tilassa, jossa istuimet on sijoitettu pöytien ympärille.*
- 5) *Katsomon kulkureitin/kulkureittien leveys mitoitetään Ympäristöministeriön asetuksen rakennuksen käyttöturvallisuudesta (1007/2017) 24 § mukaisesti. Enintään 60 henkilön kokoontumistilan kulkureitin leveyden on oltava vähintään 900 millimetriä. Yli 60 henkilölle tarkoitettussa tilassa kulkureitin leveyden on oltava vähintään 1 200 millimetriä.*
- 6) *Istuinrivien kulkuvälin vapaan leveyden on oltava Ympäristöministeriön asetuksen rakennuksen käyttöturvallisuudesta (1007/2017) 24 § taulukon 1 mukaisessa suhteessa kulkuväliä käyttävien henkilöiden määrään, istuimien laatuun sekä siihen, onko kulkureitti kulkuvälin molemmissa vai vain toisessa päässä.*
- 7) *Katsomon kulkureitin portaiden nousu on enintään 160 mm ja etenemä vähintään 300 mm.*
- 8) *Portaassa ja luiskassa käsijohde asennetaan koko pituudelle. Käsijohde mitoitetään niin, että siitä saa tukevan otteen. Käsijohteen pää on muotoiltava turvalliseksi.*
- 9) *Jos tilassa on yli 60 tuolia, ne kytketään toisiinsa vähintään neljän ryhmissä, jollei tuoleja ole sijoitettu pöytien ympärille.*
- 10) *Katsomon valmistajan pystytysohjeita noudatetaan.*

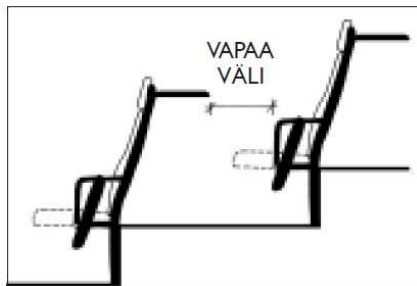
Kyseiset ohjeistukset on laadittu Ympäristöministeriön asetuksen rakennusten käyttöturvallisuudesta (1007/2017) pohjalta. Ohjeiden tarkoituksena on helpottaa tapahtumajärjestäjän työtä, sekä muistuttaa siitä mitä kaikkea katsomoiden rakentamisessa on otettava huomioon. Käytännössä tapahtuman järjestäjä poistaa yllä olevasta ohjeistuksesta tarpeettomat kohdat, jotka eivät liity järjestettävään tapahtumaan. Alla olevassa kuviossa on vielä esitetty katso-

moiden istuinrivin kulkuvälin vapaa leveys suhteessa paikkalukuun. Kuvio 12 on lainattu Ympäristöministeriön asetuksesta rakennusten käyttöturvallisuudesta (1007/2017). Vapaalla leveydellä tarkoitetaan kuviossa 14 näkyvää vapaata leveyttä.

Istuinrivin kulkuvälin vapaa leveys
suhteessa paikkalukuun

	Kulkuvälin vapaa vähimmäisleveys	400 mm	500 mm	600 mm	900 mm
Kiinteät istuimet,	paikkaluku rivillä				
	Kulkureitit molemmissa päissä	< 40	< 50	< 60	> 60
	Kulkureitti vain toisessa päässä	< 10	< 10	< 15	< 30
Kytkeytyt istuimet,					
	Kulkureitit molemmissa päissä	< 16	< 28	< 40	> 40
	Kulkureitti vain toisessa päässä	< 8	< 8	< 12	< 24

Kuvio 13: Istuinrivin kulkuvälin vapaa leveys suhteessa paikkalukuun (Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta 1007/2017)

Kuvio 14: Istuinrivin kulkuvälin vapaa leveys (F2 Suomen rakentamismääräyskokoelma: Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta 2001)

Kaiken kaikkiaan viikko oli lähes suunnitellun mukainen. Ainoana poikkeuksena oli, että johtavan palotarkastajan kanssa sovittu onnistumiskeskustelu siirtyi seuraavan viikon (raportointiviikko kolme) keskiviikolle.

3.3 Viikon kolme tavoitteet ja ohjelma

Tällä viikolla osallistun Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen sekä ulkoisten kouluttajien yhteistyössä järjestämään pyroteknisten tehosteiden kurssille. Pyroteknisten tehosteiden kurssi kestää kokonaisuudessaan maanantain ja tiistain. Tarkoituksena on oppia sekä syventää osaamista tehosteisiin liittyen. Kurssille osallistuu palotarkastajia eri pelastuslaitosten alueilta.

Raportointiviikolle kolme on sovittu myös kaksi määräaikaista palotarkastusta. Toinen määräaikainen kohde on päiväkotia, jonka kohdeluokitus on 200B (päiväkodit: 25-99 hoitopaikkaa). Puolestaan toinen määräaikainen kohde on kohdeluokan 315A (teatteri- ja konserttirakennukset: paikkaluku alle 300). Lisäksi tälle viikolle on sovittu tilapäismajoitustarkastuksia. Tilapäismajoitustarkastuksissa toimin perehdyttäjänä toiselle tarkastajalle. Tälle raportointiviikolle on sovittu myös onnistumiskeskustelu oman lähiesihenkilöni kanssa. Onnistumiskeskustelu käydään keskiviikkona.

Kirjallisuuslähteeksi tälle viikolle teemaan liittyen olen valinnut Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston julkaiseman oppaan nimeltä Pyroteknisten tuotteiden sekä tehosteena käytettävien räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien käyttö yleisötaphtumissa. Kyseisen oppaan kolmas päivitetty versio on julkaistu vuonna 2017. Tarkoituksena on syventää entisestään omaa osaamista yleisötaphtumassa käytettävien tehosteiden osalta sekä suoritettavan kurssin, että kyseisen oppaan avulla.

Maanantai 24.2.2020

Tänään osallistuin koko päiväksi palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käyttö yleisötilaisuuksissa nimiselle kurssille. Kurssin päävetäjinä toimi erikoistehostemestarit Esa Heikkinen ja Ari Arvola. Kurssi on järjestetty yhteistyössä Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen sekä SpecialFX -nimisen yrityksen kanssa. Kurssin pääpaino oli yleisötaphtumissa käytettävissä tehosteissa ja vaarallisissa kemikaaleissa.

Erikoistehosteella tarkoitetaan teatterissa, elokuvissa tai esimerkiksi yleisötaphtumissa käytettäviä fyysisiä tai visuaalisia tehosteita. Erikoistehosteilla pyritään esittämään sellaiset taphtumat mahdollisimman realistisesti, jotka olisivat vaarallisia, kalliita tai muuten mahdotomia oikeasti toteuttaa. Erikoistehosteet voivat olla oma osansa järjestettävää esitystä. Niin kutsuttuja fyysisiä tehosteita ovat esimerkiksi säätetehosteet ja pyrotekniset tehosteet. Visuaalisia tehosteita ovat puolestaan tehosteet, joita lisätään esimerkiksi televisiotuotannossa kuvamateriaaliin tietokoneen avulla. (Pyroteknisten tuotteiden sekä tehosteena käytettävien räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien käyttö yleisötaphtumissa 2017.)

Pyroteknisellä tehosteella tarkoitetaan tuotetta, esinettä tai välinettä, joka sisältää kemiallisen reaktioiden seurauksena valoa, lämpöä, kaasua, ääntä, savua tai edellä mainittujen yhdistelmiä tuottavia aineita tai seoksia. Teattereissa käytettävät pyrotekniset tuotteet jaotellaan luokkiin T1 ja T2. Kyseisiä tuotteita käytetään myös elokuva- ja televisiotuotannossa. Lisäksi ilotulitteet on luokiteltu omiin luokkiinsa, jotka ovat F1-F4. (Pyroteknisten tuotteiden sekä tehosteena käytettävien räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien käyttö yleisötapahtumissa 2017.)

Tämän päivän aikana kävimme teoriaa läpi liittyen pyroteknisiin tehosteisiin ja vaarallisiin kemikaaleihin. Teoriaosuuden jälkeen siirryimme käytännön harjoitteisiin. Aloitimme pölyräjähdyskokeilla. Pölyräjähdyskokeet toteutettiin niin, että suljetun laatikon sisälle oli sytytetty kynttilä. Lisäksi laatikkoon laitettiin erilaisia ja erijakoisia puruja. Purun lisäämisen jälkeen laatikkoon tehtiin ilmavirta, joka sai purun sekoittumaan laatikossa olevaan ilmaan. Laatikossa oleva kynttilä sytytti ilman ja purun muodostaman seoksen. Näin saatiin aikaan pölyräjähdys. Kuviossa 15 on pieni pölyräjähdys, joka on toteutettu karkealla puupurulla. Varsinainen pölyräjähdys oli puupurun karkeudesta johtuen erittäin pieni ja havaittavissa oli lähinnä kipinöitä.

Kuvio 15: Karkealla puupurulla tehty pölyräjähdys

Tämän jälkeen suoritimme kokeen hienojakoisemmalla puupurulla. Hienojakoisemmalla puupurulla pölyräjähdys oli jo selkeästi nähtävissä. Kuviossa 16 on esitetty kuva hienojakoisen puupurun pölyräjähdyksestä.

Kuvio 16: Pölyräjähdys hienojakoisemmalla puupurulla

Kuviossa 17 puolestaan pölyräjähdys on toteutettu erittäin hienojakoisella lycopodium jauheella. Kyseistä jauhetta käytetään erikoistehosteena efektien toteutuksessa. Ilmaan sekoitettuna jauhe on erittäin syttymisherkä. Kuviosta 17 on huomattavissa pölyräjähdysten voimakkuuden ero verrattaessa hienojakoiseen puupuruun.

Kuvio 17: Pölyräjähdys lycopodium jauheella

Seuraavaksi kouluttajat demonstroivat vuotavan nestekaasupullon aiheuttaman palon. Tilanne on demonstroitu kuviossa 18. Ensisijaisesti palo sammutetaan sulkemalla pulloventtiili. Jos pulloventtiilin sulkeminen ei ole mahdollista siirretään pullo ulkotilaan kauas kaikista syttymislähteistä. Jos pulloa ei voida syystä tai toisesta turvallisesti siirtää, jäähdytetään pulloa vedellä turvallisesta paikasta. (Arvola, Heikkinen & Suominen 2020.)

Kuvio 18: Vuotava nestekaasupullo

Kuviossa 19 on esitetty erilaisia nestekaasupulloja. Vasemmanpuoleinen nestekaasupullon on komposiittipullo. Komposiittipulloa suositellaan yleisesti käytettäväksi, koska komposiittipullo ei ole yhtä altis räjähtämään tulipalolle altistuessaan, kun teräksestä ja alumiinista valmistetut pullot. Toinen vasemmalta laskettuna oleva nestekaasupullo on valmistettu alumiinista. Kolmas pullo vasemmalta laskettuna on valmistettu teräksestä. Tehostekäytössä käytetään yleensä teräksisiä nestekaasupulloja. (Arvola ym. 2020.)

Kuvio 19: Erilaisia nestekaasupulloja

Lopuksi kouluttajat demonstroivat tilanteen, jossa nestekaasu tulee ulos laitteesta kaasumaisessa olomuodossa sekä tilanteen, jossa nestekaasu tulee ulos laitteesta nestemäisessä muodossa. Kuviossa 20 nestekaasu tulee ulos laitteesta kaasumaisessa muodossa. Kuviossa 21 nestekaasu tulee ulos nestemäisessä muodossa. Verrattaessa kuviota 21 kuvioon 20, jossa nestekaasua poltetaan kaasun muodossa, on havaittavissa, että räjähdys etenee huomattavasti nopeammin.

Kuvio 20: Nestekaasun polttaminen kaasumaisessa muodossa

Kuvio 21: Nestekaasun polttaminen nestemäisessä muodossa

Tiistai 25.2.2020

Palo- ja vaarallisten kemikaalien käyttö yleisötilaisuuksissa -niminen kurssi jatkui tänään. Tänään keskityimme käytännön harjoitteisiin sekä tutustuimme erilaisiin tehosteisiin. Kuviossa 22 on esitetty erilaisia tehosteita. Miina on tehoste, joka syöksee ilmaan värikkäitä tähtiä. Välähdystehosteet tuottavat hetkellisen voimakkaan ja äänekkään välähdyksen. Välähdyksen lisäksi tuotteesta voi muodostua savua tai esimerkiksi kipinöitä. Komeetat ovat tehosteita, jonka näkyvä osa on tulipallon kaltainen. Komeetat lentävät pääsääntöisesti 7-18 metriin. Kipinäsuihku puolestaan tuottaa pylvään omaisen kipinämäisen efektin. (Pyroteknisten tuotteiden sekä tehosteena käytettävien räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien käyttö yleisötapahtumissa 2017.)

Kuvio 22: Kuvassa erilaisia tehosteita. Vasemmalta lueteltuna miina (mine), välähdystehoste (flashpot red ja flashpot white), komeetta (comet), kipinäsuihku (jet) ja lycopodium tehoste (mortat hit).

Kuviossa 21 on kuva liekkikoneesta. Liekkikoneessa käytetään propaanin ja butaanin seoskaasua. Kyseisestä seoskaasusta 30 % on propaania ja 70 % butaania. Kyseisellä laitteella saadaan aikaan muun muassa pistoliekejä. (Arvola ym. 2020.)

Kuvio 23: Liekkikone

Kuvion 24 vasemmanpuoleisessa liekkikoneessa on käytetty propaanin ja butaanin seoskaasua. Keskimmäisen kuvan liekkikoneessa on käytetty isopropanolia. Isopropanoli on väritön, kirkas neste, jolla on alkoholille tyypillinen haju. Isopropanoli on helposti syttyvä ja palava neste. Isopropanoli syttyy erittäin helposti esimerkiksi kipinän vaikutuksesta. Kuvion oikeanpuoleisen kuvan metallikourussa on myös käytetty isopropanolia polttoaineena. Isopropanolin lisäksi kourussa on palovillaa mahdollisen läikkymisen estämiseksi kourun kaatuessa. (Arvola ym. 2020; OVA-ohje: Isopropanoli 2017.)

Kuvio 24: Liekkikoneita ja metallikouru

Kuviossa 25 on esitelty erilaisia tehosteiden laukaisulaitteita. Kaksi vasemmanpuoleista laukaisulaitetta (Holatron Safefire 12 ja TBF pyrotecin laukaisulaite) ovat täysin manuaalisia laukaisulaitteita, joissa ei ole automatiikkaa. Kuvan oikeanpuoleisiin laitteisiin voidaan lisätä niin kutsuttu ääninauha, jonka avulla laukaisulaite tietää laukaista oikean tehosteen oikeassa kohdassa esitystä. Ylempi laite on Explon valmistama laukaisulaite ja alempi laite on SFX Controllersin valmistama Fire Control G2 laukaisulaite. (Arvola ym. 2020.)

Kuvio 25: Erilaisia tehosteiden laukaisulaitteita

Kuviossa 26 on panostettu laukaisuteline. Laukaisutelineeseen kiinnitettyjen tehosteiden johdot on liitetty laukaisulaitteeseen. Ennen laukausta laukaisuteline kiinnitetään vastaanottimen päälle. Tehosteiden laukaisu tapahtuu erillisestä lähettimestä. Kuviossa 27 on kuva laukaista tehosteista. (Arvola ym. 2020.)

Kuvio 26: Panostettu laukaisuteline

Kuvio 27: Laukaistu kipinäsuihku

Keskiviikko 26.2.2020

Tälle päivälle oli sovittuna yksi määräaikainen palotarkastus. Kohteen kohdeluokitus Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen valvontasuunnitelman mukaisesti oli 200B (päiväkodit: 25-99 hoi-topaikkaa). Toisin sanoen kohde oli pienempi päiväkot.

Tarkastuksen yhteydessä havaittiin, että poistumisopasteiden valaistukselle ei ole suoritettu tarvittavia testauksia määrävälein. Poistumisopasteiden valaistuksen testaus on suoritettava laitevalmistajan antaman ohjeistuksen mukaisesti. Suoritetut testit ja mahdolliset huoltotoimenpiteet on merkittävä laitteiston kunnossapito-ohjelmaan tai erilliseen päiväkirjaan. Poistumisopasteiden valaistuksen testaus määrättiin suoritettavaksi Pelastuslain (379/2011) 12 § perusteella. Sisäasiainministeriön asetuksen rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta (805/2005) 9 § on annettu lisätietoja varsinaisesta kunnossapidosta.

Tarkastuksen yhteydessä havaittiin myös, että sähköverkkoon kytkettyjen palovaroittimien testauksia ei ole suoritettu. Sähköverkkoon kytkettyjen palovaroitinten testaus on suoritettava laitevalmistajan antaman ohjeistuksen mukaisesti. Palovaroittimet määrättiin testattavaksi Pelastuslain (379/2011) 9, 14 ja 17 § perusteella. Sisäasiainministeriön asetuksessa palovaroittimien sijoittamisesta ja kunnossapidosta (239/2009) 5 § on annettu lisätietoja testauksiin liittyen. Nykyisen Ympäristöministeriön asetuksen rakennusten paloturvallisuudesta (848/2017) 38 § mukaisesti sähköverkkoon kytketyt palovaroittimet tulee olla kaikissa päivä-

kodeissa. Yli 150 hoitopaikan päiväkodeissa on asetuksen mukaan oltava paloilmoin. Päiväkodeissa, jotka ovat valmistuneet ennen Ympäristöministeriön asetuksen rakennusten paloturvallisuudesta (848/2017) voimaantuloa sovelletaan luonnollisesti rakennusaikaisia määräyksiä.

Iltapäivällä kävimme esihenkilöni kanssa onnistumiskeskustelun koskien vuotta 2019. Lisäksi keskustelimme tulevaisuuden tavoitteista. Onnistumiskeskustelu on käytännössä sama asia, kuin kehityskeskustelu. Onnistumiskeskustelun jälkeen keskityin erilaisiin toimitoihin. Tein muun muassa rästiin jääneitä laskutuksia, kirjoitin tänään suorittamani tarkastuksen pöytäkirjan, vastailin sähköposteihin, suoritin jälkivalvontaa sekä tarkastin yleisötapaturmien osalta oman sähköpostilaatikkoni. Päivä oli suunnitelmien mukainen, eikä aikataulumuutoksia päivän aikana tullut.

Torstai 27.2.2020

Torstaille oli varattuna yksi määräaikainen palotarkastus. Tarkastus oli sovittu iltapäivälle. Aamun aikana tutustuin kohteeseen Arska-palvelun avulla. Kohteena tällä kertaa oli teatteri. Aamupäivällä järjestettiin myös Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen sisäinen henkilöstöinfo, johon osallistuin.

Suoritin määräaikaisen palotarkastuksen sovittu iltapäivällä. Määräaikaisessa palotarkastuksessa havaittiin useita palo-ovia, jotka oli teljetty auki. Lisäksi havaittiin tiivistämättömiä läpivientejä. Nämä määrättiin korjattavaksi. Tarkastuksen yhteydessä keskustelimme toiminnanharjoittajan kanssa myös teatterin nousevasta katsomosta. Kyseisessä teatterissa käytetään niin sanotusti tilapäistä katsomoa, joka on koottu elementeistä.

Perjantai 29.2.2020

Perjantaina aamupäivällä jatkoimme Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa -nimisen ohjeen päivittämistä. Saimme ohjeen viimein valmiiksi. Kyseinen ohje on liitetty tämä opinnäytetyön liitteisiin .jpeg muodossa. Ohjeesta tuli kahdeksansivuinen. Ohje toimitetaan seuraavaksi pelastuslaitosten kumppanuusverkoston tapahtumaturvallisuuden asiantuntijaverkoston hyväksyttäväksi, sillä ohje on tarkoitus ottaa käyttöön valtakunnallisesti. Koko kvartaalille oli kehittämiseen varattu kolme henkilötyöpäivää. Kolmeen henkilötyöpäivään oli laskettu yleisötapaturman pelastussuunnitelman mallipohjan päivitys, toimintamallien kehittäminen sekä Henkilökapasiteetin määrittäminen yleisötapaturmissa -nimisen ohjeen päivitys. Kehittämiseen varattu aika tällä kvartaalilla täytettiin jo tämän yhden ohjeen päivityksessä. Päivityksen tarve ohjeen osalta osoittautui suuremmaksi, kuin oli alun perin osattu ajatella.

Iltapäivän aikana suoritimme kollegani kanssa kolmeen rakennukseen tilapäismajoitustarkastuksen. Toimin kyseisissä tarkastuksissa perehdyttäjänä. Tilapäismajoitustarkastukset suoritettiin Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston ohjeen nimeltä Ohje tilapäismajoituksen turvallisuusjärjestelyistä kokoontumistiloissa mukaisesti.

Raportointiviikon kolme yhteenveto

Raportointiviikko kolme oli erittäin opettavainen. Alkuviikon kurssilla sain teorian sekä käytännön kautta erittäin arvokasta tietoa yleisötapauksissa käytettävistä tehosteista ja vaarallisista kemikaaleista. Itse en tähän mennessä ole käsitellyt montaa tehosteilmoitusta. Tästä johtuen kurssi tuli tarpeeseen.

Raportointiviikko oli myös alkuperäisen suunnitelman mukainen. Peruutuksia varatuille tarkastuksille ei tullut ja onnistumiskeskustelu saatiin myös pidettyä. Tutustuin lisäksi tarkemmin kumppanuusverkoston oppaaseen nimeltä Pyroteknisten tuotteiden sekä tehosteena käytettävien räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien käyttö yleisötapauksissa.

Tehosteiden käyttöön liittyviä säännöksiä

Tehosteiden käyttöön liittyy paljon erilaisia säännöksiä. Tehosteita sekä niiden käyttöä käsitellään muun muassa pelastus-, kemikaali- ja työturvallisuuslainsäädännössä. Seuraavaksi esitellään säännökset niiltä osin, kuin ne koskevat pelastusviranomaisen tehtäviä. Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston oppaan nimeltä Pyroteknisten tuotteiden sekä tehosteena käytettävien räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien käyttö yleisötapauksissa mukaan räjähteitä tai esimerkiksi vaarallisia kemikaaleja saa käyttää erikoistehosteena kokoontumislain (530/1999) 2 § mukaisissa yleisötilaisuuksissa tai yleisissä kokouksissa, jos asiasta on tehty ilmoitus pelastusviranomaiselle 14 vuorokautta ennen tilaisuuden järjestämistä. Tapahtuman pelastussuunnitelma tulee toimittaa pelastusviranomaiselle myös 14 vuorokautta ennen järjestettävää tapahtumaa. Pelastussuunnitelmassa kuvataan muun muassa käytettävien tehosteiden aiheuttamat riskit sekä siihen liittyvät turvallisuusjärjestelyt. Pelastussuunnitelmavelvoite tulee pelastuslaista (379/2011) 16 §. Valtioneuvoston asetuksessa pelastustoimesta (407/2011) 3 § annetaan tarkempia säännöksiä yleisötilaisuuksista ja tapahtumista, joihin on laadittava yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma. (Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto 2017; Pelastuslaki 379/2011; Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011).

Tehosteilmoituksessa tulee olla nimettynä vastuuhenkilö, jolla on panostajalain (423/2016) mukainen tehosteräjäyttäjän pätevyys. Käytön vastuuhenkilön on huolehdittava, että vaarallisia kemikaaleja käytetään säännösten sekä pelastusviranomaisen mahdollisesti antamien ehtojen ja rajoitusten mukaisesti. Pelastusviranomainen voi tehosteilmoituksen perusteella antaa käytölle ehtoja tai rajoituksia. Pelastusviranomainen voi kieltää käytön, jos siitä aiheutuu ilmeistä henkilö-, omaisuus- tai ympäristövahinkojen vaaraa. Tehosteräjäytyksissä panoksen

tulee olla mahdollisimman sopiva. Sisätiloissa huomioon on otettava mahdollinen pölyräjähdysten vaara. Esimerkiksi tehosteiden aiheuttama paineaalto saattaa saada aikaan pölyn liikehdintää. (Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto 2017.)

Tehosteita on käsiteltävä huolellisesti ja varovaisuutta noudattaen. Tehosteiden käytön vastuuhenkilön on ehkäistävä tulipalojen- sekä muiden vaaratilanteiden syntymistä; varauduttava henkilöiden, ympäristön ja omaisuuden suojelemiseen vaaratilanteissa; varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja pelastustoimenpiteisiin, joihin omatoimisesti kyetään; ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi ja pelastustoiminnan helpottamiseksi tiloissa ja muissa vaaratilanteissa. (Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto 2017.)

Tehosteiden käytöstä, säilytyksestä, varastoinnista, markkinoille hyväksymisestä sekä maa- hantuonnista säädetään puolestaan laissa vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005), valtioneuvoston asetuksessa räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta (819/2015) sekä valtioneuvoston asetuksessa vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015). Pyroteknisistä tuotteista säädetään laissa pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta (180/2015) ja Valtioneuvoston asetuksessa pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta (719/2015). Lisäksi nestekaasu käyttöä koskee myös kaasulaiteasetus (1434/1993) ja valtioneuvoston asetus nestekaasulaitosten turvallisuus vaatimuksista (858/2012). (Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto 2017.)

3.4 Viikon neljä tavoitteet ja ohjelma

Raportointiviikolle neljä on varattuna kolme määräaikaista palotarkastusta. Maanantaille on varattu päiväkodin määräaikainen, keskiviikolle ja torstaille kiinteistösaakeyhtiöiden määräaikaiset tarkastukset. Kyseiset kiinteistösaakeyhtiöt ovat kohdeluokituksestaan toimistorakennuksia. Tiistaina olen päivystävänä palotarkastajana. Tämän vuoksi kyseiselle päivälle ei ole varattu tarkastuksia tai muuta aikataulutettua ohjelmaa. Päivystävän palotarkastajan vuoro alkaa kello 08:30 ja päättyy kello 15:30. Perjantai on varattu kokonaan toimistotyölle. Tarkoituksena on kirjoittaa viikon määräaikaisten palotarkastusten pöytäkirjat, suorittaa laskutukset sekä keskittyä yleisötapaturmavalvonnan sähköpostiin.

Lisäksi tällä viikolla tavoitteena on tutustua ajanhallinnasta kertovaan kirjallisuuteen. Viikosta on tulossa kiireinen, joten ajanhallinnan teema sopii hyvin tähän viikkoon. Odotan löytäväni uusia työkaluja omaan ajanhallintaan kirjallisuuden kautta. Päivittäisen työn kannalta ajanhallinnalla on keskeinen vaikutus työn tuloksellisuuteen.

Maanantai 2.3.2020

Maanantaiaamulle oli varattuna määräaikainen palotarkastus erääseen päiväkotiin. Ainoana puutteena todettiin, että palovaroitinjärjestelmän testauksia ei ole dokumentoitu. Näin ollen

palovaroitinjärjestelmä määrättiin testattavaksi Pelastuslain (379/2011) 9, 14 ja 17 § perusteella. Sisäasiainministeriön asetuksessa palovaroittimien sijoittamisesta ja kunnossapidosta (239/2009) 5 § on annettu lisätietoa palovaroittimien kunnossapidosta. Kohteen edustajaa neuvottiin luonnollisesti dokumentoimaan tehtävät huoltotoimenpiteet tulevaisuudessa.

Ilmapäivän aikana kirjoitin päiväkodin määräaikaisen palotarkastuksen pöytäkirjan valmiiksi. Lisäksi kirjoitin viime viikolla suorittamani teatterin määräaikaisen palotarkastuksen pöytäkirjan valmiiksi. Kyseinen pöytäkirja oli jäänyt kesken viime viikolla. Palo-oviin ja tiivistämättömiin läpivienteihin liittyvien korjausmääräysten lisäksi toiminnanharjoittajalle annettiin ohjeistusta liittyen tilapäisen katsomon rakentamiseen. Raportointiviikolla kaksi olin viimeksi käsitellyt katsomoon liittyviä asioita yleisötapahotuman pelastussuunnitelman mallipohjan päivittämistarpeen vuoksi. Tästä johtuen katsomoihin liittyvät asiat olivat tuoreessa muistissa.

Ilmapäivän aikana tein vielä tarvittavia laskutuksia suoritetuista tarkastuksista. Lisäksi käsitelin viime viikon aikana saapuneita sähköposteja. Tehosteisiin liittyvän kaksipäiväisen kurssin johdosta sähköpostiin oli kertynyt runsaasti käsittelemättömiä viestejä. Päivä oli kaiken kaikkiaan suunnitelmien mukainen.

Tiistai 3.3.2020

Tiistaina minulla oli päivystävän palotarkastajan vuoro. Päivä oli tästä johtuen erittäin kiireinen. Päivystyksen ohella tarkastin kahden yleisötapahotuman pelastussuunnitelman. Toisen yleisötapahotuman pelastussuunnitelmassa huomioni kiinnittyi erään korokkeen korkeuteen. Korokkeen korkeudeksi oli ilmoitettu 0,8 metriä. Ympäristöministeriön asetuksen rakennuksen käyttöturvallisuudesta (1007/2017) 7 § mukaisesti, kun putoamiskorkeus ylittää puoli metriä ja putoamisen tai harhaan astumisen vaara on olemassa, eikä toiminnan luonne edellytä kai-teettomuutta, tulee kaide rakentaa. Kävi kuitenkin ilmi, että kyseessä ei ollut varsinaisesti koro-ke vaan esiintymislava, jolle asiakkailta ei ole pääsyä.

Keskiviikko 4.3.2020

Aamupäivä oli varattuna yleisötapahotuman pelastussuunnitelman mallipohjan päivittämiselle. Aloin ideoimaan yleisötapahotuman pelastussuunnitelman mallipohjaa alustavasti aikaisemmin tehtyjen havaintojen perusteella. Tarkoituksena on saada aikaan lyhyempi ja yksinkertaisempi versio kyseisestä mallipohjasta.

Ilmapäivälle oli varattuna määräaikainen palotarkastus. Tutustuin kohteeseen ennalta aikaisempien määräaikaisten palotarkastusten pöytäkirjojen avulla. Lisäksi kävin läpi paloilmoittimen sekä sprinklerilaitteiston määräaikaistarkastusten pöytäkirjat. Määräaikaisessa palotarkastuksessa havaittiin puutteita muun muassa kohteen sprinklerilaitteistossa. Sprinklerilait-

teistolle oli suoritettu määräaikaistarkastus, mutta havaittuja puutteita ei ollut vielä korjattu. Kohteessa oli myös ravintola. Ravintolan rasvakanavan puhdistuksesta ei tarkastushetkellä saatu varmuutta, joten rasvakanava määrättiin puhdistettavaksi.

Torstai 5.3.2020

Torstaiaamupäivä oli jälleen varattu toimistotyölle. Vastailin minulle lähetettyihin sähköposteihin sekä arvioin kahden tapahtuman pelastussuunnitelmat loppuun saakka. Iltapäivälle oli varattuna määräaikainen palotarkastus. Tarkastus suoritettiin sovitusiltaan iltapäivällä. Tarkastus osoittautui erittäin haastavaksi. Rakennus oli vanha toimistorakennus. Kokonaisuudessaan määräaikaisen palotarkastuksen piiriin kuuluivat toimistotilat, katutasen myymälät sekä rakennuksessa oleva kokoontumistila.

Iltopäivällä suoritettussa määräaikaisessa palotarkastuksessa annettiin korjausmääräyksiä muun muassa liittyen roska-astioiden sijoitteluun, uloskäytävän johtokoteloon, tavaroiden säilyttämiseen uloskäytävällä, kaasusammutuslaitteiston määräaikaistarkastukseen, ravintolan rasvakanavan puhdistukseen ja kokoontumistilan poistumisjärjestelyihin.

Kohteessa roska-astioita oli sijoitettu rakennuksen sisäpihalle rakennuksen ulkoseinustan välittömään läheisyyteen. Osa roska-astioista oli sijoitettu myös niin kutsutulle aukolliselle seinustalle. Aukollisella seinustalla tarkoitetaan seinää, jossa on esimerkiksi ikkuna tai oviaukko. Roska-astioiden rakennusluvan mukainen sijoittelu määrättiin selvitettäväksi, sillä kyseessä oli vanha rakennus. Jäteastiat on sijoitettava rakennusluvan osoittamalle paikalle. Mikäli rakennusluvassa ei ole osoitettu jäteastioiden sijoittelua, sovelletaan Helsingin kaupungin pelastuslaitoksella ohjetta nimeltä Jäteastioiden turvallinen sijoittelu. Jäteastioiden sijoittelu määrättiin selvitettäväksi Pelastuslain (379/2011) 9 § perusteella.

Kohteen yhdellä uloskäytävällä havaittiin myös jälkikäteen tehty johtokotelo. Kyseistä johtokotelo ei ollut osastoitu määräysten mukaisesti uloskäytävästä. Uloskäytävään ei saa sijoittaa sellaisia tarvikkeita, rakennusosia eikä laitteita, jotka lisäävät palokuormaa tai savunmuodostuksensa takia vaarantavat henkilöturvallisuutta. Johtokotelo määrättiin osastoitavaksi uloskäytävästä pelastuslain (379/2011) 9 ja 10 § perusteella. Lisäksi annettiin korjausmääräys mahdollisten tiivistämättömien läpivientien tiivistämisestä sekä siitä, että johtokotelo ei saa vaikuttaa uloskäytävälle avautuvien ovien aukeamiseen heikentävästi. Nämä määrättiin korjattavaksi myös Pelastuslain (379/2011) 9 ja 10 § perusteella. Muutamalla uloskäytävällä/poistumisreitillä havaittiin myös tavaraa. Tavarat määrättiin poistettavaksi Pelastuslain (379/2011) 10 § perusteella.

Kohteessa oli myös kaasusammutuslaitteisto. Kohteen edustajalla ei ollut esittää kaasusammutuslaitteiston määräaikaistarkastuksen pöytäkirjaa. Kaasusammutuslaitteistoille tulee suo-

rittaa valtuutetun tarkastuslaitoksen määräaikaistarkastus neljän vuoden välein. Sisäministeriön asetuksen automaattisista sammutuslaitteistoista (N:o SM-1999-967/Tu-33) mukaisesti kaasusammutuslaitteistoille on suoritettava määräaikaistarkastus neljän vuoden välein. (Sisäasiainministeriön asetus automaattisista sammutuslaitteistoista 2000). Kaasusammutuslaitteiston määräaikaistarkastus määrättiin suoritettavaksi Pelastuslain (379/2011) 12 § perusteella.

Kohteessa on lisäksi ravintola, jonka rasvakanavan puhdistuksesta oli kulunut yli vuosi. Sisäasiainministeriön asetuksen ilmanvaihtokanavien ja -laitteistojen puhdistamisesta (802/2001) 2 § mukaisesti ammattimaisten ruuanvalmistuspakkojen ilmanvaihtokanavat ja -laitteistot on puhdistettava kerran vuodessa. Rasvakanava määrättiin puhdistettavaksi Pelastuslain (379/2011) 13 § perusteella.

Kokonaisuudessaan kohteeseen annettiin myös muita korjausmääräyksiä, mutta olennaisimmat on lueteltu yllä. Tarkastus osoittautui haastavaksi. Aloitin pöytäkirjan kirjoittamisen heti tarkastuksen jälkeen. En kuitenkaan ehtinyt kirjoittaa pöytäkirjaa loppuun iltapäivän aikana.

Perjantai 6.3.2020

Tämä päivä oli varattuna kokonaisuudessaan erilaiselle toimistotyölle. Johtuen edellispäivän tarkastuksesta, jouduin kuitenkin muuttamaan suunnitelmia ja keskityin vain eilisen tarkastuksen pöytäkirjan kirjoittamiseen. Pöytäkirjan kirjoittamiseen kului koko päivä, koska selvittäviä asioita oli paljon. Tarkastuksen yhteydessä tuli myös uusia asioita vastaan. Tästä syystä selvitystyö vei paljon aikaa. Perjantapäivän päätteeksi lähetin kirjoittamani pöytäkirjan asianomaisille.

Raportointiviikon neljä yhteenveto

Kaiken kaikkiaan viikko oli erittäin kiireinen ja lähes suunnitellun mukainen. Perjantaille suunniteltuja tehtäviä ei kaikilta osin keretty suorittamaan, sillä torstain määräaikaisen palotarkastuksen pöytäkirjan kirjoittaminen vei käytännössä koko perjantapäivän. Lisäksi päätimme yleisötapahutumatoiminnon toimintovastaavan kanssa, että yleisötapahutuvonnan toimintamallien kehittämistehtävää ei voida aloittaa tässä kvartaalissa, sillä siihen varattu aikaresurssi on jo käytetty. Yksinkertaisesti kolmas kehittämistehtävä tälle kvartaalille oli liikaa. Kehittämiseen varattu aikaresurssi ylittyi jo Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahutumis -nimisen ohjeen päivityksen seurauksena. Tässä kvartaalissa päivitetään vielä yleisötapahutuman pelastussuunnitelman mallipohja. Tätä varten on varattava palaveriaika pelastussuunnitelman mallipohjan päivittämisen kanssa työskentelevien tarkastajien kesken. Palaveriaika yritetään varata mahdollisuuksien mukaan jo ensi viikolle.

Tällä viikolla tarkastelin myös ajanhallintaan liittyviä asioita kirjallisuuden avulla. Viikko osoittautui erittäin kiireiseksi. Tästä johtuen teema oli ajankohtainen. Salmimiehen ja Ruudun (2014) mukaan ajanhallinnassa keskeistä on itsensä johtaminen ja hallinta. Ajanhallinnan tavoitteena ei ole hallita aikaa vaan omia tekemisiä. Ajanhallinnan kulmakivi on siinä, mihin kiinnittää oman tarkkaavaisuutensa ja mitä jättää huomiotta. Menestyksekkäs itsensä johtaminen on hyvää asioiden priorisointia. On tiedostettava, että aika ei riitä kaikkeen haluttuun tekemiseen. Ihmisellä tulee olla kyky laittaa asiat tärkeysjärjestykseen ja karsia epäoleellisia asioita. (Itsensä johtaminen 2014.)

Salmimiehen ja Ruudun (2014) mukaan ajanhallinta lähtee liikkeelle siitä, että tutkitaan mihin aikaa todellisuudessa kuluu. Lisäksi on muistettava, että hetkellisten mielihalujen ohjaamana ja tavoitteluna ajanhallinta voi murentua. Keskeistä on keskittyä suurempiin tavoitteisiin, kuin hetkellisten mielihalujen täyttämiseen. Hyvä ajanhallinta tarkoittaa myös sitä, että joistain asioista on kyettävä luopumaan. Huomiota tulee kiinnittää myös omiin tarpeisiin muiden sijasta. Tällä tarkoitetaan sitä, että kiire syntyy, kun reagoi muiden ihmisten odotuksiin miettimättä tarkemmin mihin on ryhtymässä. Mahdollisen muistilistan on myös oltava konkreettinen. Muistilistassa tulee olla vain asioita, jotka ovat linkittyneenä omiin tavoitteisiin. Ajanhallinnassa ja kalenterin suunnittelussa tulee myös jättää liikkumavaraa. Hyvä ajanhallinta on joustavuutta. Myös tietoinen läsnäolo edesauttaa merkittävästi ajanhallinnassa. Lopuksi on muistettava, että elämä ei ole vain suorittamista. (Itsensä johtaminen 2014.)

Salmimiehen ja Ruudun (2014) mukaan työajasta on hyvä varata 30 % odottamattomille kiireille ja tärkeille asioille. Omalla kohdallani tässä on parannettavaa. Välillä kalenterini on niin täynnä, että odottamattomille asioille ei ole varattu aikaa vaan päivät ovat hyvin pitkälti etukäteen suunniteltuja. Tämä aiheuttaa tilanteen, jossa odottamaton tehtävä syrjäyttää jo suunnitellun tehtävän. Jo suunniteltua tehtävää on siirrettävä eteenpäin mahdollisuuksien mukaan. Aina tämä ei kuitenkaan ole mahdollista vaan molemmat sekä suunniteltu, että suunnittelematon tehtävä tulee hoitaa saman päivän aikana. Tämä luo osaltaan merkittävää kiireen tunnetta. Pyrin keskittymään lähitulevaisuudessa siihen, että kalenterissani on riittävästi väljyyttä odottamattomille asioille.

Oma muistilistani on myös hyvin sirpaleinen. Salmimiehen ja Ruudun (2014) mukaan muistilistan tulee olla konkreettinen sekä sen tule edesauttaa omia tavoitteita. Tällä hetkellä oma muistilistani koostuu lähinnä erillisistä post-it viestilapuista sekä kalenterimerkinnoista, eikä minulla ole yhtenäistä yhtä muistilistaa. Pyrin lähitulevaisuudessa luomaan itselleni konkreettisen muistilistan hoidettavista asioista, jotta oma ajanhallintani sekä tehtävien priorisointi helpottuisi.

Salmisen ja Ruudun (2014) mukaan tietoinen läsnäolo on ajanhallinnan kannalta merkittävää. Keskittyminen tulee kohdentaa yhteen asiaan kerrallaan. Tässä itselläni on vielä kehitettävää.

Ajoittain havaitsen, että pyrin ratkaisemaan tai miettimään useita asioita samanaikaisesti. Tämä voi mielestäni johtaa tilanteeseen, jossa kunkin yksittäisen asian ratkaisutapa ei välttämättä ole paras mahdollinen. Asioiden ratkaisemiseen kulunut aika myös kasvaa, kun ratkaisu tavana on yhtäaikaista useita asioita. Pyrin jatkossa kiinnittämään erityistä huomioita tietoiseen läsnäoloon.

3.5 Viikon viisi tavoitteet ja ohjelma

Raportointiviikolle viisi on varattuna kaksi määräaikaista palotarkastusta. Lisäksi viikolle on varattu tiimipalaveri, johon kokoontuvat kaikki Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen palotarkastajat ja turvallisuuskouluttajat. Loppu aika raportointiviikolla viisi on varattu yleisötaphtuman pelastussuunnitelman mallipohjan kehittämiseen sekä muuhun toimistotyöhön.

Raportointiviikolla neljä kartoitin asioita, joita minun tulee omassa ajanhallinnassani kehittää. Raportointiviikolla viisi pyrin kehittämään ajanhallinnan taitojani. Pyrin kiinnittämään erityistä huomiota muun muassa kalenterin suunnitteluun, konkreettisen muistilistan tekemiseen sekä tietoiseen läsnäoloon.

Maanantai 9.3.2020

Maanantaiaamupäivä oli kokonaisuudessaan varattuna yleisötaphtuman pelastussuunnitelman mallipohjan päivittämiseksi. Lähdin liikkeelle riskien kartoituksen osioista, joissa kuvataan havaitut riskit, ennaltaehkäisevät järjestelyt sekä varautuminen. Ennaltaehkäisyn ja varautumisen taulukoita peilasin rinnakkain toimintaohjeiden taulukoihin ja yritin poistaa päällekkäisyyksiä ja asioiden toistoa. Lopputuloksena oli hyvä malli riskien kartoituksesta, ennaltaehkäisyn ja varautumisen keinoista sekä toimintaohjeista. Esitän tämän suunnitelman osan kommentoitavaksi ja tarvittaessa muokkaan mallia saadun palautteen perusteella.

Tälle päivälle oli varattuna myös määräaikainen palotarkastus. Tällä kertaa kohteena oli valvontasuunnitelman mukaisesti kohdeluokan 600A kohde. Toisin sanoen tarkastettava kohde oli alle 2000 m² toimistorakennus. Tarkastuksen yhteydessä kävi ilmi, että kohteelle ei ole laadittu pelastussuunnitelmaa. Valtioneuvoston asetuksen pelastustoimesta (407/2011) 1 § mukaisesti esimerkiksi työpaikkatiloihin, joissa työntekijöiden ja samanaikaisesti paikalla olevien muiden ihmisten määrä on yleensä vähintään 50, on laadittava pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelma määrätään laadittavaksi Pelastuslain (379/2011) 14 ja 15 § perusteella. Valtioneuvoston asetuksessa pelastustoimesta (407/2011) 1 ja 2 § on lisätietoa siitä, millaisiin kohteisiin pelastussuunnitelma tulee laatia ja mitä sen tulee pitää sisällään.

Tarkastuksen yhteydessä havaittiin myös, että kohteessa olevalle ullakolle oli säilytetty runsaasti palavaa materiaali. Jos ullakkoa ei ole rakennusluvassa määritelty käyttöullakoksi on tavaroiden säilyttäminen ullakolla kiellettyä. Käyttöullakoita on esimerkiksi rakennuksissa,

joiden käyttötarkoitus on asuinrakennus. Kohteena ollut rakennus oli toimistorakennus. Helposti syttyvä materiaali määrättiin poistettavaksi ullakolta pelastuslain (379/2011) 9 § perusteella.

Lisäksi tarkastuksen yhteydessä esimerkiksi poistumisreiteillä ja uloskäytävillä havaittiin tavaraa. Tavarat määrättiin poistettavaksi. Tarkastuksella havaittiin myös, että toimistotilojen liedellisiin keittiöihin ei ollut lisätty sammutuspeitteitä. Näin ollen sammutuspeitteet määrättiin lisättäväksi.

Tällä viikolla tavoitteenani on seurata tarkasti ajankäyttöäni erilaisten työtehtävien parissa. Kaiken kaikkiaan päivä oli kiireinen, mutta tehokas. Ennalta suunnitellut työt tuli tehtyä. Valitettavasti sähköpostien käsittelyyn ei tänään jäänyt riittävästi aikaa. Toisin sanoen en ollut varannut tämän päivän aikatauluun riittävästi joustoa tai väljyyttä.

Tiistai 10.3.2020

Tiistai-aiamupäivä oli varattu erilaisille toimistotöille. Käsittelin muun muassa tilapäismajoitusilmoituksia, varasin tulevia tarkastuksia sekä suoritin asiakirjajälkivalvontaa. Asiakirjajälkivalvonta on toinen jälkivalvonnan muoto. Asiakirjajälkivalvontaa käytetään jälkitarkastuksen sijasta esimerkiksi, jos määräaikaisen palotarkastuksen yhteydessä ei ole havaittu montaa puutetta. Jos määräaikaisen palotarkastuksen yhteydessä havaitaan lukuisia puutteita tai sellaisia puutteita, joita on vaikea todentaa dokumentein, suositetaan jälkitarkastusta paikan päällä. Usein tämän kaltaisessa tilanteessa tämä vaihtoehto on myös parempi asianomaisen näkökulmasta, sillä lukuisten dokumenttien toimittaminen on työlästä.

Ilmapäivälle oli sovittuna määräaikainen palotarkastus. Tarkastus suoritettiin sovittuna ajankohtana. Kohteen kohdeluokitus valvontasuunnitelman mukaisesti oli 600B (toimisto- ja työpaikatilat: yli 2000 m²). Tarkastuksella kiinnitettiin huomiota muun muassa rakennuksen pelastustien merkintään. Tästä syystä tutustuin pelastustietä koskevaan ohjeistukseen. Kohteen edustajaa neuvottiin selvittämään rakennuslupa-asiakirjoista, onko kyseessä rakennuksen virallinen pelastustie. Mikäli kyseessä ei ole virallinen pelastustien, on merkintä poistettavaksi pelastuslain (379/2011) 9 ja 14 § perusteella.

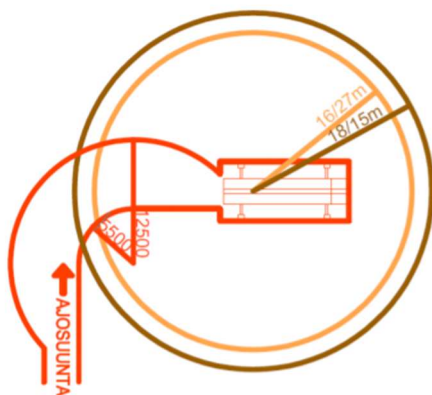
Seuraavissa kappaleissa on keskitytty pelastustiehen liittyviin seikkoihin. Seuraavien kappaleiden tekstiosioita ja kuvioita on päivitetty 24.4.2020 vastaamaan uutta HIKLU-alueen ohjetta nimeltä Pelastustien suunnittelu- ja toteutusohje. Alkuperäisellä kirjoitushetkellä käytössä oli vuoden 2013 Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen julkaisema ohje nimeltä Pelastustieohje.

Pelastustie on ajotie tai muu yhteys, jota käyttäen hälytysajoneuvot pääsevät riittävän lähelle rakennusta ja sammutusveden ottopaikkoja esimerkiksi tulipalotilanteessa. Pelastustie

on merkittävä tieliikenneasetuksen (182/1982) 21 § mukaisella lisäkilvellä, jossa lukee ”pelastustie/Räddningsväg”. Vain viranomaisten hyväksymä ja mitoitukset täyttävä pelastustie voidaan merkitä tällä virallisella merkillä. Mahdolliset kansirakenteet/alueet on merkittävä tämän lisäksi painorajoituskilvellä. Pelastustien nostopaikat merkitään tarvittaessa lisäkilvin. Kilpien kokoon sovelletaan Tiehallinnon liikennemerkkipiirustuksissa (TIEL 2131908) mukaisia lisäkilpien mitoitusperiaatteita. Jos tontilla sijaitsee useita rakennuksia, on lisäksi oltava tonttiopaste. Sairasauton mitoituksen täyttävää reittiä ei esimerkiksi merkitä pelastustien merkinnällä. Sairasauton reitti merkitään tonttiopasteeseen. Tonttiopaste sijoitetaan yleensä sisään tuloteiden varteen. (Pelastustien suunnittelu- ja toteutusohje 2020.)

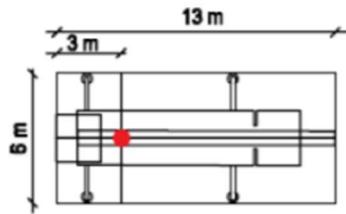
Pelastustie on pidettävä aina käyttökuntoisena. Kunnossapidosta vastaa kiinteistön omistaja. Kunnossapito korostuu esimerkiksi talviaikaan. Pelastustien tulee olla käytettävissä luonnollisesti myös talvella. Jotta pelastustie säilyy käyttökelpoisena, on tärkeää, että pelastustien sijainnit ovat kiinteistössä asioivien tiedossa. Tietoutta pelastustien sijainnista voidaan lisätä esimerkiksi turvallisuusopastein. Pelastustien on oltava esteetön, eikä sille voida sijoittaa esimerkiksi parkkipaikkoja. Jos pelastustiellä on puomi, on puomin oltava avattavissa kolmioavaimella. Vaihtoehtoisesti puomi voi olla jousikuormitteinen. (Pelastustien suunnittelu- ja toteutusohje 2020.)

Pelastustiet on suunniteltava siten, että pelastuslaitoksen kalustolla pystytään ajamaan kohteeseen ajoneuvon keula edellä. Suoraan ajettaessa ajoreitin leveyden on oltava vähintään 3,5 metriä. Vapaan korkeuden on oltava vähintään 4,2 metriä sekä ulkokääntösäteeseen 12,5 metriä ja sisäkääntösäteeseen 5,5 metriä. Lisäksi pelastustien kantavuuden on oltava vähintään 32 tonnia. Pelastustien akselipainon mukainen kantavuus on oltava 9 tonnia. Kuviossa 28 on esitetty nostolavayksikön vaatima tila ja ulottuvuudet. (Pelastustien suunnittelu- ja toteutusohje 2020.)

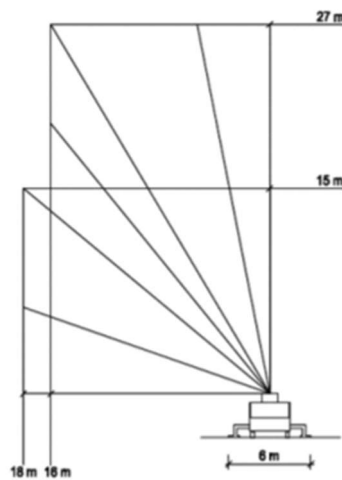
Kuvio 28: Nostolavayksikön vaatima tila ja ulottuvuudet (Pelastustien suunnittelu- ja toteutusohje 2020.)

Nostopaikan leveyden on oltava vähintään 6 metriä. Pituuden on oltava puolestaan 13 metriä. Kuva nostopaikan mitoituksista on esitetty kuviossa 29. (Pelastustien suunnittelu- ja toteutusohje 2020.)

Kuvio 29: Pelastustien nostopaikan mitat (Pelastustien suunnittelu- ja toteutus -ohje 2020)

Lisäksi nostopaikoille on määritelty ulottuvuuden mitat. Maksimissaan 15 metrin korkeuteen sivuttaisen ulottuman tulee olla 18 metriä ja ylöspäin mitattavan ulottuman 15 metriä. Maksimissaan 27 metrin korkeuteen sivuttaisen ulottuman tulee olla 16 metriä ja ylöspäin mitattavan ulottuman 27 metriä. Nostopaikan ulottumat on kuvattu kuviossa 30. (Pelastustien suunnittelu- ja toteutusohje 2020.)

Kuvio 30: Pelastustien nostopaikan ulottumat (Pelastustien suunnittelu- ja toteutusohje 2020)

Ensihoitoyksikön reitin mitoituseroavat pelastustien mitoista. Ensihoitoyksikön reitin leveyden on oltava vähintään 3 metriä, vapaan korkeuden on oltava vähintään 3 metriä, kääntösäteen on oltava vähintään 7 metriä ja kantavuuden vähintään 4 tonnia. (Pelastustien suunnittelu- ja toteutusohje 2020.)

Keskiviikko 11.3.2020

Keskiviikko oli varattu kokonaisuudessaan yleisötapahotuman pelastussuunnitelman mallipohjan kehittämiseksi. Yleisötapahotuman pelastussuunnitelman mallipohjaa on lähdetty kehittämään

ja päivittämään aikaisemmin saatujen kommenttien perusteella. Lisäksi ensi viikolle on varattu uusi palaveri päivitykseen liittyen. Päivitykseen osallistuu kolme palotarkastajaa itseni mukaan lukien.

Torstai 12.3.2020

Aamupäivä oli varattuna määräaikaisten palotarkastusten asiakirjajälkivalvonnalle. Suoritin aamupäivän aikana kaksi asiakirjajälkivalvontaa. Asiakirjajälkivalvonnassa asianomainen lähettää palotarkastajalle dokumentit määräaikaisen palotarkastuksen yhteydessä havaittujen puutteiden korjauksesta. Korjaukset todennetaan esimerkiksi valokuvien, korjauspöytäkirjojen tai muiden dokumenttien avulla. Iltapäivälle oli sovittuna tiimipalaveri, johon kokoontuivat kaikki Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen palotarkastajat ja turvallisuuskouluttajat. Tiimipalaverissa keskusteltiin ajankohtaisista aiheista sekä koronaviruksen aiheuttamista muutoksista työtehtäviin.

Perjantai 13.3.2020

Olin varannut aamupäivän erään tapahtuman pelastussuunnitelman läpikäymiselle. Kävi kuitenkin ilmi, että tapahtuma oli peruutettu. Tästä syystä käsittelin suunnitelmasta poiketen muun muassa saapuneita sähköposteja sekä ideoin yleisötapahtuman pelastussuunnitelman mallipohjaa.

Iltapäivälle oli varattuna tilapäismajoitustarkastus. Tarkastus suoritettiin sovitusti. Tarkastuksen yhteydessä kävi kuitenkin ilmi, että järjestettävä tilapäismajoitus on tällä kertaa peruuntunut. Tilapäismajoituksiin liittyvät tarkastukset suoritetaan pääsääntöisesti kahden vuoden välein tai tarpeen niin vaatiessa, jos rakennuksessa on tapahtunut esimerkiksi rakenteellisia muutoksia. Tämän kohteen osalta viimeisimmästä tarkastuksesta oli kulunut yli kaksi vuotta, joten uusi tarkastus oli ajankohtainen.

Raportointiviikon viisi yhteenveto

Tavoitteenani tällä viikolla oli seurata omaa ajankäyttöäni. Tein itselleni konkreettisen muistilistan, josta yritin karsia kaiken epäolennaisen. Muistilista auttaa hyvin muistamaan pieniä yksittäisiä asioita, jotka saattaisivat muiden töiden luomassa unohtua. Muistilistan avulla pystyn selkeästi priorisoimaan tehtäviä ja helpottamaan tätä kautta omaa ajanhallintaani.

Edelleen minun tulee kiinnittää huomiota kalenterini suunnitteluun ja järjestelmällisyyteen. Pyrin tulevien viikkojen aikana kiinnittämään erityisesti huomiota siihen, että kalenterissani on enemmän joustavuutta. Näin pystyn varautumaan myös yllättäviin ja kiireellisiin muutoksiin.

Raportointiviikolla viisi koronavirus COVID-19 oli paljon puheenaiheena. Koronavirus vaikuttaa merkittävästi myös omiin työtehtäviini. Työkoristani 50 prosenttia on varattuna määräaikaistalle valvonnalle. Toinen puolisko työkorista on varattuna yleisötapahetumiin ja tilapäismajoituksiin. Hallitus antoi 12.3.2020 suosituksen, että kaikki yli 500 hengen yleisötapahetumat perutaan toukokuun loppuun saakka. Aluehallintovirastot ovat antaneet hallituksen suosituksen pohjalta määräyksen 13.3.2020, jonka mukaan kaikki yli 500 hengen yleisötilaisuudet sekä sisä- että ulkotiloissa kielletään koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi. Määräys on voimassa tartuntatautilain (1227/2020) 58 § mukaisesti yhden kuukauden eli 12.4.2020 saakka kaikissa Manner-Suomen kunnissa. Aluehallintovirastot ovat varautuneet myös siihen, että päätöksen määräajan umpeutuessa 12.4.2020 saattaa olla tarve harkita uusia vastaavia päätöksiä. (Aluehallintovirasto kieltää yli 500 hengen yleisötilaisuudet Manner-Suomessa 2020.)

Työtehtävieni kannalta Aluehallintovirastojen antama määräys tarkoittaa sitä, että yleisötapahetumiin liittyvät tehtävät tulevat vähentymään merkittävästi. Tästä johtuen kehittämislle on nyt hyvin aikaa. Pystyn paremmin keskittymään yleisötapahetuman pelastussuunnitelman mallipohjan kehittämiseen ja päivittämiseen.

3.6 Viikon kuusi tavoitteet ja ohjelma

Viikon kuusi osalta suunnitelmat tulevat muuttumaan joiltain osin. Viikko kuusi tulee painotumaan vahvasti etätyöskentelyyn, johtuen vallitsevasta koronavirustilanteesta. Tämänhetkisen tiedon valossa sovittuja tarkastuksia tullaan perumaan joiltain osin.

Viikolla kuusi minulla on jälleen yleisötapahetumapostin päivystys. On kuitenkin erittäin todennäköistä, että yleisötapahetumaposti on tällä viikolla hiljainen. Monet tapahetumajärjestäjät ovat muun muassa peruneet tapahetumiaan. Tälle viikolle on suunniteltuna myös yleisötapahetuman pelastussuunnitelman mallipohjan kehittämistä. Palaverit tämän osalta pidetään 17.3.2020 ja 19.3.2020.

Maanantai 16.3.2020

Aamupäivän käsittelin yleisötapahetumien päivystyksen sähköpostilaatikkaa. Moni tapahetumajärjestäjä oli ilmoittanut tapahetuman peruuttamisesta viikonlopun aikana. Aamupäivän aikana suoritin myös Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen sisäisen Koulumaali koulutuksen. Koulutuksen aiheena oli toimintakulttuurin kehittäminen ja eettiset periaatteet.

Ilmapäivällä valvontapuolen työntekijöille oli järjestetty tiedotustilaisuus ajankohtaisiin asioihin liittyen. Tilaisuudessa käsiteltiin vallitsevaa koronavirustilannetta sekä sitä, miten tilanne vaikuttaa valvontatyön tehtäviin. Tämän päivän aikana saadun tiedon mukaan määräaikaaisia palotarkastuksia ei tulla suorittamaan muun muassa kokoontumis-, opetus- tai toimistorakennuksiin eikä myöskään kohteisiin, joissa on koronaviruksen riskiryhmään kuuluvia henkilöitä.

Tällä hetkellä omat määräaikaist tarkastukseni, jotka on jaettu vuoden 2020 alusta, painottuvat juuri näihin kohteisiin. Kyseiset tarkastukset siirretään myöhemmälle ajankohdalle. Työtehtävät tulevat painottumaan lähitulevaisuudessa vahvasti kehittämiseen. Työtehtäviin liittyvistä järjestelyistä on suunniteltu palaveri tämän viikon keskiviikolle 18.3.2020.

Tiistai 17.3.2020

Aamupäivän aikana käsittelin yleisötapah-tumapostin päivystykseen saapuneita sähköposteja. Sähköpostit koskivat lähinnä tapahtuman peruutuksia. Lisäksi tutustuin päivitettyihin ohjeistuksiin, jotka käsittelivät vallitsevaa koronavirustilannetta. Lisätietoja määräaikaisten palotarkastusten suorittamisesta saatiin tämän päivän aikana.

Tälle päivälle oli sovittuna myös yleisötapah-tuman pelastussuunnitelman mallipohjan kehitykseen liittyvä palaveri. Palaverissa käsiteltiin tekemiäni muutoksia ja muutosehdotuksia sekä verrattiin tehtyjä muutoksia vanhaan mallipohjaan. Olin laajalti muokannut vielä käytössä olevaa vanhaa mallipohjaa ulkoasultaan. Lisäksi olin luonut tapahtuman henkilökunnalle annettavat yleiset ohjeistukset. Palaveri oli alun perin tarkoitus järjestää Erottajan asemalla. Suunnitelmat kuitenkin muuttuivat, jonka johdosta palaveri pidettiin verkossa.

Keskiviikko 18.3.2020

Aamupäivän aikana käsittelin henkilökohtaiseen sähköpostiini saapuneita posteja. Koronavirustilanteesta johtuen tiedotusluontoista sähköpostia on viime päivinä saapunut erittäin paljon. Lisäksi peruin sovittuja määräaikaaisia palotarkastuksia ja määräaikaisten palotarkastusten jälkitarkastuksia. Palotarkastukset on peruttu näillä näkymin 30.4.2020 saakka. Tällä hetkellä suoritetaan vain välttämättömiä tarkastuksia. Työtehtävät painottuvat tästä johtuen vahvasti kehittämiseen ja asiakirjanjälkivalvontaan. Aamupäivällä keskityin myös yleisötapah-tuman pelastussuunnitelman mallipohjan kehittämiseen. Jatkoisin mallipohjan kehittämistä yksityiskohtaisten turvallisuusjärjestelyiden osiosta. Yksityiskohtaisten turvallisuusjärjestelyiden osiossa kuvataan hyvin yksityiskohtaisesti tapahtuman turvallisuusjärjestelyt alkusammutuska-luston, paloteknisten laitteiden, ensiapujärjestelyiden, henkilömäärän, palo-osastoinnin, pelastusteiden, poistumisreittien, sisusteiden, tilapäisten rakenteiden ja vaarallisten kemikaalien osalta. Tapahtumatoiminnon jäsenten toiveena oli, että pelastussuunnitelmapohjassa annettaisiin enemmän ohjeistusta tarvittavien tietojen täyttämistä varten. Lisäksi paloteknisten laitteiden osalta kaivattiin tarkennusta. Vanhassa nyt käytössä olevassa pohjassa pyydetään täyttämään kohteen mahdolliseen paloilmoittimeen liittyvät tiedot. Esimerkiksi tätä kohtaa muokattiin niin, että osiossa käsitellään paloilmoittimen lisäksi automaattista sammutuslaitteistoa (sprinkleri), savunpoistoa sekä muita mahdollisia paloteknisiä laitteita. Tapahtumajärjestäjän on aina oltava ajan tasalla siitä, mitä tekniikkaa rakennuksesta löytyy. Mahdollisen vahingon tapahtuessa, kun edellä mainitut asiat on selvitetty, pystytään mahdollisessa onnet-

tomuustilanteessa toimimaan huomattavasti ripeämmin. Muiden osa-alueiden osalta mallipohjaan lisättiin ohjeistuksia. Tilapäisiä katsomoita varten uudet ohjetekstit oli luotu jo aikaisemmin.

Iltapäivälle oli varattu yleisötapahenkilöstön palaveri. Palaverissa käsiteltiin muuttunutta työtilannetta. Tapahtumavalvontaan liittyvien työtehtävien osalta uudelleenjärjestelyitä on jouduttu tekemään. Normaalin yleisötapahenkilöstöön liittyvän valvonnan vähentymisen vuoksi tapahtumahenkilöstön osalta keskitytään vahvasti kehittämiseen. Itsellä kehittämistehtävinä toimivat tällä hetkellä tämän opinnäytetyön kehitystehtävät, jotka ovat yleisötapahenkilöstön pelastussuunnitelman mallipohjan päivittäminen ja kehittäminen sekä yleisötapahenkilöstön toimintamallien tarkastelu ja uudelleen kehittäminen vuorojen suorittamien tarkastusten osalta. Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa -nimisen ohjeen päivitys on periaatteessa saatu päätökseen. Päivitetty versio käydään vielä läpi koko yleisötapahenkilöstön läsnä ollessa sekä tämän jälkeen lähetetään kommentoitavaksi ja hyväksyttäväksi kumppanuuksverkoston tapahtumaturvallisuuden asiantuntijaverkostolle.

Operatiivisen puolen suorittamien yleisötapahenkilöstön tarkastusten toimintamallin kehittäminen on vedetty takaisin tämän kvartaalin suunnitelmaan. Tämän opinnäytetyön raportointiviikolla neljä todettiin, että kolmas kehittämistehtävä oli liikaa tälle kvartaalille. Tilanne kuitenkin muuttui jälleen koronavirustilanteen johdosta. Määräaikaisen valvonnan jäädessä pois vedettiin kolmas kehittämistehtävä takaisin.

Torstai 19.3.2020

Aamupäivän aikana käsittelin saapuneen tilapäismajoitusilmoituksen. Poikkeuksellisesti saapunut tilapäismajoitusilmoitus käsiteltiin ainoastaan lähetettyjen dokumenttien perusteella. Tällä hetkellä suoritetaan vain kriittisiä tarkastuksia. Tästä johtuen kyseiseen tilapäismajoitukseen liittyen asianomaista pyydettiin lähettämään tarvittavia dokumentteja sähköpostitse.

Iltapäivälle oli varattuna jälleen palaveri liittyen yleisötapahenkilöstön pelastussuunnitelman mallipohjan päivittämiseen. Tässä palaverissa keskityimme suunnitelman osioon nimeltä yksityiskohtaiset turvallisuusjärjestelyt. Yksityiskohtaisiin turvallisuusjärjestelyihin oli tehnyt tarvittavia ja pyydettyjä muutoksia toimestani. Nämä tarkastettiin palaverin aikana sekä sovittiin jatkotoimenpiteistä. Varasimme seuraavan palaverin ensi viikon perjantaille.

Perjantai 20.3.2020

Aamupäivän aika käsittelin tehosteilmoituksen. Kyseinen tehostetoteutus toteutetaan erään televisio-ohjelman kuvauksissa. Tehosteiden käytöstä vastaavaa pyrotekniikkaa pyydettiin toimittamaan vielä asemapiirustus suoritettavasta toteutuksesta sekä rakennuksen omistajan kir-

jallinen suostumus tehosteiden käytölle. Tehostetoteutuksen osalta asemapiirustus on keskeisessä roolissa arvioitaessa varsinaista toteutusta. Ilman asemapiirustusta tai kuvaa tehtävästä toteutuksesta on pelastusviranomaisen erittäin vaikea arvioida toteutuvatko esimerkiksi käytettävien tehosteiden vaatimat suojaetäisyydet yleisöön tai mahdollisiin syttyviin materiaaleihin. Tehosteiden käytölle vaaditaan aina myös rakennuksen- tai maanomistajan lupa. Pelastuslain (379/2011) 6 § mukaan avotulta ilman maanomistajan lupaa ei saa sytyttää. Lisäksi on huomioitava, että rakennuksen omistaja, haltija ja toiminnanharjoittaja vastaavat rakennuksen paloturvallisuudesta ja onnettomuuksien ehkäisystä. Näistä syistä johtuen maanomistajan kirjallinen lupa tulee liittää pelastusviranomaiselle tehtävään ilmoitukseen. (Pyroteknisten tuotteiden sekä tehosteena käytettävien räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien käyttö yleisötapahtumissa 2017.)

Iltapäivällä jatkoin jälleen yleisötapahtuman pelastussuunnitelman mallipohjan päivittämistä. Sovimme myös uuden palaverin aiheeseen liittyen ensi viikon perjantaille. Pelastussuunnitelman mallipohja on hyvässä vaiheessa ja valmistuu näillä näkymin huhtikuun alussa. Tämän jälkeen tavoitteena on aloittaa yleisötapahtumavalvonnan toimintamallien kehittämisen projekti.

Raportointiviikon kuusi yhteenveto

Viikko ei odotetusti mennyt täysin suunnitelmien mukaan. Koronavirustilanteen johdosta jouduin perumaan kaikki sovitut tarkastukseni tältä viikolta. Määräaikaiset palotarkastukset on peruttu näillä näkymin 30.4.2020 saakka. Lähiviikkoina työtehtävät tulevat painottumaan vahvasti asiakirjajälkivalvontaan sekä meneillään oleviin kehitystehtäviin. Tein koko viime viikon etätöitä. Olen myös ensi viikon etätöissä. Tavoitteenani on varata toimistolle yksi työpäivä lähitulevaisuudessa.

Tällä viikolla minulla oli myös yleisötapahtumapostin päivystys. Koronavirustilanteesta johtuen monet tapahtumajärjestäjät olivat odotetusti peruneet tapahtumiaan. Myös lukuisia tilapäismajoituksia oli peruutettu. Kokonaisuudessaan yleisötapahtumaposti oli tällä viikolla erittäin hiljainen. Näillä näkymin loppukesän suurten yleisötilaisuuksien suunnittelu jatkuu kuitenkin normaalisti.

3.7 Viikon seitsemän tavoitteet ja ohjelma

Tämän viikon tavoitteena on saada yleisötapahtuman pelastussuunnitelman mallipohja valmiiksi niin, että se voidaan lähettää Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen yleisötapahtumatoiminnon jäsenille kommentoitavaksi. Tällä hetkellä ajatuksena on, että mallipohjaa käsitellään torstaina 26.3.2020 järjestettävässä yleisötapahtumatoiminnon tiimikokouksessa. Kommenttien perusteella mallipohjaa tullaan vielä muokkaamaan.

Tällä viikolla tavoitteena on myös aloittaa yleisötapahetutustavallisuuden toimintamallien kehittämiseen liittyvä tehtävä. Tämä kehitystehtävä aloitetaan luonnollisesti alkukartoituksella. Tämän jälkeen tarkoituksena on haastatella Erottajan pelastusaseman asemamestaria. Haastattelun tarkoituksena on selvittää pelastusyksiköiden tekemien tarkastusten intressit, nykytilanne ja koulutuksen tarve. Toimintamallia lähdetään kehittämään asemamestarin haastattelun pohjalta. Luonnollisesti tarkoitus on haastatella myös yleisötapahetutustoiminnon palotarkastajia, jotta saadaan kokonaisvaltainen kuva siitä miksi nykyinen malli ei tällä hetkellä toimi toivotulla tavalla.

Edellä kuvattujen lisäksi suoritan tällä viikolla asiakirjajälkivalvontoja. Tavoitteenani on päästä toimistolle työskentelemään yhdeksi päiväksi, jotta saan allekirjoitettua ja lähetettyä asiakirjavalvonnan pöytäkirjat asianomaisille. Tällä hetkellä etätyöstä johtuen allekirjoitettujen pöytäkirjojen lähettäminen ei ole mahdollista.

Tällä viikolla kirjallisuus painottuu projektinhallintaan, sillä tarkoituksena on aloittaa edellä kuvattu yleisötapahetutustavallisuuden toimintamallien kehittämiseen liittyvä projekti. Odotan projektinhallintaan liittyvän kirjallisuuden tukevan tehtävää kehitysoikeutta.

Maanantai 23.3.2020

Kokonaisuudessaan maanantai kului yleisötapahetutustavallisuuden pelastussuunnitelman mallipohjassa olevien ohjeiden muokkaamiseen ja laatimiseen. Uuteen mallipohjaan on nyt lisätty useita ohjeistavia tekstejä. Vielä käytössä olevan mallipohjan rinnalle oli luotu yleisötapahetutustavallisuuden pelastussuunnitelman mallipohjan laadintaopas. Päivityksen yhteydessä viime viikolla haastattelun yleisötapahetutustoiminnon palotarkastajia mallipohjan laadintaoppaan tarpeesta. Tulimme siihen tulokseen, että tällä hetkellä tapahtumajärjestäjät eivät käytä aiemmin laadittua mallipohjan laadintaopasta. Tämän vuoksi päädyin siihen lopputulokseen, että uuteen yleisötapahetutustavallisuuden pelastussuunnitelman mallipohjaan on lisättävä keskeisiä ohjeistuksia, sillä ohjeistuksia ei hyödynnetä nykyisestä laadintaoppaasta. Näin ohjeet ovat helpommin saatavilla pelastussuunnitelman laatijan näkökulmasta. Tällä tavalla vältetään myös kahden dokumentin välillä selaaminen.

Tiistai 24.3.2020

Tänään keskityin yleisötapahetutustavallisuuden toimintamallien kehittämisprojektin aloittamiseen muiden töitä tukevien tehtävien lomassa. Tarkoituksena tänään oli kartoittaa nykytilannetta ja prosessin kulkua käytännössä. Tätä varten loin itselleni tarkemman projektikavion, jotta projektikokonaisuus olisi selkeämmin hahmotettavissa. Kyseinen kaavio on päivitetty tämän opinnäytetyön alkupuolelle olevaan kuvioon numero seitsemän.

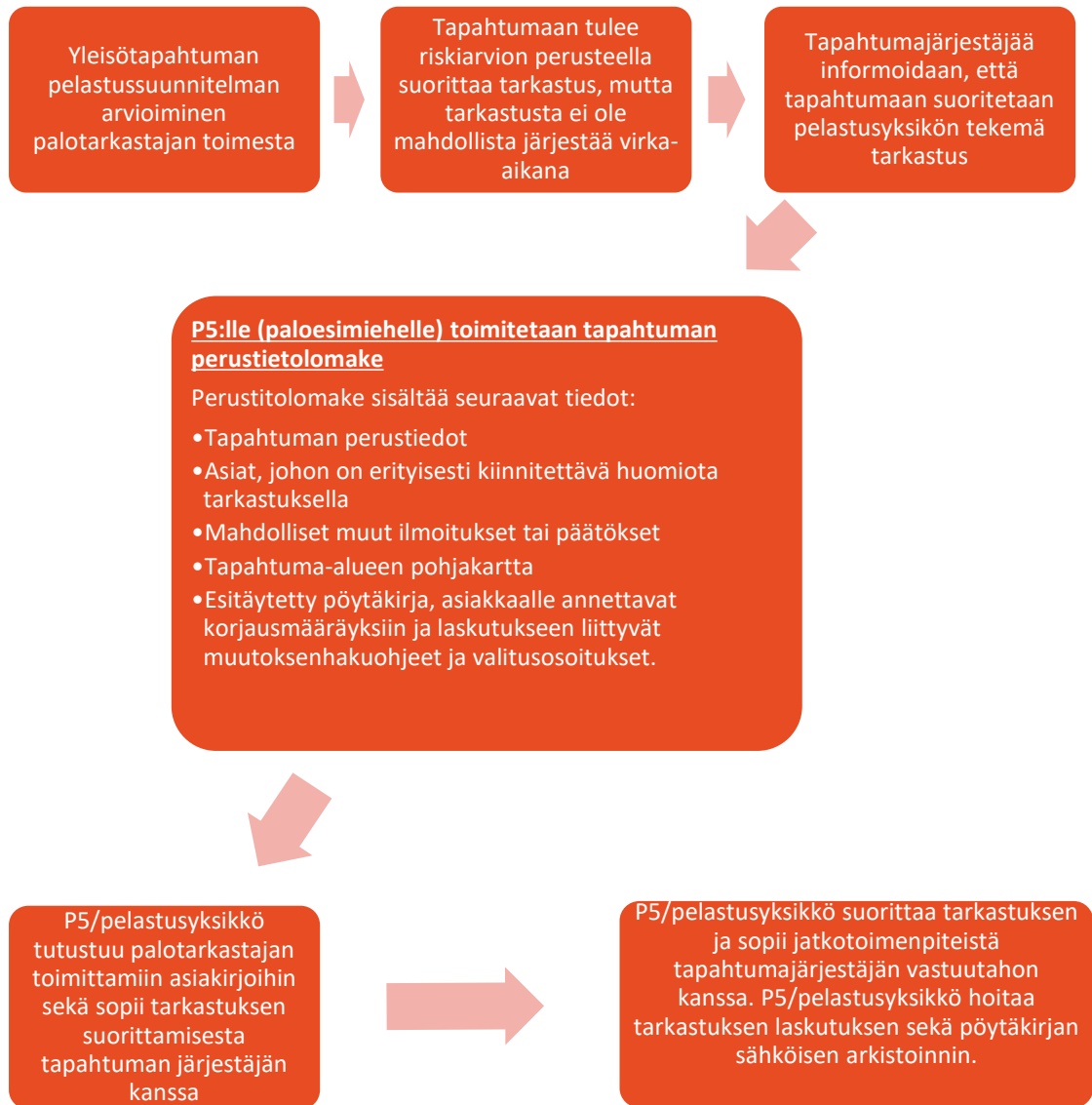
Lähdin liikkeelle nykyiseen prosessiin tutustumisella eli käytännössä tutustuin, miten yleisötaapahtuman tarkastus siirtyy operatiiviselle henkilöstölle suoritettavaksi. Prosessi alkaa palotarkastajan suorittamasta yleisötaapahtuman pelastussuunnitelman tarkastamisesta. Tapahtuman pelastussuunnitelma tarkastetaan normaaliin tapaan ja tarvittaessa suunnitelmaan pyydetään täydennyksiä palotarkastajan toimesta. Jos tapahtuma katsotaan riskiarvion perusteella sellaiseksi, että tapahtumaan tulee suorittaa tarkastus, mutta tarkastusta ei ole mahdollista suorittaa virka-aikana, siirtyy tarkastuksen suorittaminen pelastusyksikön suoritettavaksi. Palotarkastaja informoi tapahtumajärjestäjää siitä, että tapahtuma tarkastetaan pelastusyksikön toimesta. Tapahtumajärjestäjää on tässä vaiheessa hyvä muistuttaa siitä, että mikäli pelastusyksikkö on hälytysvalmiudessa voi tarkastus peruuntua äkillisesti.

Kun tapahtuman pelastussuunnitelma on arvioitu ja tarvittavat lisäykset suunnitelmaan on tapahtumajärjestäjän toimesta tehty, toimitetaan pelastusyksikölle lomake, johon on kirjottettu tapahtuman perustiedot. Tarvittaessa lomaketta muokataan niin, että siitä käy ilmi kyseisessä tapahtumassa erityisesti tarkastettavat asiat. Näitä voi olla esimerkiksi tapahtumaan liittyvät erityistä vaaraa aiheuttavat piirteet tai pelastussuunnitelman perusteella epäselväksi jääneet turvallisuusjärjestelyt. Jos tapahtumassa järjestetään tuliesitys tai käytetään pyrotekniikkaa tai esimerkiksi vaarallisista kemikaaleista on tehty päätös, liitetään nämä ilmoitukset ja päätökset tapahtuman perustietolomakkeen yhteyteen. Tarvittaessa pelastusyksikölle toimitetaan perustietolomakkeen, ilmoitusten ja päätösten lisäksi myös tapahtuman pohjakartta. Pelastusyksikölle toimitetaan myös esitännetty pöytäkirja sekä asiakkaalle annettavat korjausmääräyksiin tai laskutukseen liittyvät muutoksenhakuohjeet valitusosoituksineen.

Ennen tarkastusta pelastusyksikkö tutustuu palotarkastajan toimittamiin asiakirjoihin ja ottaa yhteyttä tapahtumajärjestäjään tarkastuksen sopimiseksi. Suositeltavaa on suorittaa tarkastus ennen tapahtuman varsinaista aloitusajankohtaa. Näin tapahtuman järjestäjällä on tarvittaessa aikaa korjata havaitut puutteet ennen tapahtuma-alueen avaamista. Tarkastuksen suorittajan on oltava Pelastuslain (379/2011) 26 § tarkoittama pelastusviranomainen.

Tarkastuksen suorittaja laatii tapahtuman tarkastuksesta käsin kirjoitettavan pöytäkirjan, johon kirjataan tarkastuskohde, tarkastuksen kulku, tarkastajan tekemät keskeiset havainnot, tarkastettavan kohteen edustajan esittämä selvitys sekä johtopäätökset ja niiden perustelut. Pelastusyksikölle toimitettu pöytäkirja on esitännetty palotarkastajan toimesta. Luonnollisesti mahdollisille korjausmääräyksille annetaan myös määräaika. Tarkastuksen suorittaja käy läpi tarkastuksen keskeiset havainnot ja korjausmääräykset sekä sopii määräajasta tapahtumajärjestäjän vastuutahon kanssa. Käytännössä, jos tapahtuma tarkastetaan esimerkiksi kaksi tuntia ennen varsinaista tapahtuman aloitusajankohtaa, annetaan havaitun puutteen korjaamiselle yleensä määräajaksi tapahtuman aloitusajankohta. Asianomaiselle annetaan pöytäkirjan jäljennös muutoksenhakuohjeineen ja valitusosoituksineen. Tarvittaessa voidaan suorittaa

myös jälkitarkastus, mutta tästä on laadittava uusi pöytäkirja. Kuviossa 31 on kuvattu prosessin kulkuun liittyvät vaiheet.

Kuvio 31: Yleisötapauksen tarkastuksen osoittaminen operatiiviselle puolelle (nykyinen toimintamalli)

Prosessi itsessään on hyvin suoraviivainen ja yksinkertainen. Omasta mielestäni nykyisen toimintamallin toimimattomuus ei johdu prosessin rakenteeseen liittyvästä seikasta. Lähipäivinä on tarkoitus laatia asemamestarin haastattelua varten kysymysrunko, jotta saataisiin syvempää selvyyttä siihen miksi nykyinen malli ei tällaisenaan toimi. Tässä vaiheessa on kuitenkin selvää, että ohjeistuksia tarkastuksiin liittyen on syytä päivittää. Nykyisissä ohjeistuksissa on vanhentuneita tietoja.

Keskiviikko 25.3.2020

Keskityin koko päivän jälkivalvontojen edistämiseen sekä saapuneiden sähköpostien käsitte-
lyyn. Minulle oli lisäksi jaettu toisen pelastuslaitokselta poistuneen tarkastajan asiakirjajälki-
valvontoja. Tutustuin myös näihin keskeneräisiin toimenpiteisiin ja otin yhteyttä kaikkien koh-
teiden edustajiin tiedustellakseni korjausten tilannetta.

Torstai 26.3.2020

Viime viikolla olin käsitellyt tehosteilmoitusta liittyen erään TV-ohjelman kuvauksiin. Nyt te-
hostetoteutuksesta vastaava henkilö oli toimittanut minulle asemapiirustuksen sekä rakennuk-
sen omistajan ja haltijan kirjallisen luvan tehosteiden käytölle. Käsittelin nämä saapuneet do-
kumentit aamun aikana. Asemapiirustukseen oli merkitty asiallisesti tehostetoteutuksen
paikka, mutta etäisyydet rakennuksiin tai muihin mahdollisiin syttymislähteisiin puuttuivat.
Tehostetoteutuksesta vastaavalta henkilöltä varmistettiin tästä johtuen vielä kertaalleen,
että käytettävien tehostelaitteiden vaatimat suojaetäisyydet rakennuksiin tai muihin sytty-
mislähteisiin täyttyvät. Tehostetoteutuksesta vastaava kuittasi sähköpostitse asian saman päi-
vän aikana, joten ilmoitus käsiteltiin normaalisti loppuun.

Tehosteilmoituksen käsittelemisen jälkeen alkoi yleisötapautumatoiminnon palaveri. Palave-
riin osallistuivat kaikki yleisötapautumatoiminnon jäsenet. Palaveri toteutettiin verkossa. Pa-
laverissa käsiteltiin tämänhetkistä työtilannetta sekä yleisötapautuman pelastussuunnitelman
mallipohjan päivittämistä. Esittelin kahden muun tarkastajan kanssa tekemäni pohjan koko
tiimille. Palaute tehdyistä muutoksista oli positiivista. Muutokset olivat pääsääntöisesti onnis-
tuneita. Sain tiimiltä kuitenkin toivomuksia ja palautetta siitä, että kuvien käyttöä mallipoh-
jassa voisi hyödyntää laajemmin. Ajatuksena kuvien käytössä on se, että mallipohja ei tuntuisi
liian raskaalta. Lisäksi kuvat lisäävät pohjan visuaalisuutta ja parantavat yleisilmettä. Lisäksi
mallipohjaan toivottiin vielä enemmän ulko-/sisätapautuman erottelua. Olin aikaisemmin laa-
tinut pelastussuunnitelmaan myös lukuisia ohjetekstejä. Tällä kertaa emme kuitenkaan ennät-
täneet syventymään näihin ohjeteksteihin. Lähipäivinä ja lähiviikkoina paneudumme vielä
mallipohjaan ja teemme kommenttien perusteella toivotut muutokset.

Ilmapäivällä suoritin asiakirjajälkivalvontaa liittyen erääseen kohteeseeni, jossa olin suoritta-
nut määräaikaisen palotarkastuksen ja tähän liittyvän jälkitarkastuksen. Kohteella oli määrä-
aikaisen palotarkastuksen jälkitarkastuksella havaittu uusia puutteita. Jälkitarkastuksella oli
havaittu, että tiloissa oli tehnyt sellaisia lukitusmuutoksia, jotka vaikuttivat tilojen poistumis-
järjestelyihin. Asiakirjajälkivalvonta koski jälkitarkastuksessa havaittujen uusien puutteiden kor-
jaamista. Asiakirjajälkivalvonta suoritettiin asianomaisen toimittaminen kuvien perusteella.
Kuvista voitiin todeta, että jälkitarkastuksen yhteydessä annettuja korjausmääräyksiä oli nou-
datettu.

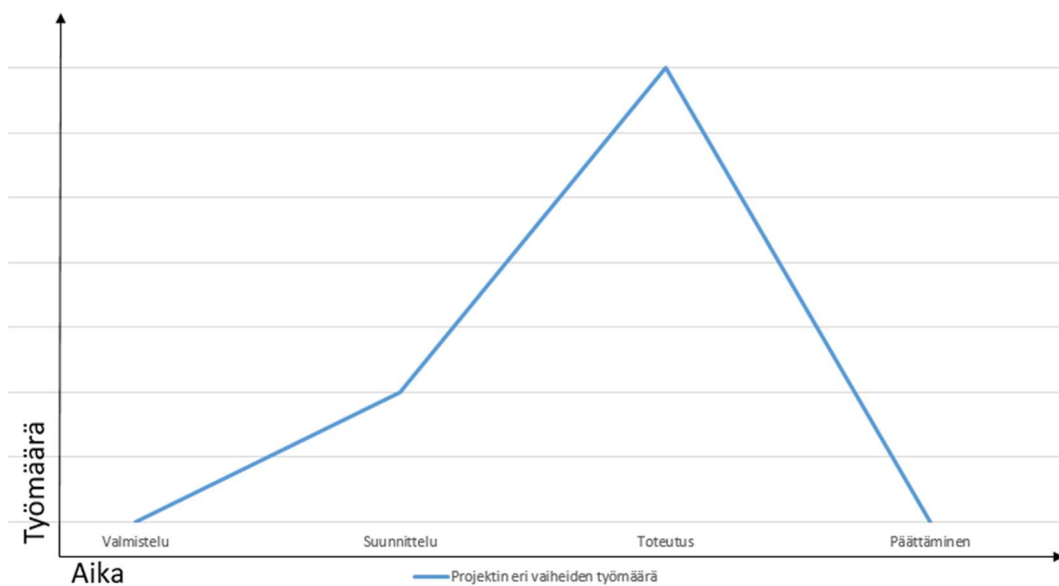
Perjantai 27.3.2020

Perjantai aamupäivän keskityin yleisötaphtuman pelastussuunnitelman mallipohjan kehittämiseen. Lisäsin mallipohjaan muun muassa kuvia, sekä muokkasin suunnitelman rakennetta hieman erilaiseen järjestykseen. Yritin aamupäivällä myös pohtia esimerkiksi mallinnusta hyödyntäen, miten mallipohjaan saataisiin enemmän ulko-/sisätaphtuma jaottelua. Ulko-/sisätaphtuma jaottelu yhdessä mallipohjassa osoittautui kuitenkin erittäin haastavaksi. Käsitelimme tätä jaottelua myös kahden muun tarkastajan kanssa iltapäivällä. Tulimme siihen tulokseen, että jaottelu parhaiten onnistuisi, jos aloittaisimme mallipohjan suunnittelemisen alusta. Toisena vaihtoehtona näimme, että laatisimme sekä sisä-, että ulkotaphtumalle omat mallipohjansa. Kumpakaan näistä vaihtoehdoista ei kuitenkaan nähty tarkoituksenmukaisena. Lopulta päädyimme sellaiseen ratkaisuun, että siirrämme muutamia yksityiskohtaisten turvallisuusjärjestelyiden kohtia suunnitelman loppupuolelle. Toinen siirretyistä kohdista koski tilan paloteknisiä laitteita ja toinen tilojen palo-osastointia. Molemmat näistä kohdista ovat sellaisia, jotka selkeästi linkittyvät vain sisätiloissa järjestettäviin taphtumiin.

Raportointiviikon seitsemän yhteenveto

Raportointiviikko oli lähes suunnitellun mukainen. Aloitin yleisötaphtuman toimintamallien kehittämiseen liittyvän kehittämistehtävän alkukartoituksella. Tarkoituksena tällä viikolla oli myös laatia asemamestarille haastattelukysymyksiä. En kuitenkaan ehtinyt laatimaan kysymyksiä tai suorittamaan haastattelua. Tämä toteutetaan todennäköisesti tulevilla viikoilla. Tällä viikolla yleisötaphtuman pelastussuunnitelman mallipohja vei ennalta suunniteltua enemmän aikaa. Olin suunnitellut tähän käytetyn ajan yleisötaphtumavalvonnan toimintamallien kehittämiseen liittyvän projektin edistämiseen. Tästä syystä yleisötaphtumavalvonnan toimintamallien kehittämiseen liittyvää projektia ei saatu alkukartoitusta pidemmälle. Pelastussuunnitelman mallipohjan päivitys jatkuu myös raportointiviikolla kahdeksan. Olin myös suunnitellut tälle viikolle yhden toimistopäivän. Tulin kuitenkin siihen tulokseen, että menen toimistolle, kun tarvetta toimistolla käymiseen on enemmän.

Tutustuin tällä viikolla myös projektinhallinnan kirjallisuuteen. Mikko Mäntyneva (2016, 15-18) jakaa projektin elinkaaren neljään vaiheeseen. Projekti alkaa valmistelulla. Tämän jälkeen siirrytään suunnitteluun ja toteuttamiseen. Projektin loppuvaiheena on projektin päättäminen. Kuviossa 32 on esitetty projektin eri vaiheiden vaatimia työmääriä. Kuvioista 32 on havaittavissa, että työmäärä on suurimmillaan projektin toteutusvaiheessa. Mäntynevan (2016, 15-18) mukaan huolella hoidettu valmisteluvaihe ja suunnittelu ovat avainasemassa projektin onnistumisessa.

Kuvio 32: Projektin eri vaiheiden työmäärä (mukaillen, Mäntyneva 2016, 15-18)

Mäntynevan (2016) mukaan huonosta projektisuunnittelusta voi seurata esimerkiksi se, että valmistunut projekti ei vastaa olemassa olevia tarpeita. Huonosta projektisuunnittelusta voi seurata myös se, että projektisuunnitelma ei ohjaa varsinaista tekemistä. Lisäksi ongelmia voi ilmetä projektiin sitoutumisessa, kun projektia ei ole edes vaivauduttu suunnittelemaan. Mäntyneva (2016) jakaa projektin suunnittelun moneen eri vaiheeseen. Keskeisimpiä näistä ovat projektin suunnittelun organisointi, projektin alustavat taustaselvitykset, tavoitteiden alustavat rajaukset, yhteistoiminnallinen suunnittelu projektin sidosryhmien kanssa, suunnitelman arviointi ja suunnitelman viimeistely. Organisaatiosta riippuen projektin suunnittelu voi sisältää myös muita vaiheita (Mäntyneva 2016.)

Mäntyneva (2016, 42-43) suosittelee erilaisten kysymysten hyödyntämistä suunnitteluvaiheessa. Kysymysten avulla suunnitelmaan saadaan selkeyttä. Keskeisiä kysymyksiä suunnitteluvaiheessa ovat esimerkiksi seuraavat kysymykset: mitkä ovat projektin keskeiset tuotokset, mitä hyötyä tuotoksista on projektin tilaajalle, mihin projektin mahdollinen epäonnistuminen vaikuttaa, tarvitaanko suunnittelun pohjalle lisätietoja, millä kriteereillä projektin menestyksellisyttä arvioidaan, ketkä osallistuvat projektiin, miten projektin tuotokset testataan ja kuka hyväksyy projektin tuotoksen. Näiden kysymysten avulla suunnitelmaan saadaan selkeyttä.

Olen panostanut toimintamallien kehittämisessä projektin suunnitteluun. Projektin suunnitteluvaiheessa Mäntynevan (2016, 42-43) mainitsemia kysymyksiä on hyödynnetty. Lisäksi Mäntyneva korostaa erityisesti myös projektin tarpeiden selkeyttämistä. Mäntynevan mukaan helppo keino selkeyttää projektin tarpeita, on haastatella projektin sidosryhmiä. Haastattelumenetodia on hyödynnetty laajasti jokaisessa tekemässäni projektissa. Tulen hyödyntämään

haastattelumetodia myös viimeisessä toimintamallien kehittämiseen liittyvässä projektissa. Koen sidosryhmien haastattelun itse todella tärkeäksi. Haastattelulla varmistetaan, että projektille asetetut tavoitteet vastaavat sidosryhmien tarpeita.

Tulen projektin edetessä hyödyntämään Mäntynevan (2016) kirjoittamaa kirjaa nimeltä Hallittu projekti. Kirjaa hyödynnetään projektin edetessä vaihe vaiheelta. Näin kirjallisuus tukee konkreettisesti projektin etenemistä.

3.8 Viikon kahdeksan tavoitteet ja ohjelma

Tämän viikon tavoitteena on edistää toimintamallin kehittämiseen liittyvää kehittämistehtävää. Edellisellä viikolla käytettyä Mäntynevan kirjaa nimeltä hallittu projekti tullaan hyödyntämään tässä projektissa sen jokaisessa vaiheessa. Toimintamallin kehittämisen projekti on vielä suunnitteluvaiheessa.

Tällä viikolla osallistun myös ajankäytön hallinnan koulutukseen. Koulutus on suunnattu Helsingin kaupungin työntekijöille. Tämän opinnäytetyön raportointiviikolla viisi käsittelin ajanhallintaan liittyviä asioita. Tällä viikolla järjestettävältä koulutukselta odotan lisätyökaluja ajanhallintaan. Kyseisellä kurssilla ennakkotietojen perusteella tullaan keskittymään Outlookin ja Onenoten tehokkaaseen käyttämiseen.

Torstaina minulla on päivystävän palotarkastajan vuoro. Päivystys alkaa kello 08:30 ja päättyy 15:30. Olettanen, että torstaipäivä on tämän johdosta hieman kiireisempi. Määräaikaisten palotarkastusten jälkitarkastukset, joita tälle viikolle oli sovittuna, on jo aiemmin peruttu. Tarkastuksia ei tällä hetkellä suoriteta. Tästä johtuen valvonta painottuu myös tällä viikolla asiakirjajälkivalvontaan.

Tällä viikolla kirjallisuus painottuu edelleen projektinhallintaan. Käytössä tällä viikolla on myös edellisellä viikolla käytetty Mäntynevan kirja nimeltä Hallittu projekti. Lisäksi tutustun Helsingin yliopiston julkaisemaan kirjaan nimeltä Opas projektityöskentelyyn.

Maanantai 30.3.2020

Aloitin päivän asiakirjajälkivalvonnalla. Erään kohteen edustaja oli toimittanut sähköpostitse dokumentteja liittyen suorittamaani määräaikaiseen palotarkastukseen, jonka yhteydessä oli annettu korjausmääräyksiä. Toimitettuihin selvityksiin liittyen pyydettiin asianomaiselta vielä tarkennuksia ja lisäselvityksiä, sillä kaikkien korjausmääräysten noudattaminen ei ilmennyt lähetetyistä dokumenteista.

Asiakirjajälkivalvonnan jälkeen pidimme Skype palaverin esihenkilöni kanssa liittyen poikkeuksellisten olojen aikaisiin työtehtäviini. Kävimme yhdessä läpi suunnitelman siitä, millainen työpanos minulla on palvelutuotannon ja kehittämisen saralla. Palaverin jälkeen lähetin yhdessä tehdyn suunnitelman myös esihenkilölleni.

Iltapäivällä keskityin jälleen yleisötapahotuman pelastussuunnitelman mallipohjan kehittämiseen. Viime viikolla yleisötapahotumatoiminnon palaverissa oli annettu kommentteja uuteen mallipohjaan liittyen. Keskityin kommenttien perusteella muokkaamaan mallipohjaa. Sain tehtyä myös hieman enemmän jaottelua ulkotapahotuman ja sisätapahotuman välille. Iltapäivällä otin yhteyttä myös erääseen ravintolan edustajaan liittyen kohteen asiakirjajälkivalvontaan. Kohteella oli aikaisemmin toisen tarkastajan toimesta suoritettu ylimääräinen palotarkastus. Kohteen jälkivalvonta on siirtynyt tarkastuksen suorittajalta minulle. Kävi ilmi, että kohteen ravintoloitsija ja itse ravintola oli vaihtunut. Tämän johdosta yhteystietojen selvittämiseen kului jonkin verran aikaa. Loppujen lopuksi tavoitin uuden ravintoloitsijan ja kävimme tilanteen läpi puhelimitse. Laitoin kohteen uudelle ravintoloitsijalle myös sähköpostia, jotta uusi ravintoloitsija voi toimittaa tarvittavat selvitykset.

Tiistai 31.3.2020

Tänään aamupäivän aikana loin haastattelu-/kysymyskaavion sähköpostin muodossa liittyen yleisötapahotumavalvonnan toimintamallien kehittämiseen. Tässä haastattelu-/kysymyskaaviossa esitettiin nykyinen prosessin rakenne sekä tarkentavia kysymyksiä toimintamallin toimivuuteen liittyen. Kysymykset liittyivät nykyisen mallin toimivuuteen, kehitysideoihin sekä kokemuksiin. Tässä vaiheessa kyseinen haastattelukaavio lähetettiin Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen yleisötapahotumatoiminnon palotarkastajille. Tarkoituksena on saada kokonaisvaltaisempi käsitys siitä, mikä nykyisessä mallissa valvontapuolen näkökulmasta ei tällä hetkellä toimi.

Iltapäivällä keskityin jälleen yleisötapahotuman pelastussuunnitelman mallipohjan kehittämiseen. Pyrin viime viikolla saamieni kommenttien perusteella vielä viimeistelemään mallipohjaa. Tein mallipohjalle myös toisenlaisen asettelun. Näitä kahta versiota voidaan tarkastella yhtäaikaaisesti ja valita yleisötapahotumatoiminnon kesken paremmalta vaikuttava vaihtoehto.

Keskiviikko 1.4.2020

Tänään osallistuin ajankäytönhallinnan koulutukselle. Koulutus järjestettiin Helsingin kaupungin työntekijöille. Viikolla viisi olin käsitellyt ajanhallintaan liittyviä asioita ja tarkastelin omaa ajankäyttöäni. Luonnollisesti odotin saavani kurssilta lisätyökaluja omaan ajanhallintaan. Tänään järjestetty koulutus käsitteli ajanhallintaa Outlook ja Onenote sovelluksien avulla käyttäen. Kurssilla käsiteltiin muun muassa Outlook ja Onenote sovellusten ominaisuuksia. Itselleni koin erittäin hyödylliseksi tehtävät -osion hyödyntämisen Outlook sovelluksessa.

En ole aikaisemmin hyödyntänyt Outlookin tehtävät -osiota yhtä laajamittaisesti. Koin saavani hyviä vinkkejä muun muassa päiväkohtaisten tehtävälisterien tekemiseen. Päiväkohtaiset tehtävälisterat ja niiden säilyminen Outlook sovelluksessa helpottaa erilaisten työtehtävien priorisointia ja aikatauluttamista.

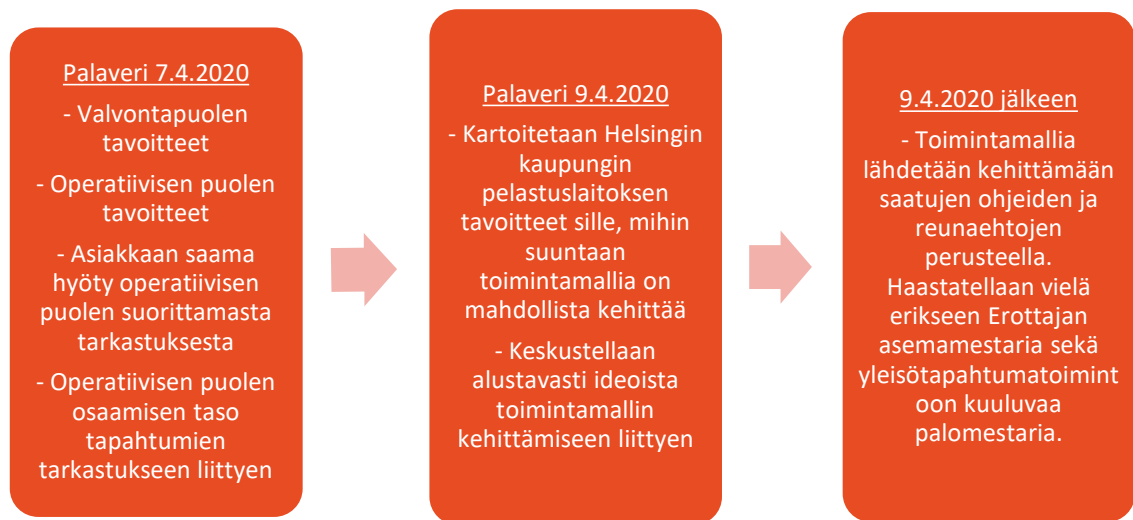
Loppupäivän käsittelin keskeneräisiä määräaikaisten palotarkastusten asiakirjajälkivalvontojani. Yhden kohteen osalta oli aikaisemmin sovittu, että määräaikaisen palotarkastuksen korjausmääräysten jälkivalvonta suoritetaan paikan päällä. Koronavirustilanteesta johtuen paikan päällä suoritettavia tarkastuksia ei kuitenkaan tällä hetkellä tehdä. Tämän vuoksi siirryin kyseiseen kohteen osalta asiakirjajälkivalvontaan. Asiakirjavalvontaan siirtymisestä keskusteltiin luonnollisesti myös kohteen edustajan kanssa. Näin asiaa saadaan eteenpäin vallitsevasta koronavirustilanteesta huolimatta.

Torstai 2.4.2020

Tänään minulla oli päivystävän palotarkastajan vuoro. Päivystysvuoro oli suhteellisen kiireinen. Päivystävä palotarkastaja vastaa yleiseen paloturvallisuuteen liittyviin kysymyksiin. Tarvittaessa päivystävä palotarkastaja ohjaa asiakkaalta tulleen kysymyksen oikean tarkastajan tai toiminnon käsiteltäväksi.

Perjantai 3.4.2020

Tänään aamun aikana käsittelin saapuneita sähköposteja. Aamulle oli lisäksi sovittuna palaveri yleisötapauhtumatoiminnon toimintovastaavan kanssa. Palaverin aiheena oli pelastusyksikön suorittamien yleisötapauhtumatarkastusten toimintamallin kehittäminen. Päätimme palaverissa, että seuraavaksi kartoitamme valvontapuolen sekä operatiivisen puolen tavoitteet, asiakkaan tarkastuksesta saaman hyödyn sekä operatiivisen puolen osaamiseen liittyvät asiat. Tulemme käsittelemään näitä asioita 7.4.2020 järjestettävässä palaverissa. Tämän viikon tiistaina on lähettänyt kysymysluontoisen haastattelukaavion yleisötapauhtumatoiminnon jäsenille. Nämä palotarkastajilta saadut kommentit toimivat tukena 7.4.2020 järjestettävässä palaverissa. Sovin tänään tämän projektin osalta myös toisen palaverin, johon osallistuvat palopäällikkö, lähiesihenkilöni sekä yleisötapauhtumatoiminnon toimintovastaava. Tämä palaveri pidetään 9.4.2020. Palaverin tavoitteena on kartoittaa tarkemmin Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen tavoitteet ja vaihtoehdot sille mihin suuntaan toimintamallia voidaan käytännössä lähteä kehittämään. Alla olevassa kuviossa 33 on kuvattu projektin suunniteltu eteneminen raportointiviikolla yhdeksän.

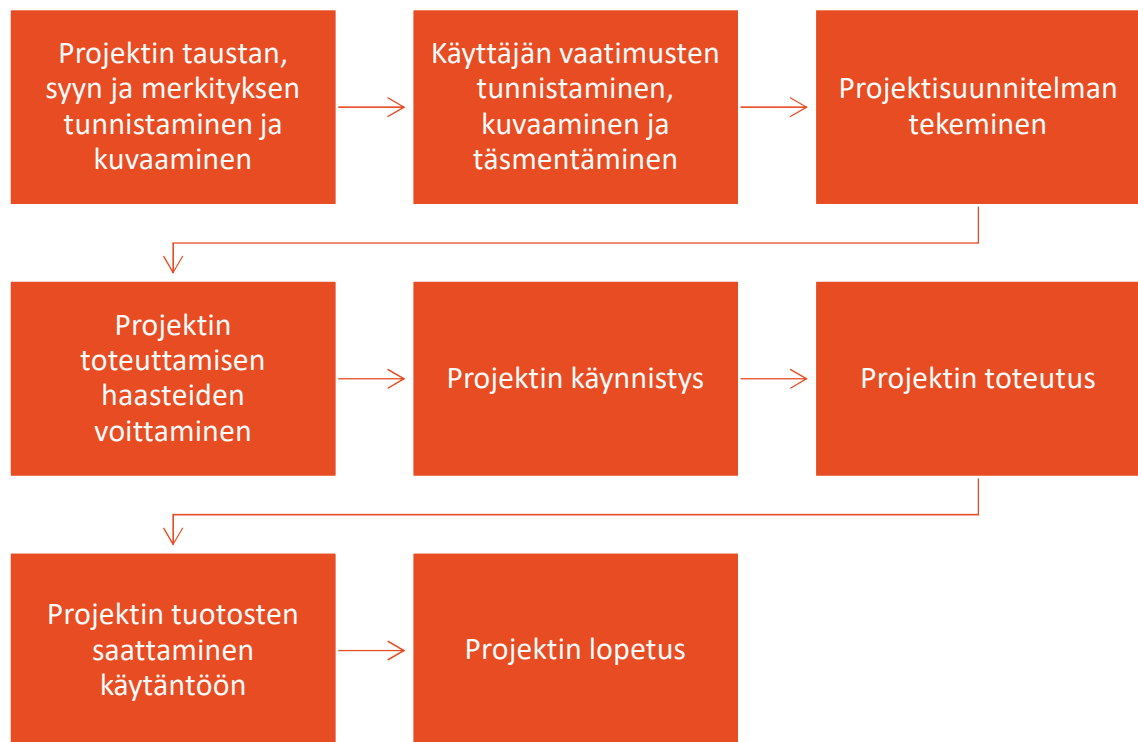
Kuvio 33: Projektin eteneminen raportointiviikolla yhdeksän

Iltapäivän aikana käsittelemme hetken myös yleisötapahtuman pelastussuunnitelman mallipohjaa. Lisään mallipohjaan vielä tulevan viikon maanantaina esiintymislavan turvallisuusjärjestelyiden osion. Muilta osin pelastussuunnitelman mallipohja on valmis kommentointiin lähetettäväksi. Pohja lähetetään ensin Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen yleisötapahtumatoiminnon palotarkastajille kommentoitavaksi tulevan viikon maanantaina 6.4.2020. Kommentit pyritään saamaan viimeistään kalenteriviikolla 16. Tarvittaessa sovitaan vielä sisällön tarkemmalle tarkastelulle erillinen aika. Tämän jälkeen yleisötapahtuman pelastussuunnitelman mallipohja lähetetään pelastuslaitosten kumppanuusverkoston kommentoitavaksi.

Raportointiviikon kahdeksan yhteenveto

Raportointiviikko kahdeksan oli lähes suunnitelmien mukainen. Tällä hetkellä asemamestarin haastattelua toimintamallien kehittämisen projektiin liittyen on siirretty. Ensi viikolla po-dimme tarkemmin yleisötapahtumatoiminnon toimintovastaavan kanssa valvontapuolen tavoitteita operatiivisen puolen suorittamien tarkastusten osalta. Aihe on toimintamallien kehittämishankkeen kannalta erittäin keskeinen, sillä valvontapuolen tavoitteiden ja operatiivisen puolen intressien ja osaamisen on kohdattava keskenään.

Kymäläinen, Lakkala, Carver ja Kamppari (2016, 12) jakavat projektin Mäntynevan (2016, 15-18) tapaan neljään päävaiheeseen, jotka ovat perustaminen, suunnittelu, toteutus ja päättäminen. Kymäläinen ym. (2016, 12) ovat pilkkoneet projektin eri vaiheet myös pienempiin osiin. Kuviossa 34 on esitetty yksityiskohtaisemmat projektin vaiheet.

Kuvio 34: Projektin vaiheet (Kymäläinen ym. 2016, 12)

Tällä hetkellä toimintamallien kehittämiseen liittyvä projekti etenee yllä olevan kuvion 34 vaiheissa 2-3. Raportointiviikkojen yhdeksän ja kymmenen jälkeen edetään tämän projektin osalta todennäköisesti toteutusvaiheeseen. Varsinaisesti tämän projektin lopputuotosta ei näillä näkymin ennätetä kuvaamaan tämän opinnäytetyön raportointiviikkojen päiväkirjamerkinnöissä. Ennen päiväkirjamerkintöjen päättymistä raportointiviikolle kymmenen, esitellään näillä näkymin suunnitelma siitä, mihin suuntaan toimintamallia lähdetään tulevaisuudessa kehittämään.

Kymäläisen ym. (2016, 12) mukaan kehitysprojekti on onnistunut, mikäli se tekee itsensä tarpeettomaksi. Tämä tarkoittaa sitä, että kehitetyt toiminnot juurtuvat osaksi organisaation normaalia päivittäistä toimintaa. Luonnollisesti myös yleisötapautumavalvonnan toimintamallien kehittämisprojektin tavoitteena on lopulta juurtua organisaation päivittäiseksi toiminnaksi. Muutosvaihe tietysti voi aiheuttaa hämmennystä, mutta siihen tarvitaan muutoskyvykkyyttä.

3.9 Viikon yhdeksän tavoitteet ja ohjelma

Raportointiviikko yhdeksän tulee olemaan hyvin palaveripainotteinen. Maanantai-iltapäivälle on varattu yleisötapautumatoiminnon tiimipalaverille. Näillä näkymin palaverissa tullaan käsittelemään yleisötapautumatoiminnon kvartaalin yksi tuloksia, kvartaalin kaksi tavoitteita,

meneillään olevia kehitystehtäviä sekä kesä tapahtumien osalta suoritettavaa jakoa. Tiistai iltapäivälle on varattuna yleisötapahtumatoiminnon toimintovastaavan kanssa palaveri vuorojen suorittamien yleisötapahtumatarkastusten toimintamallien kehittämiseksi. Käymme palaverissa läpi valvonnan ja operatiivisen puolen tavoitteita, asiakkaan saamaa hyötyä ja operatiivisella puolella tarvittavaa osaamista tapahtuman tarkastuksen suorittamiseksi. Lisäksi torstaille on varattuna palaveri palopäällikön, lähiesihenkilöni ja yleisötapahtumatoiminnon toimintovastaavan kesken. Palaverin tavoitteena on määrittää reunaehdot sille, mihin suuntaan vuorojen suorittamien yleisötapahtumatarkastusten toimintamallia lähdetään kehittämään.

Vuorojen suorittamien yleisötapahtumatarkastusten toimintamallien kehittämisen lisäksi lisää vielä yleisötapahtuman pelastussuunnitelman mallipohjaan heti maanantaina turvallisuusjärjestelyiden osioon lavaa koskevat yleiset turvallisuusjärjestelyt. Tarkoituksena on saada pohja osaltani valmiiksi, jotta se voidaan luovuttaa yleisötapahtumatoiminnon jäsenille kommentoitavaksi heti maanantain yleisötapahtumatoiminnon tiimipalaverissa. Muilta osin työ painottuu myös tällä viikolla määräaikaisten palotarkastusten asiakirjajälkivalvontaan.

Maanantai 6.4.2020

Aloitin aamuni tehosteilmoituksen käsittelyllä. Varsinaisesti itse ilmoitus ei vaatinut muuta käsittelyä kuin, rakennuksen omistajan kirjallisen suostumuksen varmistamisen. Kyseessä oli erään televisio-ohjelman kuvauksiin liittyvä tehosteilmoitus, jonka olin käsitellyt aikaisemmin. Varsinainen toteutus säilytettiin samanlaisena, mutta toteutuksen ajankohta oli siirtynyt.

Tämän jälkeen vuorossa oli vapaamuotoinen tiimipalaveri Teams -sovelluksen välityksellä. Palaveriin osallistuivat valvontapuolen tiimin kaksi -jäsenet. Palaverilla ei varsinaisesti ollut aiheetta vaan tarkoituksena oli vaihtaa tiimin kesken kuulumisia myös näin etätyöskentelyn aikana. Tällaiset palaverit ovat mielestäni merkityksellisiä. On tärkeää pitää yhteyttä kollegoihin myös etätyöskentelyn aikana. Samalla voi esittää kollegoille ja lähiesihenkilölle kysymyksiä askarruttaviin asioihin liittyen. Tiimipalaverin jälkeen suoritin asiakirjajälkivalvontaa. Asiantoinen toimitti sähköpostitse valokuvat korjausmääräysten noudattamisen osoittamiseksi. Valokuvien avulla voitiin todeta, että määräaikaissa palotarkastuksessa annettuja korjausmääräyksiä oli kaikilta osin noudatettu.

Asiakirjajälkivalvonnan jälkeen alkoi yleisötapahtumatoiminnon tiimipalaveri. Tiimipalaverin aiheena oli kvartaalin yksi toteutuma, kvartaalin kaksi tavoitteet, uudistetut ohjeet, kuten Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumassa ja yleisötapahtuman pelastussuunnitelman mallipohja. Lisäksi palaverissa keskusteltiin kesälomista ja tulevan kesän tapahtumista. Palaverissa todettiin yhteisesti, että koronavirustilanne vaikeuttaa huomattavasti palvelutuoannon määrän arviointia tapahtumatoiminnon osalta. Tulimme palaverissa myös siihen tulokseen, että kesän tapahtumien jaon osalta jakoa ei ole tarkoituksenmukaista vielä suorittaa.

Tapahtumajakoa tarkastellaan seuraavan palaverin yhteydessä. Yleisötapauhtuman pelastussuunnitelman mallipohja jätettiin palaverissa tiimin kommentoitavaksi. Kommentoinnin aikarajaksi asetettiin 20.4.2020. Kommentit tarkastetaan 21.4.2020, jonka jälkeen yksittäisiä asiakohtia muokataan tarvittaessa. Uusi mallipohja tullaan esittelemään pelastuslaitosten kumppanuusverkoston tapahtumaturvallisuuden asiantuntijaverkostolle myöhemmin. Tiimipalaverissa keskusteltiin lisäksi lyhyesti vuorojen suorittamien yleisötapauhtumatarkastusten toimintamallien kehittämisestä ja sen suunnitellusta etenemisestä tällä viikolla.

Käsittelin loppupäivän yleisötapauhtumapostiin saapuneita e-asioinnin ilmoituksia erilaisista tapahtumista. Soitin muutamalle tapahtumajärjestäjälle selvittääkseni ovatko tapahtumat peruutettu tai kenties siirretty eteenpäin. Suurin osa tapahtumista oli peruutettu, mutta muutamaa oli siirretty eteenpäin.

Tiistai 7.4.2020

Aloitin päivän saapuneiden sähköpostien käsittelyllä. Sähköpostit liittyivät asiakirjajälkivalvontaan. Tämän jälkeen aloitin iltapäivän palaverin valmistelemisen. Palaveri aloitettiin kello 13:00. Tämän päivän palaverin tarkoituksena oli kartoittaa yleisötapauhtumatoiminnon toimintovastaavan kanssa vuorojen suorittamien yleisötapauhtumatarkastusten toimintamalliin kehittämiseen liittyviä asioita. Kävimme läpi muun muassa reunaehdoja sille, millä perusteella yksittäisen tapahtuman tarkastus osoitetaan pelastusyksikön suoritettavaksi. Tarkastus osoitetaan pelastusyksikön suoritettavaksi, mikäli riskiarvion perusteella katsotaan tarkastus tarpeelliseksi. Lisäksi tarkastuksen ajankohdan on ajoituttava virka-ajan ulkopuolelle. Tarkastuksen tarpeen arvioi palotarkastaja. Pelastuslain (379/2011) 16 § mukaan alueen pelastusviranomaisen tulee tarvittaessa suorittaa yleisötapauhtumaan Pelastuslain (379/2011) 80 § mukainen palotarkastus. Riskiperusteisuuden katsotaan täyttyvän esimerkiksi, jos tapahtumassa on laaja tehostetoteutus tai poikkeuksellinen tuliesitys, on paljon tilapäisiä rakenteita (teltat, lavat ja katsomot), on paljon nestekaasun käyttöä muun muassa ruokapisteillä, poistumisjärjestelyt on toteutettu poikkeavalla tavalla, tapahtumaan sisältyy normaalista poikkeavia riskejä tai tapahtuma-alue on hankalasti saavutettavissa.

Valvontapuolen tavoitteena tarkastusten suorittamisen osalta on varmentaa, että tapahtuman turvallisuusjärjestelyt on toteutettu tapahtuman pelastussuunnitelmassa kuvatulla tavalla. Valvontapuolen tavoitteena on luonnollisesti myös tapahtumajärjestäjän opastaminen ja neuvominen esimerkiksi sellaisten riskien ja ongelmakohtien osalta, jotka havaitaan vasta tarkastushetkellä. Tämä asettaa vaatimuksia soveltamisen mahdollisuudelle.

Valvontapuolen näkökulmasta katsottuna operatiivinen puoli hyötyy tapahtumatarkastusten suorittamisesta muun muassa saamalla kohdetuntemusta. Kohdetuntemus helpottaa muun muassa mahdollisessa onnettomuustilanteessa toimimisessa, sillä tapahtuma-alueen pelastus-

tiet ja ajoreitit alueelle on kartoitettu yksikön toimesta ennen tapahtuman aloitusta. Suorittamalla tarkastuksia, tuetaan myös osaamisen laajentamista yksittäisen työntekijän näkökulmasta.

Myös tapahtuman vastuullinen järjestäjä hyötyy suoritettavasta tarkastuksesta. Tarkastuksella pyritään aina nostamaan tapahtuman turvallisuustasoa. Lisäksi mahdollisessa onnettomuustilanteessa on myös tapahtumajärjestäjän etu, että pelastusyksikkö on kartoittanut alueen ennen tapahtuman aloitusajankohtaa.

Järjestetyn palaverin perusteella voidaan vetää muutamia johtopäätöksiä. Ensinnäkin valvontapuolen on laskettava omia tavoitteitaan tarkastuksen suorittamisen vaatimuksille. Valvontapuoli ei voi olettaa, että yleisötapahtuman tarkastukset suoritetaan yhtä kattavasti pelastusyksikön toimesta. Yksiköiden tulisi suorittaa huomattavasti enemmän tarkastuksia, jotta tarvittava tietotaito säilyy yllä. Viime vuoden aikana suoritettiin pelastusyksikön toimesta vain yksi tarkastus. Kynnystä tarkastusten pelastusyksikön suoritettavaksi osoittamiselle voitaisiin madaltaa esimerkiksi poistamalla yksiköiden suorittamista tarkastuksista laskutus. Kyseessä on kuitenkin riskiperusteisesti suoritettava tarkastus. Tällä tapaa myös prosessin loppuvaihe helpottuu. Pelastusyksikölle osoitetun tarkastuksen tulisi myös olla jollain tapaa velvoittava. Tällä hetkellä tarkastus suoritetaan, mikäli ennätetään. Tämä saattaa olla myös vaikuttava tekijä sille, miksi tarkastuksia valvontapuolelta pelastusyksiköille on osoitettu vain vähän.

Keskiviikko 8.4.2020

Tänään keskityin pääasiassa asiakirjajälkivalvontaan. Lisäksi valmistelin ehdotuksia toimintamalleista pelastusyksiköiden suorittamien yleisötapahtumatarkastusten osalta. Tarkoituksena on esittää kyseiset toimintamalliluonnokset torstaina palopäällikölle, johtavalle palotarkastajalle sekä yleisötapahtumatoiminnon toimintovastaavalle. Loppuen lopuksi päädyin kolmeen erilaiseen malliin. Ensimmäisessä mallissa palotarkastaja suorittaisi virka-ajan ulkopuolella tarvittavat yleisötapahtumatarkastukset. Toisessa mallissa pelastusyksikkö suorittaisi tarvittavat tarkastukset, mutta mallia päivitetäisiin joiltain osin niin, että prosessi olisi suoraviivaisempi. Kolmas malli on näiden yhdistelmä, jossa palotarkastaja suorittaisi vaativimmat tarkastukset ja ohjaisi pelastusyksikölle niin kutsutut perustarkastukset tai sellaiset tarkastukset, jotka on tarkoituksenmukaista osoittaa operatiiviselle puolelle.

Torstai 9.4.2020

Tänään keskityin aamusta taas asiakirjajälkivalvontaan. Lisäksi aamulle oli sovittuna palotarkastajien tiimipalaveri, jossa käsiteltiin ajankohtaisia asioita. Tiimipalaverin jälkeen aloin valmistella iltapäivän palaveria liittyen pelastusyksiköiden suorittamiin yleisötapahtumatarkas-

tuksiin. Olin torstaina hahmotellut kolme erilaista mallia, joita ajattelin ehdottaa palopäälikölle, johtavalle palotarkastajalle sekä yleisötapahumatoiminnon toimintovastaavalle. Viimeistelin nämä kolme erilaista mallia kuvioiksi. Kyseiset kolme toimintamalliehdotusta on esitetty kuvioissa 35-37.

Kuviossa 35 on esitetty täysin uusi malli, jossa palotarkastaja tekisi kaikki virka-ajan ulkopuolella suoritettavat yleisötapahumatarkastukset. Kyseisen mallin etuna olisi se, että prosessi helpottuisi huomattavasti verrattaessa tätä mallia esimerkiksi nykyiseen malliin. Vaikka prosessi yksinkertaistuisi huomattavasti tultiin tämän päivän palaverissa kuitenkin siihen tulokseen, että kyseinen malli ei palvele Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen tavoitteita. Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen yhtenä tavoitteena tämän toimintamallin osalta on kasvattaa yleisötapahumiin liittyvää osaamista operatiivisella puolella. Tällainen toimintamalli ei luonnollisesti palvele tätä tavoitetta.

Kuvio 35: Toimintamalliehdotus, jossa palotarkastaja suorittaa kaikki virka-ajan ulkopuolella tehtävät yleisötapahumatarkastukset

Kuviossa 36 on esitetty toinen vaihtoehtoinen malli, jossa pelastusyksikkö suorittaisi vanhan mallin mukaan virka-ajan ulkopuolella tehtävät yleisötapahumatarkastukset. Mallia uudistettaisiin kuitenkin niin, että palotarkastaja toimittaisi tapahtuman ennakkomateriaalin ja muut mahdolliset ilmoitukset ja päätökset sähköpostitse palo-esimiehelle eli P5:lle. Palotarkastaja ei tässä uudistetussa mallissa toimittaisi P5:lle esitetyttä pöytäkirjaa vaan P5 täyttäisi pöytäkirjan kokonaisuudessaan itse. Ennen prosessin päättymistä P5 laittaisi sähköpostilla palautteen palotarkastajalle suoritetusta tarkastuksesta. Näin palotarkastaja saa tiedon suoritetusta tarkastuksesta sekä siitä, mitä tarkastuksella on havaittu.

Kuvio 36: Toimintamalliehdotus, jossa pelastusyksikkö suorittaa virka-ajan ulkopuolella tehtävät yleisötapahtumatarkastukset

Kolmas vaihtoehtoinen toimintamalli on esitetty kuviossa 37. Kyseinen toimintamalli on edellä esitettyjen toimintamallien yhdistelmä. Kyseessä on niin kutsuttu hybridimalli. Kyseisessä mallissa toimintamallia on uudistettu niin, että palotarkastaja arvioi tapahtuman pelastussuunnitelman arvioinnin yhteydessä sen, osoitetaanko tapahtuman tarkastus pelastusyksikölle vai suorittaako palotarkastaja tarkastuksen itse virka-ajan ulkopuolella. Palotarkastaja suorittaisi tarkastuksen itse, mikäli tarkastukseen sisältyisi esimerkiksi laaja tehosteiden toteutuksen tarkastus. Mikäli palotarkastaja suorittaisi tarkastuksen itse etenisi hän kuvion 35 mukaisesti. Mikäli palotarkastaja toteaa pelastussuunnitelman arviointivaiheessa, että tapahtuman tarkastus on tarkoituksenmukaista osoittaa pelastusyksikölle toimittaa palotarkastaja ennakkomateriaalin P5:lle ja P5 etenee prosessissa kuviossa 36 esitetyllä tavalla. Palaverissa kuvion 37 toimintamalli koettiin sopivaksi. Palopäällikkö ehdotti, että kyseiseen malliin otetaan mukaan kevytyksiköt sekä muiden asemien palomestarit. Toisin sanoen toimintamallia tullaan laajentamaan niin, että Erottajan pelastusaseman yksiköt eivät olisi ainoita tarkastuksen suorittavia tahoja operatiivisella puolella. Tällaisen toimintamallin etuna olisi paikkakohtaisen tuntemuksen hyödyntäminen. Kyseinen toimintamalli vaatisi toimiakseen selkeää aluejakoa, jotta yleisötapahtumatoinnin palotarkastajat pystyisivät osoittamaan kunkin tarkastuksen oikealle operatiiviselle taholle.

Kuvio 37: Toimintamalliehdotus, jossa kuvioiden 35 ja 36 toimintamallit on yhdistetty

Yhteenvetona palaverista voitiin vetää, että kuvion 37 malli todettiin sopivimmaksi Helsingin kaupungin pelastuslaitokselle. Tarkastuksen suorittajiin tulee kuitenkin lisätä tulevat kevytyksiköt sekä muiden asemien palomestarit. Tässä vaiheessa prosessia ei ole vielä hahmoteltu pidemmälle. Aikataulullisesti uusi toimintamallin käyttöönotto siirtyy näillä näkymin ensi vuoden alun puolelle.

Raportointiviikon yhdeksän yhteenveto

Raportointiviikko yhdeksän oli suunnitellun mukainen. Pääsiäisen johdosta viikko oli nelipäiväinen. Sain suoritettua asiakirjajälkivalvontoja sekä yleisötapahtuman pelastussuunnitelman mallipohja jätettiin suunnitellusti maanantaina yleisötapahtumatoinnin jäsenten kommentoitavaksi. Kommentoinnin takarajaksi sovittiin 20.4.2020. Tämän jälkeen kommentit käsitellään ja uusi malli toimitetaan Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston tapahtumaturvallisuuden asiantuntijaverkostolle kommentoitavaksi. Tarkoituksena on ottaa uusi mallipohja valtakunnalliseen käyttöön, kun se on kumppanuusverkoston tapahtumaturvallisuuden asiantuntijaverkoston osalta hyväksytty.

Pelastusyksiköiden suorittamien yleisötapauhtumatarkastusten toimintamallia saatiin myös suunnitellusti eteenpäin. Torstain palaverissa esiteltiin vaihtoehtoisia malleja, joista hybridi-malli osoittautui sopivimmaksi. Kyseistä mallia lähdetään kehittämään torstain palaverin pohjalta raportointiviikolla kymmenen. Malli ei kuitenkaan tule vielä valmistumaan tämän opin- näytetyön päiväkirjaraportoinnin aikana, vaan kehitystyö jatkuu myös raportointiviikkojen jäl- keen.

Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumassa -nimisen ohjeen osalta saatiin myös en- simmäiset kommentit Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston tapahtumaturvallisuuden asian- tuntijaverkostolta, mutta kommenttiaikaa päätettiin vielä jatkaa. Kaikki kommentit kyseisen ohjeen osalta tullaan käsittelemään, kun uusi kommentointiaika päättyy.

3.10 Viikon kymmenen tavoitteet ja ohjelma

Raportointiviikko kymmenen painottuu pitkälti asiakirjajälkivalvontaan. Lisäksi edistän opera- tiivisen puolen suorittamien yleisötapauhtumatarkastusten toimintamallin hahmottelua 9.4.2020 käydyn palaverin perusteella. Tälle viikolle on sovittuna myös oman tiimini tiimipa- laveri. Tiimipalaveri järjestetään torstaina 16.4.2020. Pääsiäisen pyhien johdosta viikko on vain nelipäiväinen.

Tällä viikolla tutustun jälleen projektinhallinnan kirjallisuuteen. Tällä viikolla käytössä on Laurean sähköisesti julkaisema kirja nimeltä Project Management Handbook. Kirja on jul- kaistu vuonna 2017. Kirjan kirjoittaja on Kirsi Hyttinen. Kyseisestä kirjallisuudesta on tarkoi- tus saada tukea projektien loppuunsaattamiselle. Lisäksi perehdyn Talentum Pro:n julkaise- maan kirjaan nimeltä Kehitä kokeillen.

Tiistai 14.4.2020

Aloitin aamun asiakirjajälkivalvonnalla. Erään kohteen edustaja oli toimittanut korjausmää- räysten noudattamisen osalta dokumentit sähköpostitse. Dokumenttien perusteella voitiin to- deta, että annettuja korjausmääräyksiä oli noudatettu.

Työstin iltapäivästä myös toimintamallia operatiivisen puolen suorittamien yleisötapauhtuma- tarkastusten osalta. Pyrin hahmottelemaan malliin prosessin kulkua, huomioiden 9.4.2020 pi- detyssä palaverissa saadut kommentit. Kuviossa 38 on päivitetty prosessikaavio, jossa on huo- mioitu sekä pelastusyksiköt, kevytyksiköt sekä palomestarit. Mikäli tarkastuksia osoitetaan ku- vion 38 mukaisesti myös muiden kuin Erottajan aseman yksiköille/P5:lle tulee huomioida, että jonkinlainen aluejako tarkastusten osoittamisesta on tarpeen. Aluejaosta yleisötapauhtumatoi- minnon palotarkastaja pystyy tarkastamaan mille taholle tarkastus tulee kussakin tilanteessa osoittaa. Tarkastus osoitettaisiin aina sen alueen yksikölle, kevytyksikölle tai palomestarille,

joka on vuorossa tapahtuman aikana. Näin kohdetuntemusta kullakin alueella saadaan parannettua. Alla olevassa kaaviossa 38 on esitetty prosessin kulku. Mikäli kyseistä mallia tulevaisuudessa päädytään käyttämään, tulee huolehtia myös yksiköiden, kevytyksiköiden sekä palomestarien koulutuksen järjestämisestä. Tämän osalta koulutusmateriaalit ja muut ohjeet tapahtuman tarkastukselle tulee päivittää. Lisäksi on luotava vielä reunaehdoja sille, milloin tapahtuman tarkastus osoitettaisiin yksikölle, kevytyksikölle tai palomestarille, jotta tämä ei perustuisi pelkästään aluejakoon.

Kuvio 38: Jalostettu toimintamalliehdotus, jossa kuvioiden 35 ja 36 toimintamallit on yhdistetty

Keskiviikko 15.4.2020

Tänään työstin jälleen keskeneräisiä asiakirjajälkivalvontojani sekä käsittelin muita saapuneita sähköposteja. Päivä koostui toisin sanoen erilaisesta toimistotyöstä. Toimintamallin kehittämiseen liittyen syntyi ajatus verkkokoulutuksesta. Maanantain päiväkirjaraportoinnissa kuviossa 38 on kuvattu toimintamalliehdotus Helsingin kaupungin pelastuslaitokselle operatiivisen puolen suorittamien yleisötapahtumatarkastusten osalta. Mikäli toimintamallia laajennettaisiin Erottajan aseman ulkopuolelle, voitaisiin koulutus mahdollisesti järjestää sähköisesti verkkokoulutuksena. Tällöin yksiköiden, kevytyksiköiden sekä palomestarien koulutus

voitaisiin järjestää tehokkaasti ajasta tai paikasta riippumatta. Kyseessä toisin sanoen olisi niin kutsuttu passiivinen kurssi tai koulutus, jonka voisi suorittaa milloin tahansa. Verkkokurssi ei tietenkään korvaa paikan päällä järjestettävää koulusta, mutta saattaa olla välttämätön, jos nykyistä toimintamallia laajennetaan koskemaan myös muiden asemien kevytyksiköitä sekä palomestareita.

Torstai 16.4.2020

Tänään keskityin pääasiallisesti jälleen asiakirjajälkivalvontojen edistämiseen. Lisäksi tälle päivälle oli varattuna valvontapuolen tiimipalaveri. Tiimipalaveriin osallistui valvontapuolen palotarkastajia. Palaverissa käsiteltiin ajankohtaisia asioita koronavirustilanteen aiheuttamien työtehtäviin liittyvien muutosten osalta. Kehitystehtäviä ei tänään edistetty, eikä päivän aikana tullut vastaan uusia asioita.

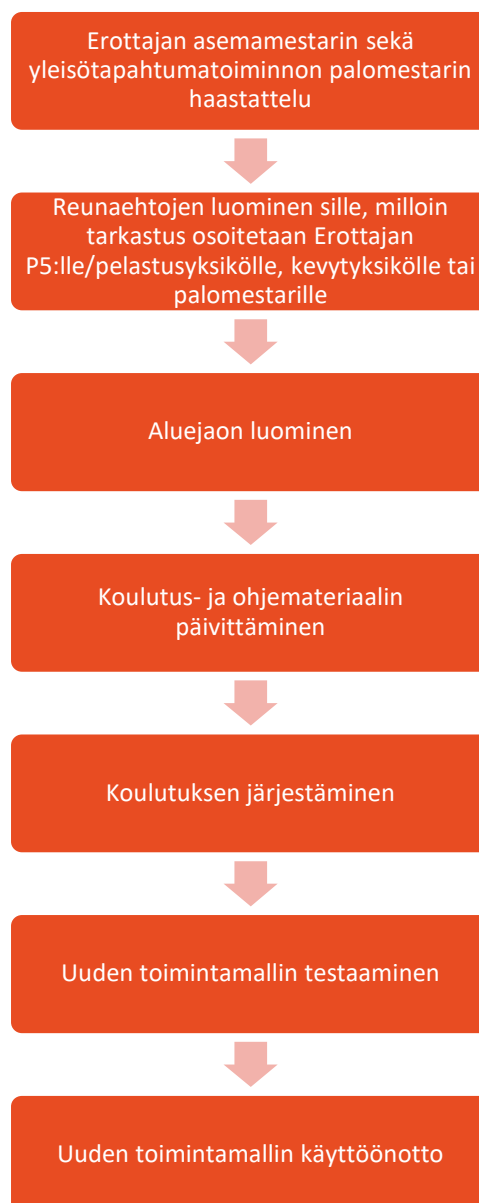
Perjantai 17.4.2020

Tänään aamulla suoritin jälleen asiakirjajälkivalvontaa keskeneräisten kohteiden osalta. Lisäksi toimitin lähiesihenkilölleni selvityksen siitä, mitkä määräaikaiset palotarkastukset on peruutettu koronaviruksen aiheuttaman tilanteen johdosta. Tämän jälkeen alkoi onnettomuussienekäisyn ajankohtaiset asiat -niminen palaveri. Palaveriin osallistuivat palotarkastajat, tuvallisuuuskouluttajat sekä valvonnan suunnittelu. Palaverissa nimen mukaisesti käsiteltiin ajankohtaisia asioita. Pääsääntöisesti keskusteltiin koronaviruksen aiheuttamista muutoksista valvontatoimintaan.

Iltapäivällä keskityin jälleen operatiivisen puolen suorittamien yleisötapahatmatarkastusten toimintamallin kehittämiseen. Loin iltapäivän aikana haastattelurungon Erottajan asemamestarin sekä yleisötapahatmatoimintoon kuuluvan palomestarin haastattelua varten. Koska kyseessä on opinnäytetyön viimeinen raportointiviikko, toteutetaan haastattelu opinnäytetyön raportointiviikkojen ulkopuolella. Kehitysprojektin kannalta asemamestarin ja palomestarin haastattelu on seuraava askel toimintamallin kehittämisessä. Kajaanin ammattikorkeakoulun (2020) mukaan puolistrukturoiduissa haastatteluissa on ennalta määritetty teema, jonka haastatteli on laatinut etukäteen. Käytettävä haastattelumenetelmä tulee olemaan myös puolistrukturoitu haastattelu eli teemahaastattelu. Haastattelussa esitetään ennalta määrättyjä kysymyksiä, mutta haastattelun tavoitteena on synnyttää myös avointa keskustelua. Haastattelun avulla pyritään selvittämään operatiivisen puolen mielipide uudesta ajatellusta hybridimallista, joka on kuvattu tämän opinnäytetyön kuviossa 38. Lisäksi haastattelun avulla pyritään kartoittamaan operatiivisen puolen koulutuksen tarvetta tapahtumatarkastusten osalta. Koulutustarpeen osalta kartoitetaan muun muassa nykyinen koulutustaso sekä osa-alueet, jotka koetaan erityisen haastavaksi. Haastattelussa on tarkoitus kartoittaa myös koulutuksen

järjestämistapa. Tarvittaessa koulutus järjestetään alkuperäisen suunnitelman mukaisesti paikalla pidettävänä koulutuksena. Vaihtoehtoisena ideana on myös verkkokoulutus. Verkkokoulutuksen mahdollisuutta selvitetään haastattelun ja tulevien viikkojen aikana.

Asemamestarin ja yleisötapauhtumatoiminnon palomestarin haastattelun jälkeen tarkoituksena on lähteä luomaan selkeämpiä reunaehtoja tarkastusten osoittamiseksi Erottajan aseman pelastusyksikölle, muiden asemien palomestareille sekä tuleville kevytyksiköille. Kuten raportointiviikoilla kahdeksan ja yhdeksän todettiin, niin jonkinlainen aluejako on myös tarpeen, jotta tarkastus osoitetaan oikealle taholle kullakin kerralla. Alla olevassa kuviossa 39 on kuvattu kehitysprojektin suunniteltu eteneminen raportointiviikkojen jälkeen.

Kuvio 39: Operatiivisen puolen suorittamien yleisötapauhtumatarkastusten toimintamallin kehittämisprojektin jatkuminen päiväkirjaraportoinnin päättymisen jälkeen

Toimintamallin käyttöönotto ajoittuu alustavasti ensi vuoden alkuun. Alkuperäisenä tavoitteena toimintamallin oli tarkoitus olla valmiina tulevalle kesälle. Ensimmäisen kvartaalin loppupuolella opinnäytetyön raportointiviikolla neljä toimintamallin kehitysprojekti vedettiin kuitenkin pois kehittämistehtävistäni, sillä huomasimme, että kolmelle kehittämistehtävälle varattu aikaresurssi ei ollut riittävä. Toimintamallin kehitysprojekti vedettiin kuitenkin takaisin opinnäytetyön raportointiviikolla kuusi, koska koronavirustilanne vaikutti merkittävältä osin suoritettaviin työtehtäviin.

Raportointiviikon kymmenen yhteenveto

Raportointiviikko kymmenen sisälsi pääasiassa asiakirjajälkivalvonnan edistämistä sekä toimintamallin kehittämistä. Päivät muistuttivat hyvin paljon toisiaan. Pääsiäisen pyhät tekivät työviikosta lyhyen. Viikon alkuperäiseen suunnitelmaan ei tullut muutoksia.

Kirsi Hyttisen (2017, 13) mukaan projektien määrä organisaatioissa on lähivuosina kasvanut huomattavasti. Tämän vuoksi projektinhallinnan osa-alue on hallittava. Hyttisen (2017, 13) mukaan projektinhallinta koostuu viidestä elementistä, jotka ovat organisaatio, tavoite, aika, laatu ja hinta. Jotta projekti on hallittu, tulee nämä viisi elementtiä ottaa huomioon. Myös tämän opinnäytetyön projekteissa kyseiset asiat on otettu huomioon. Hinnan mittarina toimii enemmänkin työhön käytetty aikaresurssi, kuin varsinainen raha, sillä kehitystyöhön käytetty aikaresurssi on pois jostakin muusta työstä, kuten palvelutuotannosta.

Myös muilla raportointiviikoilla on tarkasteltu kirjallisuuden avulla projektin eri vaiheita. Hyttinen (2017, 17) jakaa projektin vaiheet viiteen vaiheeseen. Nämä viisi vaihetta ovat aloittaminen, suunnittelu, toteutus, testaus ja päättäminen. Näistä vaihteista merkitykselliseksi toimintamallien kehitysprojektin kannalta osoittautuu testausvaihe, sillä toimintamallin toimivuuden testaus on tärkeää ennen sen käyttöönottoa. Toimintamallin testaus on huomioitu kaaviossa 38. Testauksen avulla voidaan varmistua myös siitä, että toimintamallin kehittäminen on saavuttanut halutun lopputuloksen. Mikäli testauksen yhteydessä havaitaan epäkohtia, korjataan nämä ennen mallin varsinaista käyttöönottoa. Korjaustoimenpiteiden jälkeen saatetaan myös uusi testaus olla tarpeellinen. Jos päädytään uuteen testaukseen, korjataan mallia jälleen palautteen perusteella, jonka jälkeen suoritetaan toimintamallin käyttöönotto.

Hassin, Pajun ja Mailan (2015, luku 2) mukaan kokeilujen tai testauksen tarkoituksena on synnyttää tietoa, jota ilman kokeilua ei ole saatavilla. Kokeilujen avulla syntyy myös ymmärrystä vaihtoehtoisista tavoista päästä kohti tavoitetta. Mikäli yksi suunta osoittautuu syystä tai toisesta toimimattomaksi, voidaan kokeilun jälkeen vaihtaa mahdollista lähestymistapaa. Kokeilemalla kehittäminen suunnitelmallisuuden lisäksi soveltuu myös toimintamallin kehittämisprojektiin. Varsinaisesti operatiivisen puolen suorittamien yleisötahtumatarkastusten toimintamallien kehittämisessä ei ole kyse pelkästään kokeilemalla kehittämisestä, mutta kokeilua

tullaan käyttämään projektin myöhemmässä vaiheessa. Kokeiluilla pyritään synnyttämään sellaista tietoa, jota ilman kokeilua ei ole saatavilla.

4 Yhteenveto ja pohdinta

Opinnäytetyön aloituksen yhteydessä tavoitteeksi asetettiin oman ammattitaidon kasvattaminen palotarkastajana. Lisäksi tavoitteena oli tehdä Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen yleisötapatutkimustoiminnolle kolme kehitystehtävää. Opinnäytetyön ensimmäisenä kehitystehtävänä toimi Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumassa -nimisen ohjeen päivitys. Toisena kehitystehtävänä oli yleisötapatutkimuksen pelastussuunnitelman mallipohjan päivitys. Kolmantena kehitystehtävänä oli operatiivisen puolen suorittamien yleisötapatutkimustarkastusten toimintamallin kehittäminen.

Oman ammattitaidon kehittämisen osalta olen saavuttanut asetetut tavoitteet. Lähes jokaisella raportointiviikolla tietoperustaa on kasvatettu kirjallisuuden, erilaisten ohjeiden tai kurssien avulla. Koen kehittyneeni erityisesti yleisötapatutkimukseen liittyvän valvonnan osa-alueella. Lisäksi koen, että projektinhallinnan taitoni ovat kasvaneet merkittävästi. Mieleenpainuvimpana kehittävänä kokemuksena koin raportointiviikolla kolme järjestetyn pyroteknisten tehosteiden kurssin, jossa pääsimme myös käytännön tasolla kokeilemaan erilaisia tehosteita. Koen, että pyroteknisten tehosteiden kurssi oli yksi tietoperustaa eniten kasvattaneista asioista.

Opinnäytetyö on osoittanut lisäksi suunnitelmallisuuden tärkeyden. Esimerkiksi koronavirustilanne muutti omia työtehtäviäni merkittävästi raportointiviikosta kuusi alkaen. Tällöin muun muassa uusien määräaikaisten palotarkastusten suorittaminen jäi pois työkoristani. Lisäksi hallitus antoi suosituksen 12.3.2020, että kaikki yli 500 henkilön tapahtumat peruttaisiin toukokuun loppuun saakka. Seuraavana päivänä Aluehallintovirastot antoivat määräyksen, jonka mukaan kaikki yli 500 hengen yleisötilaisuudet sekä sisä- että ulkotiloissa kielletään koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi. Määräyksestä johtuen yleisötapatutkimukseen liittyvä valvonta hiljeni lähes täysin. Tämän vuoksi uusi suunnitelma suoritettavista työtehtävistä oli tarpeen. Uuden työsuunnitelman luominen onnistui osaltani helposti, sillä opinnäytetyön kehitystehtävistä osa oli vielä keskeneräisiä. Kehitystehtävien lisäksi asiakirjajälkivalvonnan suorittaminen etänä onnistuu luontevasti. Lopputuloksena syntyi asiakirjajälkivalvontaan sekä kehittämiseen painottuva työkori.

Opinnäytetyön aikana pyrin kehittämään myös omia ajanhallinnan taitojani viikoilla neljä ja kahdeksan. Koen, että ajanhallinnan osa-alueen osalta taitoni ovat parantuneet. Olen pyrkinyt kiinnittämään jatkuvasti huomiota oman ajankäyttöni hallintaan muun muassa yrittämällä vähentää tehtävien päällekkäisyyttä. Lisäksi olen kiinnittänyt huomiota kalenterini käyttöön

sekä suunnitelmallisuuteen. Opinnäytetyön aikana nousi hyvin myös esille se, että jokaiselle päivälle on varattava tilaa yllättäville asioille, jotta päällekkäisyyksiä tai hallitsematonta kiirettä ei pääsisi syntymään.

Tämän opinnäytetyön yleisötapatumatoiminnon kehittämistehtävistä ensimmäisenä aloitettiin Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa -nimisen ohjeen päivitys. Opinnäytetyön raportointiviikkojen aikana ohjeen päivitys saatiin suoritettua. Päivityksen jälkeen ohje lähetettiin ensin Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen yleisötapatumatoiminnon jäsenen kommentoitavaksi. Tämän jälkeen ohjetta korjattiin saadun palautteen perusteella ja se lähetettiin pelastuslaitosten kumppanuusverkoston tapahtumaturvallisuuden asiantuntijaverkostolle kommentoitavaksi. Kommentit tapahtumaturvallisuuden asiantuntijaverkostolta saapuivat raportointiviikon kymmenen jälkeen. Kommenttien osalta ohjetta päivitetään vielä hieman. Uusi ohje esitellään 22.4.2020 pelastuslaitosten kumppanuusverkoston tapahtumaturvallisuuden asiantuntijaverkostolle. Kaiken kaikkiaan tämä kehitystehtävä oli onnistunut. Uusi laadittu ohje on tämän opinnäytetyön liitteenä. Liitteenä olevaan ohjeeseen saattaa kuitenkin kommenttien käsittelyn jälkeen tulla joitain pieniä muutoksia.

Opinnäytetyön toisena kehitystehtävänä toimi yleisötapatumen pelastussuunnitelman mallipohjan päivittäminen. Vanha mallipohja on myös koko pelastuslaitosten kumppanuusverkoston alueella käytössä. Uudella mallipohjalla on tarkoitus korvata nykyinen mallipohja. Opinnäytetyön raportointiviikkojen aikana yleisötapatumen pelastussuunnitelman mallipohja lähetettiin Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen yleisötapatumatoiminnon kommentoitavaksi. Kommentointi tämän osalta päättyy 20.4.2020, jonka jälkeen pohjaa muokataan hieman kommenttien perusteella ja tämän jälkeen se lähetetään pelastuslaitosten kumppanuusverkoston tapahtumaturvallisuuden asiantuntijaverkostolle kommentoitavaksi samaan tapaan, kuin Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa -ohje. Päivityksen yhteydessä mallipohjan vanhentuneita tietoja päivitettiin, ulkoista asua muokattiin merkittävästi sekä pohjaan luotiin uusia ohjetekstejä suunnitelman täydentävää tapahtumajärjestäjää varten. Projekti lähti käyntiin ongelmakohtien kartoituksella. Tämän jälkeen pohjaa muokattiin useita kertoja sekä palautetta muutoksista kerättiin jatkuvasti. Näin pysyttiin parhaalla tavalla vastaamaan toivomuksiin sekä tarpeisiin. Tämä kehitystehtävä oli mielestäni kaiken kaikkiaan onnistunut.

Opinnäytetyön kolmantena kehitystehtävänä toimi operatiivisen puolen suorittamien yleisötapatumatarkastusten toimintamallien kehittäminen. Raportointiviikolla neljä kuitenkin todettiin, että kolmas kehittämistehtävä ensimmäiselle kvartaalille oli liikkaa. Tästä johtuen kehittämistehtävästä luovuttiin raportointiviikolla neljä. Tilanne kuitenkin muuttui jälleen raportointiviikolla kuusi, jolloin tämä kehittämistehtävä vedettiin takaisin kvartaalin yksi loppupuolelle sekä kvartaalille kaksi. Toimintamallin kehitystehtävä aloitettiin varsinaisesti raportointiviikolla seitsemän. Kyseinen kehitystehtävä on edelleen keskeneräinen ja tavoiteltu käyttöönotto on tällä hetkellä vuoden 2021 alkupuolella. Opinnäytetyön kuviossa 39 on kuvattu

projektin suunniteltu eteneminen raportointiviikon kymmenen jälkeen. Varsinaisesti tämän kehitystehtävän osalta alkuperäisesti asetettuihin tavoitteisiin ei kaikilta osin päästy. Tavoitteena alun perin oli saattaa kehitystehtävä päätökseen huomattavasti aikaisemmin. Koen kuitenkin, että kehitystehtävä on kaikesta huolimatta lähtenyt hyvin liikkeelle. Valitettavasti lopullista tuotosta tämän päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön aikana ei pystytä esittämään.

Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen keskeisenä tavoitteena on hyödyntää tätä opinnäytetyötä muun muassa perehdytyksen tukimateriaalina. Opinnäytetyö antaa kuvaa myös yksittäisen tarkastajan ajankäytön näkökulmasta. Opinnäytetyö antaa hyvän kuvan myös palotarkastajan työnkuvasta. Lisäksi Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen tavoitteena oli yleisötapahetumatoiminnon toimintamallien, prosessien sekä ohjeiden arvioiminen ja kehittäminen. Nämä tavoitteet on mielestäni suurilta osin saavutettu. Operatiivisen puolen yleisötapahetumatarkastusten toimintamallien kehittämisen osalta mallia ehdittiin luonnostella sekä projektille saatiin oikea suunta ennen opinnäytetyön raportoinnin päättymistä. Toimintamallin ongelmat on havaittu ja projekti jatkuu opinnäytetyön tekemisen jälkeen.

Lähteet

Painetut

Mäntyneva, M. 2016. Hallittu projekti: järkevästä suunnittelusta menestykselliseen toteutukseen. Helsinki: Helsingin seudun kauppakamari.

Scott, K., Riding, R., Smith, M. & Weymes, P. 2018. Guide to Safety at Sports Grounds. Sport Grounds Safety Authority.

Sähköiset

Aluehallintovirasto kieltää yli 500 hengen yleisötilaisuudet Manner-Suomessa. 2020. Aluehallintovirasto. Viitattu 15.3.2020.

<http://www.avi.fi/web/avi/-/aluehallintovirasto-kieltaa-yli-500-hengen-yleisotilaisuudet-manner-suomessa>

F2 Suomen rakentamismääräyskokoelma. Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta 2001 (kumottu). 2020. Finlex. Viitattu 26.2.2020.

<http://www.finlex.fi/data/normit/6376-F2.pdf>

Haastattelu. 2020. Kajaanin ammattikorkeakoulu. Viitattu 23.4.2020.

<https://www.kamk.fi/fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Aineiston-keruumenetelmat/Haastattelu>

Hallintolaki 434/2003. Finlex 2020. Viitattu 2.2.2020.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030434>

Hassi, L., Paju, S., Maila, R. 2015. Kehitä kokeillen: Organisaation käsikirja. Helsinki: Talentum Pro.

Huolehdi rakennuksen paloturvallisuudesta. 2020. Pelastustoimi. Viitattu 22.2.2020.

<https://www.pelastustoimi.fi/turvatieoa/esta-palon-leviaminen/huolehdi-rakennuksen-paloturvallisuudesta>

Hyttinen, K. 2017. Project Management Handbook. Laurea. Viitattu 19.4.2020.

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/122192/Laurea%20julkaisut%2076.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Jäteastioiden turvallinen sijoittelu. 2019. Helsingin kaupungin pelastuslaitos. Viitattu 6.3.2020.

https://www.hel.fi/static/liitteet/pela/Sijoita_jateastiat_riittavan_kauas_rakennuksista.pdf

Kokoontumislaki (530/1999). Finlex 2020. Viitattu 1.2.2020.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990530>

Kumotut rakentamismääräykset. 2019. Ympäristöministeriö. Viitattu 22.2.2020.

https://www.ym.fi/fi-FI/Maankaytto_ja_rakentaminen/Lainsaadanto_ja_ohjeet/Rakentamis-maarayskokoelma/Kumotut

Kymäläinen, H., Lakkala, M., Carver, E., Kamppari, K. 2016. Opas projektityöskentelyyn. Helsinki: Tieteestä toimintaa -verkosto.

Ohje tilapäismajoituksen turvallisuusjärjestelyistä kokoontumistiloissa. 2015. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto. Viitattu 11.2.2020.

<https://www.hel.fi/static/liitteet-2019/Kymp/Pela/Tilapaismajoitusohje.pdf>

Omatoimisen varautumisen auditointi. 2020. Helsingin kaupungin pelastuslaitos. Viitattu 22.2.2020.

<https://www.hel.fi/static/liitteet/pela/Auditointimanuaali.pdf>

OVA-ohje: Isopropanoli. 2017. Työterveyslaitos. Viitattu 25.2.2020.

<https://www.ttl.fi/ova/isopropanoli.html>

Palotarkastus. 2020. Helsingin kaupungin pelastuslaitos. Viitattu 1.2.2020.

<https://www.hel.fi/pela/fi/onnettomuuksien+ehkaisy/palotarkastus>

Pelastuslaitoksen esittely. 2020. Helsingin kaupungin pelastuslaitos. Viitattu 1.2.2020.

<https://www.hel.fi/pela/fi/esittely/>

Pelastuslaitosten yhteistyö. 2020. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto. Viitattu 6.5.2020.

<https://www.pelastuslaitokset.fi/yhteistyö>

Pelastustien suunnittelu- ja toteutusohje. 2020. HIKLU OE Ohjausryhmä. Viitattu 24.4.2020.

https://www.hel.fi/static/liitteet-2019/Kymp/Pela/Rakenteellinen%20paloturvallisuus/Pelastustien_suunnittelu_ja_toteutusohje.pdf

Pyroteknisten tuotteiden sekä tehosteena käytettävien räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien käyttö yleisötapahtumissa. 2017. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto. Viitattu 24.2.2020.

<https://www.hel.fi/static/liitteet/pela/Tapahtumat/Pyrokirja%202017.pdf>

Päivärinta, A. 2018. Palotarkastuspöytäkirja hyvän hallinnon näkökulmasta -opinnäytetyö. Viitattu 16.2.2020.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/153781/Paivarinta_Ari.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Salmimies R. & Ruutu S. 2014. Itsensä johtaminen. Alma Talent Oy.

SFS-EN 13200-1:2019. Katsomot ja niitä ympäröivät alueet - Osa 1: Katsomoiden yleiset ominaisuudet. 2019. Suomen Standardisoimisliitto. Viitattu 13.2.2020.

<https://sales.sfs.fi/fi/index/tuotteet/SFS/CEN/ID2/1/810162.html.stx>

Sisäasiainministeriön asetus automaattisista sammutuslaitteistoista (N:o SM-1999-967/Tu-33). 2020. Finlex. Viitattu 6.3.2020.

<https://www.finlex.fi/fi/viranomaiset/normi/200001/5667>

Tapahtumat ja tilapäismajoitukset. 2020. Helsingin kaupungin pelastuslaitos. Viitattu 2.2.2020

<https://www.hel.fi/pela/fi/Onnettomuuksien+ehkaisy/tapahtumat-ja-tilapaismajoitukset/>

Tapahtumaturvallisuusopas. 2020. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Viitattu 16.2.2020.

<https://tukes.fi/documents/5470659/11781251/Tapahtumaturvallisuus-opas/c6c8241a-abb6-123f-1752-bf0c1cd85451/Tapahtumaturvallisuus-opas.pdf>

Uudenmaan alueen pelastuslaitokset allekirjoittivat yhteistoimintasopimuksen. 2015. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos. Viitattu 1.2.2020.

[https://www.lup.fi/fi-FI/Uudenmaan_alueen_pelastuslaitokset_allek\(81268\)](https://www.lup.fi/fi-FI/Uudenmaan_alueen_pelastuslaitokset_allek(81268))

Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011. 2020. Finlex. Viitattu 10.2.2020.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110407>

Valvontasuunnitelma. 2020. Helsingin kaupungin pelastuslaitos. Viitattu 1.2.2020.

https://www.hel.fi/static/liitteet-2019/Kymp/Pela/Valvontasuunnitelma_2020.pdf

Vuorovaikutustaidot. 2020. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 1.2.2020.

<https://www.jyu.fi/viesti/verkkotuotanto/ryhmaviesti/osallistujat/yksilo/vuorovaikutustaidot.html>

Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta 1007/2017. 2020. Finlex. Viitattu 21.2.2020.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20171007>

Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta 848/2017. 2020. Finlex. Viitattu 2.2.2020. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170848>

Julkaisemattomat

Arvola, A.; Heikkinen, E.; Suominen, A. 2020. Palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käyttö yleisötilaisuuksissa kurssi. Viitattu 25.2.2020.

Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa. 2020. Helsingin kaupungin pelastuslaitos. Viitattu 11.2.2020.

Kuviot

Kuvio 1: Helsingin kaupungin Pelastuslaitoksen organisaatiokaavio (Pelastuslaitoksen esittely 2020)	7
Kuvio 2: Ammatillisen kehittymisen kaavio	15
Kuvio 3: Ulkoiset ja sisäiset sidosryhmät	16
Kuvio 4: Vuorovaikutustaidot (mukaillen, vuorovaikutustaidot 2020)	18
Kuvio 5: Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa -nimisen ohjeen päivityksen alustava projektikaavio	20
Kuvio 6: Yleisötapauksen pelastussuunnitelman mallipohjan päivityksen alustava projektikaavio	20
Kuvio 7: Yleisötapauksen valvonnan toimintamallien kehittämisen alustava projektikaavio ..	21
Kuvio 8: Tilapäismajoitusilmoituksen käsittely	24
Kuvio 9: Pienen yleisötapauksen neuvonta ja valvontaprosessi	26
Kuvio 10: Esimerkki katselualueen poistumisreittien leveyden laskennasta	27
Kuvio 11: Henkilökapasiteetin määrittäminen poistumisreittien leveyden avulla	28
Kuvio 12: Tapahtumaturvallisuuden suunnittelun tietomalli (Tapahtumaturvallisuusopas 2020)	31
Kuvio 13: Istuinrivin kulkuvälin vapaa leveys suhteessa paikkalukuun (Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta 1007/2017)	39
Kuvio 14: Istuinrivin kulkuvälin vapaa leveys (F2 Suomen rakentamismääräyskokoelma: Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta 2001)	39
Kuvio 15: Karkealla puupurulla tehty pölyräjähdys	41
Kuvio 16: Pölyräjähdys hienojakoisemmalla puupurulla	42
Kuvio 17: Pölyräjähdys lycopodium jauheella	42
Kuvio 18: Vuotava nestekaasupullo	43
Kuvio 19: Erilaisia nestekaasupulloja	43
Kuvio 20: Nestekaasun polttaminen kaasumaisessa muodossa	44
Kuvio 21: Nestekaasun polttaminen nestemäisessä muodossa	44
Kuvio 22: Kuvassa erilaisia tehosteita. Vasemmalta lueteltuna miina (mine), välähdystehoste (flashpot red ja flashpot white), komeetta (comet), kipinäsuihku (jet) ja lycopodium tehoste (mortat hit)	45
Kuvio 23: Liekkikone	46
Kuvio 24: Liekkikoneita ja metallikouru	46
Kuvio 25: Erilaisia tehosteiden laukaisulaitteita	47
Kuvio 26: Panostettu laukaisuteline	47
Kuvio 27: Laukaistu kipinäsuihku	48
Kuvio 28: Nostolavayksikön vaatima tila ja ulottuvuudet (Pelastustien suunnittelu- ja toteutusohje 2020.)	58
Kuvio 29: Pelastustien nostopaikan mitat (Pelastustien suunnittelu- ja toteutus -ohje 2020) ..	59

Kuvio 30: Pelastustien nostopaikan ulottumat (Pelastustien suunnittelu- ja toteutusohje 2020)	59
Kuvio 31: Yleisötaphtuman tarkastuksen osoittaminen operatiiviselle puolelle (nykyinen toimintamalli)	67
Kuvio 32: Projektin eri vaiheiden työmäärä (mukaillen, Mäntyneva 2016, 15-18)	70
Kuvio 33: Projektin eteneminen raportointiviikolla yhdeksän	74
Kuvio 34: Projektin vaiheet (Kymäläinen ym. 2016, 12)	75
Kuvio 35: Toimintamalliehdotus, jossa palotarkastaja suorittaa kaikki virka-ajan ulkopuolella tehtävät yleisötaphtumatarkastukset	79
Kuvio 36: Toimintamalliehdotus, jossa pelastusyksikkö suorittaa virka-ajan ulkopuolella tehtävät yleisötaphtumatarkastukset	80
Kuvio 37: Toimintamalliehdotus, jossa kuvioden 35 ja 36 toimintamallit on yhdistetty	81
Kuvio 38: Jalostettu toimintamalliehdotus, jossa kuvioden 35 ja 36 toimintamallit on yhdistetty	83
Kuvio 39: Operatiivisen puolen suorittamien yleisötaphtumatarkastusten toimintamallin kehittämisprojektin jatkuminen päiväkirjaraportoinnin päättymisen jälkeen	85

Liitteet

Liite 1: Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa	97
---	----

Liite 1: Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa

Pelastuslaitosten
kumppanuusverkosto

LUONNOS

1 (9)

21.4.2020

HENKILÖKAPASITEETIN MÄÄRITTÄMINEN ULKOTAPAHTUMISSA

Henkilökapasiteetin määrittäminen ulkotapahtumissa on moniulotteista, sillä siinä tulee huomioida useita osa-alueita. Määrittämiseen vaikuttavat muun muassa tapahtuman ja tapahtumapaikan ominaisuudet, tapahtumaan liittyvät riskit, hyväksyttävä poistumisaika, poistumisjärjestelyt, pinta-ala ja henkilöstön osaaminen.

Tässä ohjeessa käsitellään henkilökapasiteetin määrittämistä ainoastaan väliaikaisten ulkotapahtumien osalta. Ohjetta ei sovelleta kiinteisiin tapahtumapaikkoihin tai tapahtumiin ja paikkoihin, jotka vaativat rakennusvalvontaviranomaisen luvan tai paikkoihin, joihin on rakennusluvassa määritetty henkilömäärä.

Ohjeessa on käsitelty henkilökapasiteetin määrittämistä pelastuslainsäädännön osalta, ja näin ollen henkilökapasiteettiin voi vaikuttaa muiden viranomaisten valvontaan liittyvät asiat. Ohje ei ole velvoittava, vaan se on pelastusviranomaisen näkymys siitä, kuinka väliaikaisissa ulkotapahtumissa toteutuu pelastuslain 379/2011 määräykset henkilökapasiteetin määrittämisessä.

Tässä ohjeessa viitteinä käytettyjä lähteitä on hyödynnetty soveltuvalta osin. Lähdeviittaukset toimivat lisätietona kyseisestä asiasta.

Poistumisreitillä tarkoitetaan rakennuksen (tapahtuma-alueen) kustakin kohdasta ulos maan pinnalle tai muulle turvalliselle paikalle johtavaa poistumiseen tarkoitettua reittiä (SM:n asetus rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta 805/2005 2 §). Tässä ohjeessa poistumisreitti-nimitystä käytetään yleisesti poistumiseen tarkoitetuista reiteistä, kuten uloskäytävistä, poistumisteistä, varateistä ja hätäpoistumiseen käytettävistä reiteistä.

Kulkureitillä tarkoitetaan tapahtuma-alueen kustakin kohdasta poistumisreitille johtavaa kulkukelpoista tietä (YM:n asetus rakennusten paloturvallisuudesta 848/2017 2 §).

21.4.2020

RISKIARVIO

Henkilökapasiteetin määrittäminen perustuu tapahtuman riskiarvioon. Riskiarviossa huomioidaan tapahtuman luonteeseen sekä tapahtuma-alueen ja rakenteiden erityispiirteisiin liittyvät osa-alueet. Tapahtuman järjestäjä laatii riskiarvion.

Tapahtuman riskiarvioon vaikuttavat olennaisesti esimerkiksi se, minkä tyylisestä tapahtumasta on kyse, mikä on tapahtuman yleisöprofiili ja miten yleisö tapahtuma-alueella sijoittuu. Lisäksi riskiarvioon vaikuttavat tapahtuma-alueen erityispiirteet, kuten pinta-ala, maastonmuodot, sijaintiin liittyvät rajoitteet ja poistumismahdollisuudet sekä rakenteiden, kuten aitojen, lavojen ja muiden tilapäisten rakenteiden sijoittuminen.

POISTUMISAIKA

Riskiarvion perusteella määritetään hyväksyttävä evakuointitilanteiden poistumisaika. Koko tapahtuma-alue tulee voida tyhjentää evakuointitilanteessa vähintään kahdeksassa (8) minuutissa. Poistumisen kestäessä yli kahdeksan minuuttia tapahtuma-alueen suuresta koosta johtuen, arvioidaan koko alueen poistumisaika tapauskohtaisesti.

Tapahtuma-alueen sisällä eri alueiden poistumisajat vaihtelevan riskitason mukaisesti. Hyväksyttävät ajat ovat alueilla kahdesta ja puolesta (2,5) minuutista kahdeksaan (8) minuuttiin. Tapahtuman alueen riskin suuruus määrittää evakuointitilanteiden hyväksyttävän maksimipoistumisajan:

- matalan riskin alueilla kahdeksan (8) minuuttia
 - tulipalon syttymisen riski on erittäin vähäinen ja sen leviäminen on hyvin epätodennäköistä
 - tulipalon syttyessä lämpö tai savu ei aiheuta merkittävää vaaraa
 - muiden merkittävien riskien olemassa olo on vähäinen
- normaalin riskin alueilla kahdesta ja puolesta (2,5) minuutista kahdeksaan (8) minuuttiin. Normaalin riskin alueella poistumisaika on pääsääntöisesti maksimissaan kuusi (6) minuuttia.
 - tulipalon syttymisen riski on vähäinen ja sen leviäminen on epätodennäköistä
 - mahdollinen tulipalo voidaan helposti havaita ja leviämistä voidaan rajoittaa
- korkean riskien alueilla kaksi ja puoli (2,5) minuuttia

21.4.2020

- alueella käytetään tai säilytetään vaarallisia kemikaleja ja räjähteitä
- alueella on muuta tulen käsittelyä (esim. tuliesitys)
- alueella olevissa tilapäisissä rakenteissa käytetään materiaaleja, jotka voivat merkittävästi edesauttaa tulipalon leviämistä
- alueen ulkopuolella tapahtuva onnettomuus aiheuttaa merkittävää vaaraa alueella oleville henkilöille
- lavan edustalla ja muilla vastaavilla tiiviillä rajatuilla katselualueilla, joissa maksimihenkilömäärä on 3,5 hlöä / m².

(Guide to Safety at Sports Grounds 6th ed. 2018, 15.8.–15.11.)

Pääsääntöisesti poistuminen tulee suunnitella siten, että alueilta poistutaan suoraan tapahtuma-alueen ulkopuolelle tai korkeamman riskin alueelta poistutaan vähäisemmän riskin alueen kautta. Mikäli poistuminen tapahtuu toisen riskiluokan alueen kautta, tulee poistumisaikojen ja poistumisreittien leveyksien arvioinnissa huomioida kaikki kyseisen alueen kautta poistuvat henkilöt. Poistumisreittien leveyksiin yleensä lisätään toisen riskiluokan alueen kautta poistuvien henkilöiden tarvitsema leveys. Mikäli vähäisemmän riskin alueen pinta-alan perustuva maksimikapasiteetti ei ole täynnä, voidaan korkeamman riskin alueelta ko. alueelle poistuvien henkilöiden vaatima poistumisreitilleveys laskea vähäisemmän riskin hyväksyttävän poistumisajan mukaisesti. (Guide to Safety at Sports Grounds 6th ed. 2018, 10.12. ja 15.12.)

Esimerkki 1: Lavan edustan henkilömäärä on 4000, hyväksyttävä poistumisaika 2,5 minuuttia ja poistumisreittien leveyttä alueelta suoraan ulos 12 metriä. Laskennallisesti alueen poistumisreittien leveys on vähintään 19,6 metriä ($4000 / 98 * 1,2 / 2,5 = 19,6$ m), joten muun pääkentän suuntaan tulee järjestää 7,6 metriä poistumisreitilleveyttä. Muun pääkentän henkilökapasiteetti on täynnä, eikä pääkentän alueella ole tästä johtuen väistöaluetta. Muun pääkentän hyväksyttävä poistumisaika on 6 minuuttia. Lavan edustalta muun pääkentän suuntaan poistuvien henkilöiden tarvitsema poistumisreittien leveys 7,6 m lisätään muun pääkentän poistumisreittien leveyteen.

Esimerkki 2: Lavan edustan henkilömäärä on 4000, hyväksyttävä poistumisaika 2,5 minuuttia ja poistumisreittien leveyttä alueelta suoraan ulos 12 metriä. Laskennallisesti alueen poistumisreittien leveys on vähintään 19,6 metriä. Lavan edustalta poistuu suoraan tapahtuma-alueelta ulos laskennallisesti 2450 henkilöä ($12 / 1,2 * 98 * 2,5 = 2450$ hlöä). Muun pääkentän maksimikapasiteetti ei ole täynnä ja sinne pystyy siirtymään (väistöalue) yli 2000 henkilöä. Muun pääkentän hyväksyttävä poistumisaika on 6 minuuttia. Lavan edustalta muun pääkentän suuntaan poistuvien henkilöiden ($4000 - 2450 = 1550$ hlöä) määrä huomioidaan muun pääkentän poistumisreitilleveyden laskennassa 6 minuutin mukaisesti.

POISTUMISJÄRJESTELYT

Tapahtuma-alueen poistumismahdollisuudet vaikuttavat maksimikapasiteetin määrittämiseen. Poistumisjärjestelyiden toteutuksessa huomioidaan poistumisreittien sijoittuminen ja leveydet sekä etäisyydet reiteille.

Poistumismahdollisuuksia tarkastellaan kokonaisuutena koko tapahtuma-alueen sekä erikseen sisäisten alueiden osalta. Tapahtuma-alueella on yleensä useita eri riskiluokan mukaisia alueita (kts. poistumisaika-kohta). Kunkin riskiluokan alueen poistumisjärjestelyt tarkastellaan erikseen. Lisäksi tapahtuma-alue saattaa koostua useasta alueesta, esimerkiksi monesta lavasta. Myös näiden sisäisten alueiden sekä niiden eri riskiluokkien alueiden poistumisjärjestelyt tarkastellaan erikseen.

Poistumisreitit vähimmäisleveys on aina vähintään 1,2 metriä. Kul-takin tapahtuman alueelta on oltava vähintään kaksi tarkoituksen-mukaisesti sijoitettua poistumisreittiä. Poistumisreitit opastetaan riit-tävän suurin poistumisopastein. (Pelastuslaki 379/2011 9 ja 10 §; YM:n asetus rakennusten paloturvallisuudesta 848/2017 33 ja 34 §; SM:n asetus rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valai-semisestä 805/2005; Guide to Safety at Sports Grounds 6th ed. 2018, 10.13. ja 10.17.)

Alueen poistumisreittien vähimmäisleveys määritetään alueen hen-kilömäärän mukaisesti tai olemassa olevien poistumisreittien perus-teella määritetään alueen henkilökapasiteetti käyttäen alla olevia ar-voja:

- tasaisella pinnalla 98 ihmistä liikkuu 1,2 metriä leveästä au-kosta yhdessä minuutissa
- epätasaisella pinnalla tai portaissa 79 ihmistä liikkuu 1,2 met-riä leveästä aukosta yhdessä minuutissa
- liikuntarajoitteisten henkilöiden evakuointi on arvioitava erik-seen.

(Guide to Safety at Sports Grounds 6th ed. 2018, 10.10; SFS-EN 13200-1:2019, Liite E.)

21.4.2020

Esimerkki 1: Lavan edustalla olevalle tasaiselle alueelle otetaan 4000 ihmistä. Alue tulee tyhjentää riskiarvion mukaisesti 2,5 minuutissa. Poistumisreittien yhteenlaskettu vähimmäisleveys alueelta on:

$$4000 / 98 \text{ hlöä} * 1,2 \text{ m} / 2,5 \text{ min} = 19,6 \text{ metriä}$$

Esimerkki 2: Tapahtuma-alueen poistumisreittien yhteenlaskettu leveys on 80 metriä (tasainen alusta). Alue tulee tyhjentää riskiarvion mukaisesti 8 minuutissa. Tapahtuma-alueen maksimihenkilökapasiteetti on:

$$80 / 1,2 \text{ m} * 98 \text{ hlöä} * 8 \text{ min} = 52\,266 \text{ hlöä}$$

Esimerkki 3: Tapahtuma-alueen poistumisreittien yhteenlaskettu leveys on 80 metriä, joista 30 metriä on portaita. Alue tulee tyhjentää riskiarvion mukaisesti 8 minuutissa. Tapahtuma-alueen maksimihenkilökapasiteetti on:

$$50 / 1,2 \text{ m} * 98 \text{ hlöä} * 8 \text{ min} + 30 / 1,2 \text{ m} * 79 \text{ hlöä} * 8 \text{ min} = 48\,466 \text{ hlöä}$$

PINTA-ALA

Tapahtuma-alueen henkilökapasiteetin määrittämisessä poistumisreittien leveyksien lisäksi toinen oleellinen asia on alueen pinta-ala. Pinta-alaa tarkastellaan tapahtuman alueittain suhteutettuna oletettuun yleisömäärään. Henkilömäärä / neliö –arvioinnissa huomioidaan myös tapahtuman luonne. Esimerkiksi lapsiperheelle suunnatussa tapahtumassa tulee huomioida lastenrattaiden vaatima tila.

1. Määritetään alueen yleisön käytössä oleva tosiasiallinen pinta-ala (katselualue). Katselualueella tarkoitetaan aluetta, jossa yleisö seuraa esitystä. Palvelualueet, esimerkiksi wc-alueet ja ruokamyyntialueet, joista ei voi seurata esitystä eivät ole katselualueita.
2. Henkilömäärä määritetään katselualueiden pinta-alan ja alueen käytön perusteella seuraavasti:
 - a. lavan edustalla ja muilla vastaavilla tiiviillä rajatuilla katselualueilla maksimihenkilömäärä on 3,5 hlöä / m² (SFS-EN 13200-1:2019, 6.1.)
 - b. muilla katselualueilla maksimihenkilömäärä on 2 hlöä / m² (YM:n asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta 1007/2017 21 §)
 - c. katselualueilla, joissa on rakenteita tai kalusteita, kuten anniskelu- ja piknikalueilla maksimihenkilömäärä on 1 hlö / m² vapaasta pinta-alasta (YM:n asetus rakennusten paloturvallisuudesta 848/2017 ja perustelumistio 34 §)

21.4.2020

- d. kokous-, näyttely- ja yleisötiloissa sekä muissa vastaavissa rakennelmissa maksimihenkilömäärä on 2 hlöä / m² (YM:n asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta 1007/2017 20 ja 21 §)
 - e. katsomoiden henkilömäärä määräytyy istuma- tai seisomapaikkojen määrän mukaisesti (YM:n asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta 1007/2017 luku 5).
3. Palvelualueiden, jotka eivät ole katselualueita arvioitu henkilömäärä voidaan laskea tapahtuman kokonaiskapasiteettiin tapauskohtaisesti, jos tapahtuman luonteen perusteella voidaan olettaa yleisön olevan näillä alueilla myös esitysten aikaan. Maksimihenkilömäärä näillä alueilla on korkeintaan 1 hlö / m² vapaasta pinta-alasta (YM:n asetus rakennusten paloturvallisuudesta 848/2017 ja perustelumuistio 34 §).

EVAKUOINTIJÄRJESTELYT

Onnistuneen evakuoinnin edellytys on se, että tapahtuman henkilöstö on koulutettu toimimaan evakuointitilanteissa sekä perehdytetty kyseessä olevan tapahtuman evakuointijärjestelyihin. Jokaiseen tapahtumaan suositellaan tehtävän evakuointiharjoitus ennen tapahtuma-alueen avaamista. Evakuointiharjoituksen tarkoituksena on varmistaa suunniteltujen evakuointijärjestelyiden toimivuus käytännön tasolla.

Evakuointijärjestelyjen suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota viestiyhteyksien toimivuuteen, viestin välittymiseen henkilökunnalle ja yleisölle sekä henkilökunnan osaamiseen. Evakuointiviestinnässä voidaan hyödyntää esimerkiksi tapahtuman äänentoistoa ja screenejä.

MUUTA HUOMIOITAVAA

Henkilökapasiteetin määrittämisessä tulee huomioida myös muita tapahtuman järjestelyihin liittyviä asioita, kuin yllä on esitetty. Kapasiteettia voivat rajoittaa esimerkiksi normaalikäytössä olevien kulkureittien leveydet sekä sisääntulojärjestelyt. Rajoittavana tekijänä voi myös olla tapahtumaan varatun henkilökunnan tai turvallisuushenkilöstön määrä ja osaaminen suhteessa annettaviin tehtäviin.

Pääsääntöisesti tapahtuman kaikki poistumisreitit eivät ole normaalisti käytössä vaan reittejä avataan poistumistilanteessa. Myös tapahtuman päättymisen aikaan yleisön kulku ulos tapahtuma-alueelta.

21.4.2020

eelta ja ihmisten sisäiset siirtymiset tapahtuma-alueella tulee suunnitella asianmukaisesti. Näiden kulkureittien leveyden määrittämiseen voidaan käyttää soveltuvin osin tämän ohjeen periaatteita.

Poistumisreitit opastetaan tarkoituksenmukaisesti. Opasteiden tulee täyttää soveltuvin osin SM:n asetuksen rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta (805/2005) määräykset.

Tapahtuman järjestäjä esittää muut kapasiteettiin liittyvät asiat tapahtuman suunnitteluvaiheessa ja dokumentoi ne tapahtuman pelastussuunnitelmaan.

21.4.2020

LÄHTEET:

Pelastuslaki 379/2011. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379>

Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta 848/2017. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/2017>

Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta, perustelumuistio 28.11.2017. <https://www.ym.fi/download/name/%7B68F439B3-9D6E-44C4-8618-34FE9387FCE8%7D/132701>

Ympäristöministeriön asetus rakennusten käyttöturvallisuudesta 1007/2017. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20171007>

SFS-EN 13200-1:2019 Katsomot ja niitä ympäröivät alueet. Osa 1: Katsomoiden yleiset vaatimukset.

Sports Grounds Safety Authority: Guide to Safety at Sports Grounds 6th ed. (2018). www.sgsa.org.uk

Sisäasiainministeriön asetus rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta 805/2005. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20050805>

Onnettomuuden vaaraa aiheuttavat aineet -turvallisuusohjeet (OVA-ohjeet). Nestekaasut. <http://www.ttl.fi/ova/nestek.html>

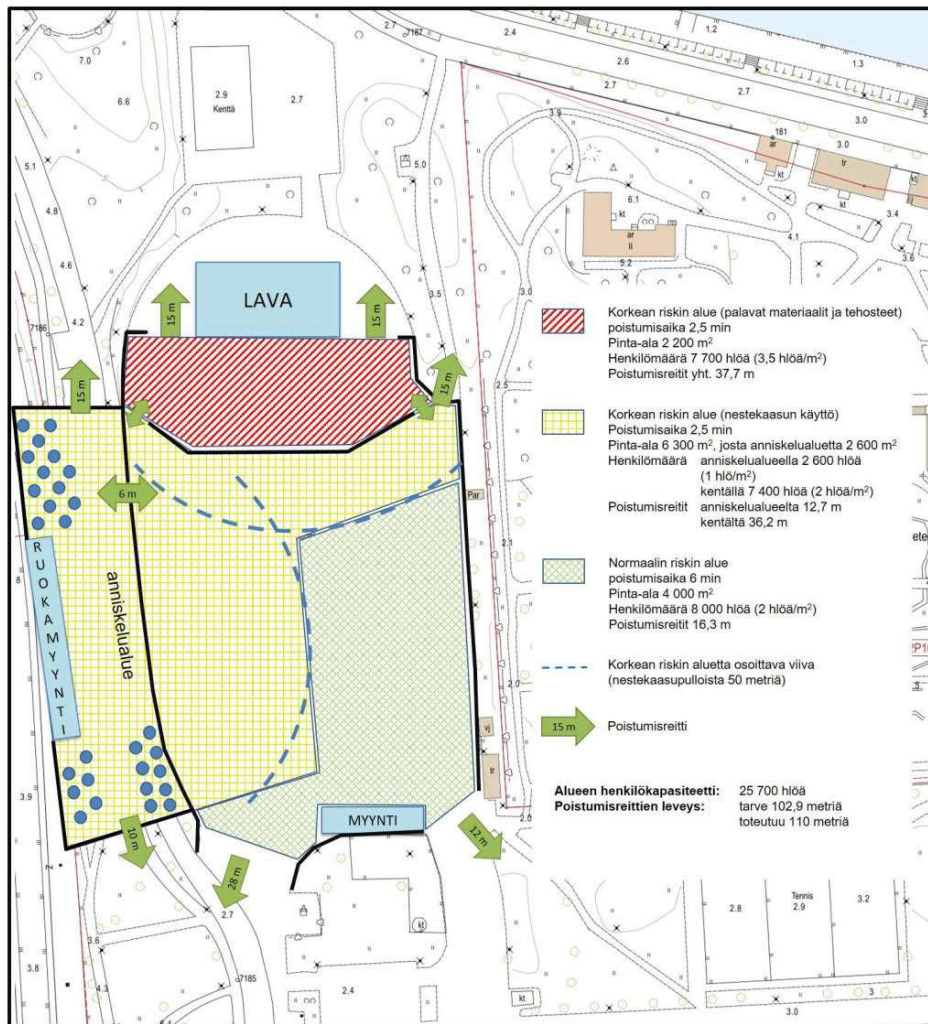
Pelastuslaitosten
kumppanuusverkosto

LUONNOS

9 (9)

21.4.2020

LIITTEET:

Kuva 1. Esimerkki tapahtuma-alueen henkilökapasiteetin määrittämisestä.